

Vredesgesprek blijft mogelijk, maar aanpak wordt feller

(Van een correspondent)

WASHINGTON, 7 juli — President Johnson heeft een metamorfose ondergaan. Hij is, onder applaus van de grote meerderheid van het Amerikaanse volk, uit de gebeurtenissen van de laatste tijd te voorschijn gekomen als de zelfbewuste leider van een supermogendheid. Hij is vol vertrouwen dat zijn beleid inzake Vietnam juist is en dat de Verenigde Staten hun doel kunnen bereiken. Dat doel is nog steeds: de oorlog winnen of de tegenstander dwingen plaats te nemen aan de conferentietafel.

Johnson heeft zijn oude voorzichtigheid, een overdeven voorzichtigheid zelfs, die hem werd aangepraat door adviseurs in binnen- en buitenland, afgeworpen. Natuurlijk is hij zich heel goed bewust van de beperkingen, waaraan de macht van een supermogendheid in deze tijd onderworpen is. Zijn vertrouwen is juist gebaseerd op zijn overtuiging, dat hij een uitstekend inzicht heeft verworven in én zijn macht én de beperkingen ervan.

Dit alles werd deze week extra duidelijk, toen de president vanuit Texas kort voor de TV-camera's verscheen. Hij gaf bij die gelegenheid een omschrijving van Amerika's supermacht in termen, die ook voor gewone stervelingen zeer goed te begrijpen waren.

Wat dit betekent voor Vietnam, laat zich denken. De president heeft in het verleden zijn landgenoten, en misschien ook Noord-Vietnam en China, in verwoording gebracht door alsmaar te praten over vrede en door zijn macht met zeer grote zelfbeheersing te gebruiken. Nu is dat anders geworden. De president spreekt sinds kort in simpele bewoordingen over een oorlog, die gewonnen moet worden.

De uitdrukking „militaire overwinning“ wordt vermeden en Noord-Vietnam kan nog steeds, als het dat wil, vredesonderhandelingen krijgen. De grote verandering is echter dat nu alles op alles wordt gezet Hanoi op de knieën te dwingen.

Johnson zal zich in het vervolg nauwelijks iets aantrekken van de verontrusting in West-Europa, waarvan de Westeuropese pers voortdurend getuigt, en hij zal zich ook minder aantrekken van theorieën over mogelijke reacties van China en de Sovjet-Unie. Hij gaat er van uit dat ook Moskou uitstekend begrijpt wat een supermogendheid wel en niet kan doen en zich de vingers niet zal branden.

De Amerikaanse militaire deskundi-

gen beschouwen de oorlog in Vietnam nog altijd als een kleine oorlog. Zij erkennen dat de nieuwe bombardementen nabij Hanoi en Haiphong een verdere uitbreiding van de strijd betekenen. De nieuwe stap omhoog op de escalatie-ladder, maar dat gold ook voor de eerste grote landingen van Amerikaanse troepen. In het huidige stadium echter, zo menen de deskundigen, heeft de oorlog nog lang niet een zodanige omvang bereikt, dat een internationale oorlog met kernwapens er het gevolg van zou kunnen zijn.

De Amerikaanse regering ziet in. Dat een land als China er geen bezwaar tegen zou hebben een nucleaire oorlog te ontlokken, als het daartoe de kans zou zien. Niettemin rekent men er op, dat de Chinezen in de huidige fase in Vietnam niet tussen beide zullen komen. Men gaat ervan uit, dat de machtsverhouding in de wereld, zoals dat bestond na de Koreaanse oorlog, in de dagen van de huidige fase te hebbers in Peking het momenteel te druk hebben met hun eigen binnenlandse moeilijkheden (machtsstrijd en zuivering).

Enkele Amerikaanse regeringsautoriteiten hebben verklaard, dat zij verrast en geschokt zouden zijn, als China troepen of vliegtuigen naar Vietnam zou sturen. Natuurlijk was er enig risico verboden aan het besluit de olie-opslagplaatsen bij Hanoi en Haiphong te gaan bombarderen, maar het is weer goed afgelopen. Trouwens, een van de doelstellingen die men door de bombardementen hoopt te bereiken is: aan de regering in Hanoi duidelijk maken, dat zij alleen staat.

Twee vragen

Als wij de vurige pacifisten buiten beschouwing laten, blijven voor de meeste mensen slechts 2 vragen over. Op de eerste plaats: zijn al die veronderstellingen van de Amerikanen juist? Op de tweede plaats: zal de Vietcon

...aan en Londen zouden echter geen troepencontingenten naar Vietnam kunnen zenden omdat de openbare mening in hun landen dit in geen geval zou toestaan. In Korea bestond het grootste deel van de VN-strijdmacht uit Amerikanen, maar de meeste Westeuropese landen stelden er een eer in minstens symbolische bijdragen tot die troepenmacht te leveren. Het verschil is duidelijk genoeg: de West-Europeanen gevoelen geen enkele solidariteit met de Amerikanen in hun oorlog tegen Noord-Vietnam en tegen het Noordvietnamese communisme, terwijl ze dit gevoel juist wel hadden in de strijd, die onder de vlag van de V.N. gevoerd werd tegen Noord-Korea.

Deze verandering is naar men zegt een gevolg van de volkomen andere omstandigheden, waarin zich beide conflicten afspelen. In Korea was of, wat op hetzelfde neer komt, scheen, de agressie overduidelijk. Het leger van Noord-Korea had openlijk de demarcatielijn overschreden, die bij overeenkomst tussen de Grote Twee getrokken was. De Verenigde Naties hadden al hun lid-staten opgeroepen het slachtoffer te helpen te komen. De Verenigde Staten, regering en publieke opinie, hadden een zuiver geweten, ze handelden geheel overeenkomstig het internationale recht, zonder van het oogmerk dan de handhaving van de zwakkeren en de bescherming van de vijand wat een bevestigend vriend en vijand van de Verenigde Staten waard is. Toen de Verenigde Staten sommige commentaren, zoals Walter Lippmann, dat de oorlog in Korea ondanks dat alles beschouwd kan worden als een burgeroorlog, in plaats van als een burgeroorlog, in plaats van als een oorlog van Koreanen met buitenlandse. Dit argument kon niet opgaan: in het geval van een verdeeld land maakt het leger van het ene deel van dat land, dat het andere deel binnenvallt zich schuldig aan agressie.

Dezelfde agressie heeft echter in het geval van Vietnam een geheel andere strekking. De Noordvietnamese leiders maakten er geen geheim van, dat ze gewapenderhand de eenheid van hun land wilden herstellen, maar ze beriepen zich op de Akkoorden van Genève, die verkiezingen in het uitzicht stelden. Trouwens, de Vietcong recruteerde zijn troepen en minstens zijn officieren althans in de beginfase van de strijd uit Zuidvietnamezen. De demarcatielijn was niet op die en die dag en dat en dat uur overschreden door een geregeld leger. Later strekten Noordvietnamese divisies tegen Amerikaanse, zoals eertijds de Noordkoreaanse dat deden, maar thans zijn ze „geïntegreerd“ naar het Zuiden. Er is geen sprake van een bestaand front. Voor het eerst in onze tijd strijdt een hypermodern leger tegen een evenzeer geregeld leger, dat echter over een zeer slechte uitrusting beschikt, maar strijd levert volgens de beginselen van de grote guerrilla.

Het leek een gewone zaak destijds, de bombardementen op Noord-Korea, dat immers in staat van oorlog verkeerde. De bombardementen op Noord-Vietnam worden echter ook door een belangrijke deel van de Amerikaanse openbare mening veroordeeld, omdat ze minder tot doel hebben het militaire potentieel te verminderen van de vijand, dan wel de leiders in Hanoi er toe over te halen de nutteloosheid van hun onderneming in te zien.

De andere omstandigheden kunnen wel grotendeels een verklaring leveren voor de onverschilligheid of zelfs vijandigheid van de Europese opvattingen van het openlijk jegens de oorlog van de Amerikanen in Vietnam, maar men zou te ver gaan door deze houding uitsluitend toe te schrijven aan min of meer morele overwegingen.

De regeringen van Australië, Nieuw-Zeeland, Zuid-Korea, de Filipijnen en van Japan leggen een zekere solidariteit aan de dag met de Amerikaanse politiek. Zelfs de regering van India zou, ook al zou ze dit openlijk liever niet toe willen geven, nog liever zien, dat de oorlog in Vietnam voortduurt, dan dat de Amerikaanse troepen zich er uit terug zouden trekken. In Indonesië heeft het leger de macht aan zich getrokken na de mislukking van de aan de communistische partij toegeschreven staatsgreep. De militaire machthebbers hebben een eind gemaakt aan de „konfrontatie“ met Maleisië. Anders gezegd: de actie van de Verenigde Staten, die niets te maken heeft met de „verdediging van de democratie“ of met de „vrije wereld“ schijnt minstens begrijpelijk, zo niet te rechtvaardigen in de ogen van degenen, die voorstanders zijn van het een halt toeroepen aan de opmars van het communisme vanuit China en Noord-Vietnam. Hierin is, zo schijnt het mij toe, de oorzaak gelegen van de tegenstelling in de opvattingen van Europa en Amerika. De Europeanen zien geen eenheid meer in het communistische kamp sinds de breuk tussen Moskou en Peking, terwijl de Amerikanen vasthouden aan de opvatting van de wereldkruistocht tegen het communisme als geheel.

in Vietnam
onvertrouwd
op de knieën

Premier Gandhi wil nieuwe Geneefse conferentie

80-4-66

Landen Pact van Warschau bieden vrijwilligers aan

De eerste-minister van India, mevrouw Indira Gandhi, heeft donderdag een beroep op de Sowjetunie en Engeland gedaan onmiddellijk de Geneefse conferentie inzake Indochina bijeen te roepen om zodoende een eind aan de oorlog in Vietnam te maken. In een radiotoespraak drong zij aan op onmiddellijke stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam, gevolgd door een staakt-het-vuren aan beide zijden.

Engeland en de Sowjetunie zijn de twee voorzitters van de in 1954 gehouden conferentie van Genève, die een eind maakte aan de toen acht jaar oude oorlog in Indochina.

Mevrouw Gandhi zei dat alle buitenlandse troepen uit Vietnam moeten verdwijnen en dat het land dient te worden gevrijwaard van elke buitenlandse inmenging.

De leden-landen van het Pact van Warschau hebben op hun bijeenkomst te Boekarest besloten vrijwilligers naar Vietnam te zenden indien de regering te Hanoi daar om vraagt. Dit heeft radio-Tasjkent donderdag meegedeeld.

In een Engelstalige uitzending meldde dit radiostation dat de landen van het pact — de Sowjetunie, Bulgarije, Hongarije, Roemenië, Polen, Tsjechoslowakische en Oost-Duitsland — een verklaring hebben uitgegeven waarin de Amerikaanse agressie in Vietnam wordt veroordeeld.

In deze verklaring, ondertekend na drie dagen van communistisch toeverleg, zeggen de landen van het verdrag uitbreiding van hun steun aan Noord-Vietnam toe — met inbegrip van wapenleveranties. Op alle regeringen in de wereld wordt een beroep gedaan alle mogelijke hulp te verlenen teneinde de „Amerikaanse agressie” te beëindigen.

ken donderdag gezegd. Washington zal hem echter geen boodschap voor de Russen meegeven.

Amerikaanse vliegtuigen hebben donderdag weer een bombardement uitgevoerd op belangrijke olieopslagplaatsen bij Haiphong. Deze depots waren vorige week, bij de eerste aanvallen op Hanoi en Haiphong, ook door Amerikaanse bommen getroffen.

De teruggekeerde vliegers meldden dat hun bommen de beoogde doelen hadden getroffen. Men had een zware explosie waargenomen, gevolgd door een enorme rookontwikkeling. Boven

de haven reikte de rook tot zes kilometer hoog.

Luchtdoelgeschut trof een Skyhawk van de Amerikaanse marineluchtvaartdienst. De vlieger kon worden gered.

In een te Hongkong opgevangen uitzending van radio-Hanoi is gemeld dat donderdag boven Noord-Vietnam zes Amerikaanse vliegtuigen zijn neergeschoten, waarvan drie in de omgeving van Haiphong.

Voor vervolg en het debat in het Lagerhuis over Vietnam zie men pagina 4.

De leden-landen van het pact eisen stopzetting van de luchtaanvallen op Noord-Vietnam, terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam, opheffing van de Amerikaanse bases daar, erkenning van het nationale bevrijdingsfront en erkenning van het zelfbeschikkingsrecht der Vietnamese bevolking.

Amerika wordt ervan beschuldigd de nabuurlanden Laos en Cambodja in de sfeer van de oorlog in Vietnam te willen betrekken. De Amerikaanse regering wordt op de krachtigste wijze gewaarschuwd dat zij door de voortzetting en de uitbreiding van deze oorlog tegenover het gehele mensdom de verantwoordelijkheid op zich neemt voor alle niet te voorziene gevolgen, ook voor de V.S. zelf.

De steun aan Noord-Vietnam zal zich uitstrekken tot economische, materiële en technische en defensieve terreinen.

De leden van het pact beschouwen de bombardementen op buitenwijken van Hanoi en de havenstad Haiphong — de dichtsbevolkte centra van Noord-Vietnam — als een nieuwe en nog gevaarlijker stap in de Amerikaanse politiek van uitbreiding van de oorlog.

Er is van Russische zijde eerder gezinspeeld op het zenden van vrijwilligers naar Noord-Vietnam. Of er tot dusver vrijwilligers zijn gestuurd kon echter nooit worden bevestigd.

De term vrijwilligers is gebruikt door de Chinese regering in de Koreaanse oorlog, toen de Chinese troepen op 24 november 1950 over de rivier de Jaloe trokken en in strijd geraakten met de troepen van generaal McArthur.

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft donderdag gezegd dat het aanbod van de landen van het Warschau-pact vrijwilligers naar Vietnam te zenden wanneer Hanoi daar om vraagt, in de grond niet nieuw is. Verscheidene landen hebben dat individueel al eerder aangeboden. Een woordvoerder noemde de parade van gevangengenomen Amerikaanse vliegers door Hanoi een schending van de conventie van Genève inzake krijgsgevangenen.

Japan

Premier Eisakoe Sato van Japan heeft donderdag tegenover de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk, de hoop uitgesproken dat Amerika zijn streven naar stabiliteit en vrede in Vietnam voort zal zetten. In het licht van de houding van Noord-Vietnam hoeft op het ogenblik niet gerekend te worden op enig teken van naderende vredesonderhandelingen, aldus de Japanse premier, die verder vond dat Amerika "een belangrijke bijdrage levert tot de veiligheid in het Verre Oosten, ook die van mijn eigen land".

De Amerikaanse minister had eerder op een persconferentie verklaard dat hij "morgen in Genève zou zijn" wanneer daar iemand uit Peking of Hanoi was met wie hij over vrede in Vietnam kon spreken.

De Britse premier Harold Wilson heeft de zegen van Amerika voor elke vredesstap die hij bij zijn komende bezoek aan Moskou kan doen, z hebben functionarissen van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse za-

De heer Koekoek had zich op het standpunt gesteld, dat het verschuiven van het boekje zonder dat men zich van zijn bezorgdheid en epleit voor een redelijke differentiatie bij de vestiging van grondprijzen en een gedeelteschappingsrecht gebruikte.

De afdeling Utrecht en omstreken van de Nederlandse bond van bouwondernemers is bezorgd over de woningproductie in de z.g. particuliere sector. In een brief aan Gedeputeerde Staten van Utrecht heeft de bond uiting gegeven aan zijn bezorgdheid en epleit voor een redelijke differentiatie bij de vestiging van grondprijzen en een gedeelteschappingsrecht gebruikte.

De president van de Amsterdamsche rechtbank, mr. U. W. H. Stheeman, heeft, uitspraak doende in het korte geding dat het men wil. Men mag gewoon contractbreuk plegen. Maar ik had deze uitspraak wel verwacht, want ik ben al een jaar of tien met de rechtspraak bezig.

Na alloop gaf de heer Koekoek, aldus het A.N.P., de volgende commentaar: "Opnieuw is gebleken dat er geen recht is in Nederland. Men kan doen wat men wil. Men mag gewoon contractbreuk plegen. Maar ik had deze uitspraak wel verwacht, want ik ben al een jaar of tien met de rechtspraak bezig."

Bouwers bezorgd over woningproductie in particuliere sector

Commentaar H. Koekoek

§ AMSTERDAM, vrijdag

„Tijd tot correctie was voldoende”

De heer Koekoek uitgesproken cursief gedrukte tekst.)

De verkoop van het boekje zal door blijven gaan en binnen enkele dagen verschijnt een nieuwe ongewijzigde druk.

Linkervleugel van Labour in verzet tegen Wilson

Reis naar Moskou in het geding

Van onze correspondent

LONDEN, 8 juli — Het Lagerhuis heeft gisteravond na een intens debat over Vietnam met 331 tegen 230 stemmen het conservatieve amendement, waarin de recente Amerikaanse bombardementen worden ondersteund, verworpen, en vervolgens de lange regeringsmotie waarin goedkeuring werd vertolkt voor de pogingen der Labourregering om onvoorwaardelijke onderhandelingen te bevorderen en voor haar distantieering van deze bombardementen, met 299 tegen 230 stemmen aanvaard.

De acht aanwezige Liberalen stemden in beide stemmingen met de regering mee, maar 32 linkse Labourleden, die een volledige distantieering van de Amerikaanse politiek in Vietnam voorstaan, onthielden zich opzetelijk van de stemming over de regeringsmotie, al had premier Wilson er in zijn slotrede met klem op gewezen, dat de motie in feite gebaseerd was op Labour's verkiezingsmanifest, waarop, zei hij, al zijn politieke aanhangers waren verkozen.

Het voortbestaan van een afwijkend anti-Amerikaans standpunt van de linker vleugel werd dus duidelijk gedemonstreerd, mara onder de voor mannen van links stemden Foot en Mendelson echter met de regering mee, en wel vanwege het Moskouse initiatief.

Wilson's voorgenomen bezoek aan Moskou nam desalniettemin in het debat, door de voortijdige aankondiging ervan, een heel wat minder belangrijke plaats in dan vermoedelijk anders het geval zou zijn geweest. Heath had 's middags in zijn rede Wilson het verhaal over het bericht in de eerste editie van de communistische Morning Star niet bespaard — een uiteenzetting, die de premier kennelijk onaangenaam was — en 's avonds had sir Alec Douglas-Home (die overigens de beste rede van het debat hield) ook nog eens met hoofse welwillendheid geconstateerd, dat de reis iets naar opportunisme en naar „instant diplomacy” riekte, dingen waardoor zelden positieve resultaten werden bereikt.

Verdeel en heers

Overigens wenste Sir Alec Wilson natuurlijk alle succes toe, als hij maar besepte dat, zo gauw als hij zich van de Amerikaanse politiek gedistantieerd had, de brievenbussen van het Kremlin wijd open hadden gestaan voor zijn verzoek om een onderhoud, en als hij maar besepte dat de Russen meesters waren in de techniek van verdeel en heers.

Heath had 's middags de stelling ontwikkeld dat, als Wilson's reis succes mocht hebben, zulks het gevolg van de recente Amerikaanse bombardementen zou zijn en niet dank zij Wilson's distantieering daarvan. Heath vreesde echter dat Wilson van Kosigin wel de raad zou ontvangen om zich thans volledig van de Amerikaanse politiek te distantieeren.

Consensus

Premier Wilson streefde in zijn slotwoord — „debatpunten” daargelaten — kennelijk naar een zo groot mogelijke „consensus” en zei dat iedereen in het Huis onderhandelingen wilde, opdat een vrede kan worden bewerkstelligd langs de lijnen die aanvaardbaar waren voor de bevolking van Vietnam zelf. Wilson ontzag zijn linkervleugel, behalve in het vaderlijke vermaan, dat wat in de regeringsmotie stond hetzelfde was wat de eerste-ministers van het Gemenebest hadden aanbevolen, wat Labour's partijcongres had goedgekeurd en wat in het verkiezingsmanifest had gestaan.

Vasthoudend aan het uitgangspunt dat een ommekeer van opvattingen in Hanoi zal moeten worden bewerkstelligd gaf hij hoog op van alle pogingen die zijn aangewend om aldaar de machthebbers tot andere gedachten te brengen; hij vermeldde de mislukte missie van het Gemenebest, de reis van onder-minister Harold Davies en zijn eigen bemoeiingen en die van lord Chalfont via Moskou.

Vietnam

Vervolg van pag. 1

Het Noordvietnamese persagentschap heeft gemeld dat bij de internationale controlecommissie is geprotesteerd tegen het bombarderen door Amerikaanse vliegtuigen van een school en een markt op 1 juli. In de school waren zestig doden gevallen, bijna allen schoolkinderen, aldus het persbureau.

Amerikaanse vliegtuigen hebben donderdag in de Golf van Tonkin twee Noordvietnamese motortorpedoboten tot zinken gebracht en twee andere zwaar beschadigd tijdens een treffen op 50 km ten noorden van Haiphong met vliegtuigen van twee Amerikaanse vliegkampschepen.

Invasie bepleit

Het staatshoofd van Zuid-Vietnam, luitenant-generaal Nguyen Van Thieu heeft vandaag in een toespraak voor nieuwe officieren op de academie Thu Duc gepleit voor een invasie van het noorden. Een dergelijke stap noemde hij de enige manier om de oorlog in Vietnam te beëindigen.

Amerikaanse functionarissen in Washington hebben meegedeeld dat er op het ogenblik 270.000 man Noordvietnamese en Vietcong-troepen in Zuid-Vietnam zijn, een toeneming van 30.000 in het afgelopen half jaar.

De Amerikaanse minister van defensie, McNamara, heeft reeds verklaard, dat er 285.000 Amerikaanse militairen in Vietnam zullen zijn tegen het einde van deze maand.

Een conferentie van gouverneurs van de vijftig staten der V.S. heeft gisteren met 49 stemmen voor en één tegen de politiek van president Johnson inzake Vietnam goedgekeurd.

De enige tegenstemmer was de Republikeinse gouverneur Mark Hatfield van de staat Oregon. Hij zei niet voor de resolutie te kunnen stemmen omdat hij geen voorstander is van de Amerikaanse bombardementen var Hanoi en Haiphong. (Reuter-A.F.P.)

Amerika niet bezorgd

Warschau-pact belooft Hanoi vrijwilligers

MOSKOU, 8 juli (AFP, Reuter, UPI) — De leden van het Warschau-pact hebben op hun bijeenkomst in Boekarest besloten vrijwilligers naar Noord-Vietnam te zenden, indien de regering in Hanoi daarom vraagt.

Ook zullen de wapenleveranties aan het Noorden worden uitgebreid. In Washington heeft men in antwoord op deze verklaring gezegd, dat men zich er weinig zorgen over maakt.

Er is van Russische zijde reeds eerder gezinspeeld op het zenden van vrijwilligers naar Noord-Vietnam. Of er tot dusver werkelijk vrijwilligers zijn gestuurd kon echter nooit worden bevestigd. De term vrijwilligers is gebruikt door de Chinese regering in de Koreaanse oorlog, toen de Chinese troepen op 24 november 1950 over de rivier de Jaloë trokken en in strijd geraakten met de troepen van generaal MacArthur.

In een Engelstalige uitzending van radio-Tasjkent werd gezegd, dat de landen van het Pact — Rusland, Bulgarije, Hongarije, Roemenië, Polen, Tsjecho-Slowakije en Oost-Duitsland — een verklaring hebben uitgegeven, waarin de Amerikaanse „agressie” in Vietnam wordt veroordeeld. In genoemde verklaring, woensdag ondertekend, zeggen de landen uitbreiding van hun steun aan Noord-Vietnam toe. Bij alle regeringen van de wereld wordt aangedrongen op alle mogelijke hulp teneinde de „Amerikaanse agressie” te beëindigen.

De ledenlanden van het Warschau-pact eisen stopzetting van de luchtacties op Noord-Vietnam, terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam, opheffing van de Amerikaanse bases daar, erkenning van het Nationale Bevrijdingsfront en erkenning van het zelfbeschikkingsrecht van de Vietnamese bevolking. Amerika wordt ervan beschuldigd de nabuurlanden Laos en Cambodja in de sfeer van de oorlog in Vietnam te willen betrekken. De Amerikaanse regering wordt op de krachtigste wijze gewaarschuwd tegen voortzetting en uitbreiding van de oorlog. De steun van het Pact zal zich uitstrekken tot economische, materiële, technische en defensieve terreinen.

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft gezegd, dat het aanbod van de landen van het Warschau-pact in de grond niet nieuw is. Verscheidene landen hebben individueel Hanoi reeds vrijwilligers aangeboden. Hoe dit ook zij, president Johnson en zijn minister van defensie McNamara, hebben vanavond de kwestie Vietnam besproken. McNamara is inmiddels naar Hawaii doorgevlogen, voor een ontmoeting met de Amerikaanse opperbevelhebber in het gebied van de Stille Oceaan, admiraal Grant Sharpe.

Washington heeft een krachtig protest laten horen tegen de parade van Amerikaanse gevangenen door de straten van Hanoi. Het noemde dit een schending van de Conventie van Genève inzake krijgsgevangenen. Men deelde mee dat 34 Amerikanen, voor het merendeel piloten, in Noord- en Zuid-Vietnam door de communisten worden vastgehouden, 233 militairen worden vermist.

Inmiddels heeft de president van Noord-Vietnam, Ho Tsji Minh, verklaard, dat zijn land zal blijven doorvechten. De verklaring van Minh verscheen in het jongste nummer van „De Nieuwe Wereld”, een door het Kremlin uitgegeven weekblad, dat in verschillende talen wordt verspreid. De presi-

dent liet zich laatdunkend nit over d Amerikaanse vredesvoorstellen en h verklaarde dat vrede slechts kan worden hersteld als de voorwaarden van het Nationale Bevrijdingsfront in acht worden genomen. Naar zijn mening zullen de Amerikanen met nog grotere moeilijkheden te kampen krijgen. „Wij hebben niet versagd en wij zullen niet versagen”, aldus Ho Tsji Minh. Volgens radio-Hanoi hebben de Amerikanen bij hun aanval gisteren op de belangrijkste olieopslagplaats van het land (bij Haiphong) drie vliegtuigen verloren.

De Amerikaanse permanente vertegenwoordiger bij de VN, Arthur Goldberg, is in Rome aangekomen, waar hij door de Paus in audiëntie is ontvangen, waarschijnlijk om het Amerikaanse standpunt in de kwestie Vietnam toe te lichten. Voorts zal hij besprekingen voeren met de Italiaanse president Giuseppe Saragat en premier Aldo Moro.

Voor oorlogsvoering in Vietnam

Beraad regering

over munitie-order

(Van onze verslaggever)

DEN HAAG, 8 juli. — „Wij weten niet waar de opdrachtgevers met de munitie blijven, dat wordt ons niet verteld. Dat doet ook het Nederlandse leger niet”. Dat zegt een woordvoerder van de Nederlandse wapen- en munitiefabriek „De Kruithoorn” in 's-Hertogenbosch, waar het Amerikaanse ministerie van Defensie een order heeft geplaatst van 30 miljoen gulden, nadat eerder dit jaar voor 45 miljoen gulden was besteld aan munitie.

De Tweede Kamerleden Slotemaker de Bruïne en Bruggeman, beiden van de Pacifistisch Socialistische Partij hebben de ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie vragen gesteld over deze order. Zij willen weten of deze een gevolg is van Amerikaanse munitie-schaarste, veroorzaakt door de oorlogsvoering in Vietnam. Zij zeggen dat Engeland geen medewerking verleent bij Amerikaanse munitie-aankopen en vragen van Nederland eenzelfde houding in deze. Volgens eerdere berichten zou de order dienen ter bevoorrading van de Amerikaanse luchtmacht in Europa. Er zouden uitsluitend 20 mm patronen voor het M-61 vulcankanon worden geleverd, een wapen dat onder meer in de Starfighter is ingebouwd. De Kruithoorn zegt niet te weten of de order mogelijk indirect verband houdt met de oorlog in Vietnam in die zin dat Amerikaanse munitiefabrieken door hun productie

voor de troepen in Vietnam niet in staat zouden zijn de Amerikaanse troepen in Europa van munitie te voorzien. De order kan ook verband houden met veroudering van bestaande voorraden munitie, die na verloop van tijd onbruikbaar wordt en dan wordt vernietigd, aldus De Kruithoorn. Het staat nog niet vast of de fabriek de order mag aanvaarden. De regering moet toestemming geven voor de export van munitie en deze zou op dit ogenblik nog niet zijn verleend. Voor de eerste order heeft de regering geen aanleiding gezien de toestemming te weigeren.

BIJ VIETNAM- DEMONSTRATIE 40 ARRESTATIES

(Van onze verslaggever)

AMSTERDAM, 9 juli — Bij demonstraties op initiatief van „Socialistische Jeugd”, PSP-jongeren, provo's en Politieia zijn gisteravond in de hoofdstad omstreeks veertig jongelui aangehouden. De demonstratie, waarvoor geen vergunning was verleend, richtte zich tegen de Amerikaanse politiek inzake Vietnam.

Naar schatting tweehonderd demonstranten hadden zich verzameld voor het Beursgebouw, vanwaar zij in groepjes optrokken naar het Amerikaanse consulaat. In de omgeving van het Museumplein stuitten zij op een peloton van de koninklijke marechaussee en de wagens van de mobiele eenheid, die speciaal is ingesteld voor het ordenen van ongeregeldheden. De arrestanten, onder wie zich vier vrouwen zouden bevinden, zijn voor verhoor overgebracht naar het hoofdbureau van politie. Omstreeks elf uur was het weer rustig in de stad.

Opnieuw aanhoudingen bij demonstraties te Amsterdam

Bij een demonstratie tegen de Amerikaanse politiek in Vietnam, waarvoor geen vergunning was aangevraagd, zijn gisteravond te Amsterdam veertig jongeren aangehouden. De demonstranten, naar schatting 200 in getal, hadden zich voor het Beursgebouw verzameld en waren vandaar in groepjes naar het Amerikaanse consulaat getrokken.

In de buurt van het Museumplein werden zij „opgevangen” door een peloton Koninklijke marechaussee en wagens van de pas gevormde mobiele eenheid.

De arrestanten zijn voor verhoor naar het hoofdbureau gebracht. Om kwart voor elf was het weer rustig in de stad.

Senator wil uitspraak over Vietnam

DEN HAAG, 9 juli — Het Eerste-Kamerlid Van Hulst (CHU) wil dat de regering door een duidelijke uitspraak voorkomt, dat in de toekomst eventueel Nederlanders als vrijwilligers aan de strijd in Vietnam deelnemen. Hij heeft hierop aangedrongen in schriftelijke vragen aan de minister-president en de minister van Buitenlandse Zaken. De heer Van Hulst is ongerust geworden door de recente berichten over mogelijke deelneming van vrijwilligers van de landen van het Warschau-Pact aan de strijd in Vietnam. Ook bij de contacten in Navo-verband moet naar zijn oordeel bij voortdurende het Nederlandse standpunt worden verdedigd, dat ons land geen verantwoordelijkheid heeft voor de Amerikaanse politiek in Vietnam, door de verplichtingen in Atlantisch verband reeds een aandeel levert in de strijd tegen het communisme en geen directe politieke verantwoordelijkheid in Azië meer draagt.

Golf Tonkin

weer terrein van strijd

SAIGON, 9 juli (Reuter, UPI) — Naar eerst thans bekend is geworden heeft zich donderdag in de Golf van Tonkin opnieuw een gevecht voorgedaan tussen Amerikaanse vliegtuigen en Noordvietnamese motortorpedoboten. Hierbij zijn twee Noordvietnamese boten vernietigd en twee andere ernstig beschadigd.

De torpedoboten zochten klaarblijkelijk een zwakke plek in de verdediging van de Amerikaanse vliegdekschepen Hancock en Constellation, vanwaar vliegtuigen opstijgen voor bombardementsvluchten op de gebieden van Hanoi en Haiphong.

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft gisteren verklaard dat de Verenigde Staten graag zouden zien dat de conferentie van 1954 in Genève over Indo-China weer wordt bijeengeroepen, zoals de Indiase premier mevrouw Gandhi heeft voorgesteld. Frankrijk heeft in een gemeenschappelijk Brits-Frans communiqué verklaard hier weinig nut in te zien.

Van 13 tot 20 juli zal in Rusland een solidariteitsweek met Vietnam worden gehouden door de Russisch-Vietnamese vriendschapsvereniging, zo heeft het persbureau thans bekend gemaakt. Dit evenement valt samen met het bezoek van premier Wilson aan de Russische hoofdstad op 16 juli. Wilson zal met premier Alexej Kosygin besprekingen voeren over Vietnam.

Radio Moskou heeft gisteravond gezegd dat de Britse regeringspolitiek inzake Vietnam de internationale sfeer heeft vergiftigd. Volgens het radio-commentaar is het Britse regeringsstandpunt niet te verenigen met een regeling in Vietnam.

Moskou steunt VS in Vietnam

LONDEN, 11 juli (UPI) — De kwestie Vietnam is in het weekeinde op nagenoeg alle fronten in de wereld het meest besproken vraagstuk geweest. De Chinese minister van buitenlandse zaken Tsjen Ji, legde zaterdag tijdens een massabijeenkomst in Peking een verklaring af, die wel de scherpste is van de afgelopen dagen. Hij zei dat de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie in Vietnam samenwerken. De Amerikaanse bombardementen bij Hanoi en Haiphong zijn met toestemming en medeweten van de Sovjet-Unie uitgevoerd, zo verklaarde hij.

Zaterdagmiddag stuurde de Russische regering een scherpe nota naar de Amerikaanse ambassade in Moskou, waarin de bombardementen nabij Haiphong een „directe bedreiging voor Russische schepen” in deze havenstad werden genoemd. In de nota wordt Washington verantwoordelijk gesteld voor de gevolgen van de Amerikaanse aanvallen. De bombardementen worden een „grote schending van het recht van vrije scheepvaart” genoemd. Volgens de nota kwamen bommen in de naaste omgeving van de Russische schepen terecht.

De Vietnamese kwestie was eveneens onderwerp van gesprek tijdens het overleg, dat de Amerikaanse minister van defensie, Robert McNamara, zaterdag voerde met opperbevelhebbers in het gebied van de Stille Oceaan.

Bij zijn terugkeer in Washington zei McNamara, dat de Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam terrein winnen. De minister zei voorts:

- Het is nog te vroeg om met zekerheid te zeggen of de bombardementen de aanvoer van militaire goederen vanuit Noord-Vietnam hebben vertraagd.
- Uit verklaringen van gevangenen en uit in beslag genomen documenten is gebleken, dat bij de Vietcong-strijdkrachten sprake is van „oorlogsmoeheid”.
- De sterkte van de Amerikaanse troepen, die thans 280.000 bedraagt, zal in de komende maanden worden uitgebreid.
- Bij de bombardementen van 29 juni is ongeveer 95 procent van de olie-installaties in Hanoi totaal verwoest. Sindsdien zijn op Hanoi geen aanvallen meer gedaan.
- Van de oliedepots in Haiphong is meer dan 40 procent met de grond gelijk gemaakt. In deze depots wordt ruim 95 procent van de totale Noord-

vietnamese olievoorraad opgeslagen.

In Rome werd de kwestie-Vietnam door de Amerikaanse vertegenwoordiger bij de Verenigde Naties, Arthur Goldberg, besproken met Paus Paulus en de Italiaanse regering. Goldberg bracht zijn gesprekspartners op de hoogte van het Amerikaanse standpunt. Hij deed dat nadat zowel de Paus als de Italiaanse regering hun bezorgdheid hadden uitgesproken over de jongste ontwikkelingen.

Mevrouw Gandhi en Nasser over Vietnam

De Egyptische president Nasser is het eens met de Indiase premier mevrouw Gandhi, dat het weer bijeenroepen van de Geneefse conferentie de meeste hoop biedt op een vreedzame oplossing van de kwestie-Vietnam. Hij vindt echter, dat zonder medewerking van Noord-Vietnam geen enkel vredesinitiatief veel kans van slagen heeft. Dit hebben doorgaans betrouwbare kringen in Kaïro zaterdag meegedeeld.

Mevrouw Gandhi, die kort voor haar komst naar de Egyptische hoofdstad een vredesplan voor Vietnam ontvouwde, heeft twee dagen met president Nasser overleg gepleegd. Ietwat verrassend was daarbij, dat de kwestie-Vietnam pas op de tweede dag ter sprake kwam.

Nasser scheen daarover nogal met tegenzin te willen praten. Het was dan ook premier Gandhi, die het onderwerp aansneed. In het verleden heeft Egypte steeds gezegd, dat het zich in een gunstige positie bevond om deel te nemen aan vredesinitiatieven omdat het zowel met Washington, Moskou, Peking als Hanoi contact onderhoudt.

Na afloop van het gesprek tussen mevrouw Gandhi en Nasser is een communiqué uitgegeven, waarin wordt verklaard dat het zich afzijdig houdt van binnenlandse aangelegenheden van andere landen, het vreedzaam naas elkaar bestaan en positieve samenwerking tussen de verschillende landen van wezenlijk belang voor het behoud van de wereldvrede zijn.

Eerste Amerikaanse bombardementen op Haiphong bleven onder de raming

Tsjoe verwerpt suggestie van India

Het besluit om de olie-opslagplaatsen van Haiphong voor de tweede maal te bombarderen is genomen, omdat de resultaten van het eerste bombardement beneden de eerste schattingen zijn gebleven.

Dit is meegedeeld in kringen rondom de Amerikaanse regering. Door de aanval van 29 juni was slechts 40 à 50 procent van de olie-installaties van Haiphong verwoest en niet 80 procent, zoals minister van defensie McNamara op een persconferentie heeft meegedeeld. McNamara had zich hierbij gebaseerd op de eerste rapporten van de vliegers. Dezen zouden bij hun waarnemingen gehinderd zijn door de dichte rook, die zich door de ontploffing van de olietanks had ontwikkeld.

Tot elke prijs zullen wij Vietnam helpen de eindoverwinning te behalen", heeft premier Tsjoe En-lai van China zaterdag gezegd op een diner ter ere van de deelnemers aan een conferentie van Afrikaans-Aziatische schrijvers.

Het voorstel van premier Gandhi van India om de Geneefse conferentie bijeen te roepen heeft volgens Tsjoe slechts ten doel de strijdlust van de Vietnamezen aan te tasten en de Amerikanen te helpen. Er kan pas geconfereneerd worden als de Amerikanen uit Zuid-Vietnam verdwenen zijn.

Tsjoe beschuldigde de Sowjetunie van verraad jegens het Vietnamese volk door met Amerika te blijven samenwerken.

„Vertrouw op jezelf”

Peking heeft de Vietnamezen vandaag aangeraden zich op eigen krachten te verlaten bij het verslaan van de strijdkrachten van de Verenigde Staten. Het Volksdagblad schreef: „Een volk moet en kan slechts op zichzelf vertrouwen door het maken van revolutie en het voeren van een volksoorlog in zijn eigen land, aangezien dit beide zaken zijn die het alleen aangaan." Volgens het blad kan geen hulp van buiten deze strijd vervangen.

Waarnemers zien hierin een aan-

wijzing, dat China niet bereid is in dit stadium troepen naar Vietnam te zenden. Het artikel in het Volksdagblad brengt de woorden van Mao Tse-toeng over zelfvertrouwen in herinnering. „Om een revolutie te ontketenen en te winnen moet het volk onwankelbaar op zichzelf bouwen en bereid zijn de strijd alleen te voeren als elke materiële hulp van buiten zou worden gekapt. De Vietnamezen zien zich voor een zware strijd en talloze moeilijkheden gesteld, doch door voortdurend vast in eigen kracht te vertrouwen zullen zij met steun van andere volkeren in staat zijn de Amerikaanse agressor volledig te verslaan, aldus het Volksdagblad. Het artikel beschuldigt de Russische regering ervan de politiek van zelfvertrouwen aan te vallen en de medeplichtige van het „Amerikaanse imperialisme" te zijn. Hun zogenaamde hulp is een met een laagje suiker bedekt vergif, alleen bedoeld om de vrije hand te krijgen bij het saboteren van de revolutionaire strijd van het volk, zo zegt het Volksdagblad.

Protestnota

Toen Amerikaanse vliegtuigen op 7 juli de haven van Haiphong in Noord-Vietnam bombardeerden en beschoten zijn granaatscherven en mitrailleurkogels neergekomen in de nabijheid van drie Russische vrachtschepen. Enkele uren later lieten vliegtuigen grote metalen voorwerpen vallen rondom een ander Russisch schip, dat op de rede lag.

Dit staat in een nota, waarin de Russische regering zaterdag protesteerde tegen een dergelijk optreden, dat in strijd wordt geacht met het beginsel van de vrije vaart.

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rusk, heeft zaterdagavond na zijn terugkeer uit het Verre Oosten in Washington verklaard, dat de Sowjetunie een vredesconferentie over Vietnam bijeen moet roepen. Hij noemde voorts het protest van de Russen tegen de Amerikaanse acties in Vietnam onnodig. De Amerikaanse minister geloofde niet, dat het protest van de Russen zou leiden tot stopzetting van deze bombardementen. De bommen van de Amerikaanse vliegtuigen hadden hun doelen precies geraakt.

Wat de vredesconferentie over Vietnam betreft zei Rusk nog, dat de Sowjetunie en Engeland, die voorzitters van de Geneefse conferentie zijn, samen moeten trachten een conferentie op gang te brengen, die moet leiden tot een vreedzame regeling van de kwestie-Vietnam.

Goldberg bij paus

De Amerikaanse ambassadeur bij de Verenigde Naties, Arthur Goldberg, heeft zondag verklaard dat bij de jongste Amerikaanse bombardementen op olie-installaties bij Hanoi en Haiphong vrijwel geen slachtoffers onder de burgerbevolking zijn gevallen.

Goldberg, die dit zei tijdens een persconferentie te Rome, heeft de afgelopen dagen besprekingen gevoerd met paus Paulus en de Italiaanse leiders.

Volgens hem beschikt de Amerikaanse regering over duidelijke bewijzen, dat bij deze bombardementen geen woongebieden zijn getroffen. „Nu de feiten aan het licht zijn getreden heb ik bij de personen, met wie ik heb gesproken, in ruime mate begrip ondervonden voor de voortdurende Amerikaanse inspanning om tot een vreedzame oplossing van het geschil te komen", aldus Goldberg.

In de grote volkshal van Peking hebben zondag naar schatting tienduizend

Chinezen een protestbijeenkomst gehouden tegen de Amerikaanse bombardementen op olie-installaties bij Hanoi en Haiphong. Zij luisterden drie uur lang naar toespraken door Chinese leiders en Noordvietnamese gastsprekers, schreeuwden leuzen en zongen strijdliederen.

Generaals in arrest

De vijf Zuidvietnamese generaals die de recente boeddhistische opstand in het noorden steunden, zijn zaterdag door een militaire tuchtraad in Saigon veroordeeld tot 60 dagen arrest en ontslag uit de actieve dienst. Het zijn generaal Nguyen Tsjanh Thi, de „sterke man" in het noorden, wiens ontslag op 10 maart als bevelhebber van het eerste militaire district de aanleiding vormde tot de felle campagne van de boeddhisten tegen het militaire bewind in Saigon, en verder de generaals Ton That Dinh, Nguyen Van Tsjuan, Huynh Van Cao en Phan Xuan Nhuon. Laatstgenoemde was commandant van de eerste divisie in Hué.

Betoging

In Napels hebben zondagavond verscheidene honderden jongeren betoogd tegen de Amerikaanse bombardementen bij Hanoi en Haiphong. Zij gooiden eieren en potten verf tegen de muur van het Amerikaanse consulaat en staken een pop, voorstellende president Johnson, gewikkeld in een Amerikaanse vlag in brand. De politie arresteerde verscheidene demonstranten.

Steinbeck

De Amerikaanse romanschrijver en Nobelprijswinnaar John Steinbeck heeft maandag de Russische dichter Jewgeni Jewtoesjenko verzocht zijn invloed aan te wenden om Rusland het zenden van wapens naar Noord-Vietnam te laten staken. Steinbeck antwoordde daarmee op een gedicht van Jewtoesjenko dat vorige week in een Moskous literair blad verscheen en waarin Steinbeck wordt gevraagd te protesteren tegen de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam.

In een open brief in het blad Newsday schrijft Steinbeck onder meer: „In je gedicht vraag je mij, me uit te spreken tegen de oorlog in Vietnam. Je weet heel goed hoe ik elke oorlog verafschuw, maar jegens deze koester ik wel een heel bijzondere en persoonlijke haat. Ik ben tegen deze door de Chinezen geïnspireerde oorlog. Ik ken geen enkele Amerikaan die ervoor is. Maar, mijn geliefde vriend, je

Meer militairen naar Vietnam

Moskou voelt zich beledigd

WASHINGTON, 12 juli (AFP, Reuter, UPI) — De Amerikaanse minister van defensie Robert McNamara, heeft gisteren meegedeeld dat het waarschijnlijk nodig zal zijn de omvang van de Amerikaanse land- en luchtmacht in Zuid-Vietnam vóór het einde van dit jaar te vergroten. De minister, die sprak op een persconferentie, zei dat „de militaire bevelhebbers al het nodige zullen ontvangen”. Ook kan het nodig zijn, aldus McNamara, de luchtaanvalen op Noord-Vietnam verder uit te breiden, als de infiltraties vanuit het noorden naar het zuiden doorgaan.

De Verenigde Staten hebben op het ogenblik 280.000 militairen in Zuid-Vietnam. In juni werden zeventien aanvallen boven Noord-Vietnam gemaakt, een toename van bijna zeventig procent in vergelijking met maart. Volgens welingelichte zegslieden zullen in de nabije toekomst de haven van Haiphong en enkele belangrijke Noordvietnamese vliegvelden in de omgeving van Hanoi en Haiphong worden gebombardeerd.

MOSKOU — De regering van de Sovjet-Unie heeft de beschuldigingen van China, dat Rusland en Amerika samenwerken in Vietnam en dat de Russen tevoren op de hoogte waren van de Amerikaanse bombardementen bij Hanoi en Haiphong en ermee instemden, op haar fatsoen getrokken. Gisteren protesteerde de Sovjet-Unie in een brief aan de Veiligheidsraad tegen de bom-

bardementen. Om een bijeenkomst van de Raad werd echter niet gevraagd.

De Pravda heeft gisteren de Chinese beschuldiging ten stelligste ontkend. Het blad beschuldigde het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken ervan, dat het met opzet heeft gesuggereerd, dat het Kremlin tevoren op de hoogte was gesteld. „Blijkbaar dachten het Pentagon en het State Department een ernstige provocatie tegen ons te hebben vervaardigd”, aldus het blad.

De Amerikaanse onderminister van buitenlandse zaken, Ball, zei gisteren in een vraaggesprek voor de TV, dat de Amerikaanse regering de Sovjet-Unie niet tevoren over de komende bombardementen had ingelicht.

Waarschijnlijk om de Chinezen de pas af te snijden maakte de Sovjet-Unie gisteren tevens bekend, dat is begonnen met de uitvoering van een plan voor het zenden van militaire en economische hulp naar Noord-Vietnam, „als vergelding voor de Amerikaanse bombardementen bij Hanoi en Haiphong.” Nadere bijzonderheden werden niet meegedeeld.

TOKIO. (UPI) — China heeft te kennen gegeven, dat het voorlopig niet bereid is troepen naar Vietnam te sturen.

In een hoofdartikel in het „Volksdagblad” werd verklaard dat „volksoorlogen” alleen gewonnen kunnen worden „als het volk zich op zichzelf verlaat.”

„Het volk kan en moet alleen op zichzelf vertrouwen bij het uitvoeren van een revolutie en het voeren van een volksoorlog in eigen land, omdat dit zijn eigen aangelegenheid is”, aldus het door het persbureau „Nieuw China” geciteerde commentaar. „Hulp van buitenaf kan de strijd van het volk niet vervangen. Hoe groot die hulp ook mag zijn, het blijft hulp.”

Democraten vrezen de verkiezingen

Strijd in Vietnam kan stemmen doen verliezen

(Van een correspondent)

WASHINGTON, 12 juli — Wanneer vandaag in de Verenigde Staten presidentsverkiezingen werden gehouden, dan zou president Johnson een bittere nederlaag leiden, tegen welke kandidaat hij ook in het veld zou treden. Senator Robert Kennedy, daarentegen zou een even zekere kans hebben gekozen te worden. Dit is gebleken uit een onlangs gehouden opinie-onderzoek.

Hoe komt het dat voor beide mannen, die toch alle twee dezelfde partij vertegenwoordigen, de uitslag zo geheel verschillend zou aflopen? Het antwoord op deze vraag is kort doch veelzeggend: Vietnam, Johnson immers is de uitvoerder van een politiek, die bij grote groeperingen van het Amerikaanse volk niet populair is. Sommigen noemen zijn politiek te zwak anderen te hard.

Alhoewel er momenteel geen presidentsverkiezingen in zicht zijn, heerst er toch in de gelederen van de Democratische partij grote ongerustheid. Want in het najaar worden de tussentijdse verkiezingen voor Huis en Senaat gehouden, terwijl ook voor een aantal gouverneurs de ambtsperiode afloopt. En vele Democratische kandidaten zien deze verkiezing met grote bezorgdheid tegemoet. Nu is het normaal dat een tussentijdse verkiezing verlies oplevert

PRESIDENT JOHNSON
... reden tot bezorgdheid ...

voor de presidentiële partij in dit geval de Democratische.

En een verlies van een twintigtal zetels in het Huis van Afgevaardigden en enkele Senaatszetels zou het Democratische politieke overwicht, dat na de geweldige successen in 1964 tegen een stootje kan niet noemenswaard schaden. Maar vele politici vrezen dat de schade veel groter zal zijn.

Met het laten bombarderen van de olie-installaties bij Hanoi en Haiphong en de beloften die dit inhoudt voor de toekomst heeft de president een groot risico genomen. Er zijn nu namelijk twee mogelijkheden: De Vietcong wordt in de komende maanden verslagen en Hanoi stemt toe in een vredesverdrag; in dit geval behoeft president Johnson zich geen zorgen te maken over de verkiezingen in november, een gunstige uitslag is dan wel verzekerd. Maar als de Vietcong daarentegen in november nog ongebroken blijkt en Hanoi en Peking even halsstarrig blijven

als momenteel dan vrezen verscheidene vooraanstaande Democraten dat hun partij een verlies van zestig tot zeventig zetels in het Huis van Afgevaardigden en een verhoudingsgewijs even groot verlies in de Senaat zal lijden.

Weerspiegeling

Vele Democratische kandidaten zullen daarom wanhopig proberen het onderwerp Vietnam tijdens hun verkiezingscampagnes te vermijden. De houding van de Democraten in de staat Wisconsin is wellicht een weerspiegeling van wijderverbreide gevoelens. In deze staat namelijk heeft de Democratische Conventie een resolutie verworpen waarin werd voorgesteld dat de Conventie president Johnson in een openlijke verklaring zou prijzen „voor zijn zelfbeheersing wat betreft het gebruik van militair geweld“. Of dit alles voldoende zal zijn moet worden afgewacht. Het is niet waarschijnlijk dat de Republieken geneigd zijn hun politieke tegenstanders veel clementie op dit gebied te gunnen.

Om te eindigen met het onderwerp waarmee we dit overzicht begonnen zijn: het opinie-onderzoek, dat onlangs gehouden is, werpt voor veel Amerikanen meer gewicht in de schaal dan anders. Want degenen, waaronder dit onderzoek is gehouden, hebben een reputatie te verliezen. De zeventuizend bewoners van het gebied van Palo Alto in Iowa hebben namelijk vanaf 1896 elke presidentsverkiezing juist voorspeld en tevens vrij correct aangegeven, welk percentage van het nationale stemmental de winnaar en de verliezer zou behalen. Daarom zijn de Amerikanen niet snel geneigd aan te nemen, dat de bewoners van Palo Alto zich bij de voorspelling van een „gewone“ tussentijdse verkiezing hebben vergist.

VETERAAN TERUG

1214666TV

Dit is Clarence Adams, een Amerikaanse neger die tijdens de Koreaanse oorlog door de Chinezen gevangen werd genomen en twaalf jaar in China leefde. Hij werd daar een overtuigd communist, keerde naar de Verenigde Staten terug en woont nu in Memphis (Tennessee). Deze week zei hij dat de Chinezen „volledig bereid zijn deel te nemen aan de oorlog in Vietnam”.

Actie in Goes: Vietnam op Kamer-agenda

GOES, 12 juli — Een aantal inwoners van Goes heeft het initiatief genomen door middel van een petitionnement de kwestie-Vietnam op de agenda van de Tweede Kamer te krijgen, aldus blijkt uit een communiqué, dat namens de initiatiefnemers van „Vietnam-petitionnement” is ondertekend door de heer K.F. Bouman, leraar aan het Goese Lyceum.

Er zijn tweeduizend lijsten gedrukt en reeds de eerste dagen hebben ongeveer duizend mensen hun handtekening gezet. De initiatiefnemers menen, dat minstens honderdduizend maar nog liever een miljoen Nederlanders hun steun moeten geven aan het petitionnement. Zij vinden ook, dat de Kamer zou moeten beslissen over de vraag of Nederland zal aandringen op: stopzetting van de bombardementen in Vietnam, vertrek van alle niet-Vietnamese troepen uit Vietnam en militaire neutraliteit van Vietnam onder garantie van de ondertekenaars van de Geneefse akkoorden en van de Verenigde Staten. Boverdien menen zij, dat bij dit debat over de vraag zou kunnen worden beslist of Nederland zal overleggen met enige Europese Navo-bondgenoten om tot de noodzakelijke stappen te komen, die moeten verhinderen dat deze landen bij de uitbreiding van de Vietnamese oorlog worden betrokken.

CHINA EN VIETNAM

Peking wil hulp Moskou tegengaan

Weinig kansen op succes voor Wilson

PEKING, 13 juli (Reuter) — China's oeroep op Noord-Vietnam om op eigen kracht te proberen de oorlog in Vietnam te winnen, wordt over het algemeen in Peking gezien als een poging de Russische hulp aan Hanoi tegen te gaan. De meeste westelijke waarnemers in de Chinese hoofdstad verwerpen de opvatting, dat de Chinezen met dit appèl hebben willen laten uitkomen, dat zij niet in Vietnam tussenbeide zullen komen.

Het appèl werd gepubliceerd in het „Volksdagblad“. In het betrokken artikel werd gewezen op de noodzaak afhankelijkheid van buitenlandse hulp te voorkomen. Dit laatste zou dan slaan op de steun van Rusland. De Chinezen stellen namelijk dat de Russen Noord-Vietnam steunen om de strijd van de Noordvietnamezen en de Vietcong onder controle te krijgen en te saboteren.

De Chinese leiders en bladen hebben de Russische hulp aan Noord-Vietnam in zulke krachtige termen veroordeeld dat men er kritiek in ziet op de aanvaarding van deze hulp.

De „Izvestia“ besteedde gisteren veel aandacht aan een artikel in het linkse Britse weekblad „Tribune“, waarin stond dat Wilson de Amerikaanse Vietnam-politiek zijn steun moet ontzeggen, als hij tijdens zijn komende bezoek aan Moskou een vredesoffensief wil lanceren. Het Russische blad publiceerde het artikel onder de kop: „Een gevaarlijke halfslachtige politiek“.

PARIJS (AFP) — „Frankrijk vindt de oorlog in Vietnam rampzalig en is bereid aan elk internationaal overleg deel te nemen, waardoor er een eind aan kan komen,“ zo heeft president De Gaulle gisteravond gezegd aan een diner in het Elysée ter ere van de koning en koningin van Laos. „Maar om tot onderhandelen te komen“, aldus de president, „moet er eerst een eind komen aan de buitenlandse interventie.“

Onze Londense correspondent meldt oorts: Men verdiept zich in Londense plomatieke en politieke kringen in

gissingen over de redenen, die president Johnson hebben bewogen een dringend beroep te doen op de Australische premier Harold Holt zich opnieuw naar Washington te begeven.

De heer Holt arriveerde vorige week woensdag in Londen, waar hij langdurige besprekingen heeft gevoerd met premier Wilson. Hiervóór had Holt gesproken met president Johnson in Washington. Het was de bedoeling geweest van de Australische premier om van daar terug te keren naar zijn eigen land. Zondag ontving hij echter een verzoek van Johnson Washington opnieuw aan te doen alvorens terug te reizen naar Australië.

Holt antwoordde dat hij haast had om terug te keren naar zijn land in verband met de behandeling van de Australische begroting. De president heeft haalde echter zijn verzoek en de heer Holt besloot zich opnieuw naar Amerika te begeven, waar het vliegtuig van president Johnson hem in New York opwachtte om hem naar Washington te brengen. Men is in Londen geneigd het nieuwe bezoek van Holt aan Washington in verband te brengen met de toestand in Vietnam, waar ook 4500 Australiërs meevechten.

Johnson: V.S. strijden voor vrede van verzoening in Azië

Rede dient een vierledig doel

Van onze correspondent

WASHINGTON, 13 juli — In hetgeen officieel de belangrijkste formulering van de Amerikaanse politiek ten opzichte van Azië sinds vele jaren wordt genoemd, heeft president Johnson gisteren duidelijk gemaakt dat de V.S. in Vietnam blijven vechten voor „een vrede van verzoening in heel Azië”, omdat Amerika een mogelijkheid is met „verantwoordelijkheid in het gebied van de Stille Oceaan”.

De niet van te voren aangekondigde, goed voorbereide en op ernstige doch verzoenende toon uitgesproken televisietoespraak diende kennelijk vier doeleinden.

Door te zeggen dat Azië nu de belangrijkste arena is voor het streven naar onafhankelijkheid en orde, ja voor het leven zelf, wilde Johnson Hanoi en Peking allereerst te verstaan geven dat Vietnam voor Washington geen perifere zaak is: „Azië is onze partner of ons probleem.” Door zich te keren tegen critici die menen dat de V.S. niets te zoeken hebben in Azië of dat Europa belangrijker is, waarschuwde hij Hanoi en Peking tegen optimisme naar aanleiding van de kritiek op Johnsons politiek van de zijde van senatoren als Fulbright en Morse, waarvan de waarde ook in Europa wordt overschat. Als oorlogsdoel noemde Johnson „te bewijzen dat wie geweld tegen een ander gebruikt, een verliezend spel speelt”.

Rechtstreeks tot Hanoi zei Johnson: „De sleutel tot de vrede ligt in uw hand.” Daarmee trachtte hij iedere twiifel in Hanoi en Peking, maar ook in Moskou en in Europa te ontzenuwen ten aanzien van Amerika's vastbeslotenheid om „beloftes gestand te doen”.

Vredesaanbod

Ten tweede ziet men in Johnsons rede een soort vredesaanbod aan Peking. Minister Rusk omschreef indertijd de politiek ten aanzien van China als „containment zonder isolering”, maar president Johnson acht nu een vredelievend China essentieel voor de

vrede in Azië en hoopt dat het misleide China aangemoedigd wordt tot begrip voor de buitenwereld.

Sprekende over de vele Amerikaanse pogingen het contact te herstellen door opheffing van reisrestricties en uitwisseling van handelsmensen en geleerden, beloofde hij: „We gaan hiermee door omdat wij geloven dat samenwerking de weg der toekomst is.” Aangezien China al deze pogingen heeft afgewezen en juist gisteren weer agressieve commentaren liet horen, zag men in Johnsons woorden een poging duidelijk te maken waar de schuld ligt. Sommigen zagen er zelfs een teken in dat de V.S. hun verzet tegen het lidmaatschap van China van de Verenigde Naties zullen opgeven.

Geen spoedig einde

Ten derde was Johnsons bedoeling kennelijk de indruk bij de Amerikanen weg te nemen dat de oorlog spoedig zal eindigen. Die indruk was de laatste dagen met opzet gecreëerd — door Johnson zelf, maar ook door zijn adviseur Rostow, de plaatsvervangende minister van buitenlandse zaken Ball, en door de Amerikaanse bevelhebber in Vietnam, generaal Westmoreland — toen werd gesproken over een tactische overwinning en oorlogsmoeheid in Hanoi. Nu zei Johnson: „Uw grootste steun voor hen die vechten is uw bereidheid om misschien voor lange tijd de last van een verwarrende en kostbare oorlog te dragen.”

Even tevoren had Rusk op een persconferentie gezegd dat men nog niet het begin van het eind van deze oorlog kan zien. Rusk schreef de schuld voor het optimisme aan de pers toe. Maar hetgeen men hier de „zig-zagkoers van officiële verwachtingen” noemt, was een weloverwogen campagne, die nu wordt omgebogen. Het is nog niet duidelijk wat de bedoeling van deze campagne is geweest, maar waarschijnlijk was het een deel van een psychologische oorlogvoering tegen Hanoi en jegens het eigen publiek.

Thuisfront

Ten slotte was Johnsons rede bedoeld als een versterking van het thuisfront wegens de komende verkiezingen. Vandaar de duidelijke uitlegging van de oorlogsdoelen en de poging om in Vietnam een perspectief te tonen. Zelfs noemde de president, buiten de officiële tekst om, het Marshallplan als illustratie van wat Amerika's taak is in Azië. Daarmee gaf hij te verstaan dat het Vietnamese front een schild is waarachter een nieuw en hoopgevend Azië zich ontwikkelt. Daarom ook noemde hij een lange reeks bemoedigende factoren zoals de samenwerking van negen landen in de Asian and Pacific Council,

de ontwikkeling in Indonesië, de vrede tussen Pakistan en India.

Reacties

De reacties op zijn rede zijn hier gunstig. De Washington Post noemt het de krachtigste en overtuigendste verklaring van zijn presidentiële carrière. De waarschuwing aan Hanoi dat wij ons verzetten zolang dit de agressie volhoudt, wordt gered van arrogantie door de belofte dat, indien het gebruik van geweld ophoudt, de V.S. klaar staan hierop te reageren, aldus de Washington Post.

Buitenlandse waarnemers hier achten de rede een demonstratie van kracht en vredeswil tegelijk, die ook tot de bondgenoten in Europa is gericht. In dit verband wordt het grootste belang gehecht aan het feit dat de Australische premier, Holt, die Johnsons politiek steunt, na zijn gesprek met Wilson, Johnson voor de tweede maal in een maand tijd zal opzoeken.

Men meent dat hij fungeert als een bemiddelaar, niet alleen tussen Londen en Washington, maar ook, omdat Wilson naar Moskou gaat, indirect tussen de V.S. en de Sowjetunie.

Zie ook pag. 4

Koning van Laos te Parijs

13 JULI 1961

President de Gaulle en zijn echtgenote (rechts) ontvangen de koning van Laos, Savang Vatthano (links) voor een staatsbezoek.

Zie verder pag. 4

Ondoorzichtig

DE ONZEKERHEID over de bedoelingen van communistisch China inzake Vietnam is nog groter geworden sedert de publikatie van de verklaring van Peking, dat het Vietnamese volk alleen op zich zelf behoort en kan vertrouwen voor zijn revolutie en volksoorlog, en dat hulp van buiten niet de eigen inspanning kan vervangen, maar op zijn best aanvullend kan zijn.

Vooropgesteld moet worden, dat men hier niet met een nieuw en tactisch

De Toestand

bepaald standpunt van Peking te maken heeft. Een soortgelijke verklaring is reeds jaren geleden afgelegd bij een bezoek van een delegatie van het toen nog strijdende Algerijnse bevrijdingsfront aan communistisch China. Daarin werd verklaard, dat de Algerijnen konden rekenen op de solidariteit van hun talrijke vrienden, die zouden helpen met alle middelen, behalve de directe interventie, althans zolang zij zelf niet tot de onmiddellijk betrokkenen behoorden. Daaraan werd toegevoegd, dat een volk dat een revolutie maakt enthousiaste vriendschappen opwekt, maar in laatste aanleg alleen staat. Daarom moet zulk een volk bij het ontwerpen van zijn strategie deze eenzaamheid als uitgangspunt nemen.

Maar al is de verklaring inzake Vietnam dan ook de weerspiegeling van een oude doctrine — die duidelijk is afgeleid, zoals de hele strategie en tactiek van Peking, uit de ervaringen van de eigen burgeroorlog — zij komt toch als een verrassing na de verklaring van 5 juli, na de Amerikaanse bombardementen van olieopslagplaatsen bij Hanoi en Haiphong, dat China bereid was op elk ogenblik tot actie over te gaan om het Vietnamese broedervolk te ondersteunen.

DAT tussen deze twee verklaringen geen tegenspraak bestaat wordt betoogd door een medewerker van de Londense Times. Deze meent, dat de Chinezen op 5 juli voornamelijk de Amerikanen hebben willen waarschuwen de oorlog in Vietnam niet zodanig uit te breiden, dat China zich onmiddellijk bedreigd moet voelen. Deze situatie zou ontstaan óf door een directe aanval op Chinees gebied óf door een actie die het bestaan van

het regime in Noord-Vietnam zou bedreigen. Herinnerd wordt in dit verband aan de Chinese interventie in Noord-Korea, die zou zijn ingegeven door veiligheidsoverwegingen toen het gevaar bestond, dat het Noordkoreaanse regime zou worden weggevaagd.

Anderzijds wijst de medewerker van de Times erop, dat het bewind van Ho Tsjih Minh Peking heel wat nadertaat dan indertijd dat van Noord-Korea, dat door de Chinezen in feite als een marionet van de Russen werd beschouwd. Zonder het met zoveel woorden te zeggen acht hij blijkbaar het gevaar van Chinese interventie geenszins volkomen uitgesloten.

ZEKER is alleen dat de Chinezen op het ogenblik een uitermate ondoorzichtig en subtiel spel spelen. Contrasterend daarmee is de wat ruwe wijze waarop op het ogenblik de Russen en de overige Oosteuropese landen terzake van Vietnam manoeuvreren. In hun verklaring van verleden week hebben de landen van het Pact van Warschau opnieuw uitdrukkelijk gewapende hulp beloofd en zelfs, als dat nodig mocht zijn, het zenden van vrijwilligers. En Moskou heeft daaraan de waarschuwing vastgeknoopt, dat men deze waarschuwing in het Westen ernstig moest opvatten.

Tegelijkertijd kregen de Russen van de Chinezen het verwijt, dat zij met de Amerikanen onder één hoed zouden spelen.

EEN merkwaardig bijproduct van de ontwikkelingen in Vietnam is, dat zij de relatieve politieke machteloosheid demonstren van wat eens het bloed der derde wereld was.

Mevrouw Gandhi, de premier van India, pleit voor een hervatting van de Geneefse conferentie over Vietnam. Zij heeft over haar plan gesproken met de twee staatslieden die haar vader in zulke gevallen placht te consulteren, president Nasser van Egypte en president Tito van Zuidslavië. Erg vruchtbaar schijnen die besprekingen niet geweest te zijn. En evenmin wordt veel resultaat verwacht van de gesprekken die zij in Moskou zal hebben.

Uit Peking kwam al een onverbloemde afwijzing. Volgens premier Tsjih En-lai is het plan van India alleen maar goed om zand in de ogen van de volkeren te strooien en de wil om te strijden van het Vietnamese volk te ondermijnen.

Ky wijzigt zijn kabinet op zes plaatsen

Boeddhist wordt vice-premier

Premier Nguyen Cao Ky van Zuid-Vietnam heeft vandaag een zestal wijzigingen in zijn kabinet aangebracht. Waarnemers zien hierin een poging van Ky zijn regering te versterken na de recente boeddhistische oppositie tegen zijn bewind. Er is een tweede waarnemend premierschap gecreëerd. Op deze post is een burger benoemd, dr. Nguyen Luu Vien, een boeddhist van een zuidelijke secte die niet de recente campagne van de verenigde boeddhisten tegen de regering heeft ondersteund.

Voorts is het departement van binnenlandse zaken ontbonden. De voornaamste taken van dit departement — waaronder het toezicht op de politie — zijn overgeheveld naar het ministerie van nationale veiligheid. Dit onlangs opgerichte ministerie staat onder leiding van een militair, generaal-majoor Linh Quang Vien. Het ministerie van voorlichting — waaronder ook de campagne resorteert die Vietcongsoldaten tot desertie moet bewegen — komt ook onder leiding van een militair, generaal-majoor Nguyen Bao Tri, te staan. Een vroeger lid van het militaire directoraat, generaal Tri, die onlangs ontslagen is als bevelhebber van het derde legerkorps en toen directeur werd van de afdeling politieke oorlogvoering van het leger, krijgt nu ook de perscensuur onder zich. De ex-minister van binnenlandse zaken Tran Minh Tiet wordt minister van justitie. Professor Tran Ngoc Ninh wordt als minister van onderwijs opgevolgd door professor Nguyen Van Truong.

Amerikaanse bommenwerpers hebben vandaag van zee uit een aanval gedaan op een oliedepot 25 kilometer ten noordwesten van Haiphong.

Weinig kans

Het Russische regeringsblad Izvestia heeft de tot nog toe duidelijkste aanwijzing gegeven, dat een initiatief van premier Wilson van Engeland om tot vrede in Vietnam te komen weinig kans van slagen heeft.

De Izvestia besteedde dinsdag veel aandacht aan een artikel in het linkse Britse weekblad Tribune, volgens hetwelk Wilson de Amerikaanse politiek in Vietnam zijn steun moet ontzeggen als hij tijdens zijn komende bezoek aan Moskou een vredesoffensief wil

lanceren. Het Russische blad publiceert het artikel onder de kop Een gevaarlijke halfslachtige politiek.

China's beroep op Noord-Vietnam om op eigen kracht te proberen de oorlog in Vietnam te winnen wordt over het algemeen in Peking gezien als een poging de Russische hulp aan Hanoi tegen te gaan.

De meeste Westelijke waarnemers in de Chinese hoofdstad verwerpen de opvatting, dat de Chinezen met dit appel hebben willen laten uitkomen, dat zij niet in Vietnam tussenbeide zullen komen.

Het appel werd gepubliceerd in het Volksdagblad. In het betrokken artikel werd een scheiding gemaakt tussen de aanvaarding van bepaalde steun en de noodzaak om een te grote afhankelijkheid van buitenlandse hulp te voorkomen. Dit laatste zou dan slaan op de steun van Rusland. De Chinezen stellen namelijk, dat de Russen Noord-Vietnam steunen met het doel de strijd van de Noord-Vietnamezen en de Vietcong onder controle te krijgen en te saboteren.

De Chinese leiders en bladen hebben de Russische hulp aan Noord-Vietnam in zulke krachtige termen veroordeeld, dat men er een nauw verholen kritiek op de Noord-Vietnamezen in ziet voor de aanvaarding van deze hulp.

Intussen blijft China zelf steun aan Noord-Vietnam beloven. Bij betogingen, die maandag in vijf grote Chinese steden zijn gehouden tegen de bombardementen op het havengebied van Haiphong, is ook weer hulp aan Hanoi toegezegd. De Chinezen hebben zich echter tot nu toe niet vastgelegd op een bepaalde vorm van hulpverlening, na erbij betrokken wordt.

De Poolse dames- en heren atletiekploeg, zal het komende weekeind niet uitkomen tegen de Ver. Staten. Evenals Rusland, dat maandag de wedstrijd tegen Amerika, die op 23 en 24 juli gehouden zou worden, afzegde, willen de Polen met deze afzegging protesteren tegen de Amerikaanse acties in Vietnam.

Franse president veroordeelt de oorlog in Vietnam

Van onze correspondent

PARIJS, 13 juli. — Aan het galadiner, dat hij gisteravond aanbood ter ere van de koning van Laos heeft generaal de Gaulle opnieuw de oorlog in Vietnam veroordeeld, die volgens hem weleens zou kunnen uitgroeien tot een wereldoorlog. Het Franse staatshoofd hield zich bij het recept voor een oplossing dat hij al in augustus 1963 had gegeven: neutralisering van „de vier staten” van voormalig Indochina, gegarandeerd door „de voornaamste vijf mogendheden ter wereld”, na internationale onderhandelingen.

Maar voor die onderhandelingen kunnen beginnen, zo zei hij, „is het ongetwijfeld nodig, dat men eerst terugkeert tot twaalf jaar geleden (op de conferentie van Genève in 1954) was aanvaard en toegepast — te weten tot het daadwerkelijke einde van de buitenlandse inmenging en tot de neutraliteit der betrokken staten”.

De Gaulles besprekingen met de koning en de eerste-minister van Laos gaan hoofdzakelijk over de oorlog in Vietnam. Volgende maand zou de president een bezoek brengen aan Cambodja om over hetzelfde onderwerp te praten en dezer dagen wordt zijn persoonlijke afgezant Sainteny terugverwacht uit Noord-Vietnam.

In zijn tafelrede gisteren zei de Gaulle dat Frankrijk des te meer recht heeft om de oorlog in Vietnam te veroordelen omdat het zelf zich in 1954 volledig had teruggetrokken uit Indochina en de „vier staten (Noord-Vietnam, Zuid-Vietnam, Cambodja en Laos) „de volledige beschikking over zichzelf had gelaten”.

Opmerkelijk is dat de Gaulle hier Noord- en Zuid-Vietnam als afzonderlijke staten telt, terwijl het in werkelijkheid volgens de akkoorden van Genève alleen maar voorlopig gescheiden zones zijn één land.

Moskou-Vietnam

Waarschuwing

via Wilson

aan Johnson

LONDEN, 14 juli (UPI) — Rusland wenst via premier Harold Wilson president Johnson op het hart te drukken, dat als de oorlog in Vietnam nog verder wordt opgevoerd, dit kan leiden tot een groot internationaal conflict. Dit is in Londen van communistische diplomaten vernomen.

Volgens de zegslieden is het de communisten ernst met hun recent dreigement vrijwilligers naar Vietnam te zullen sturen. Men meent niet eindeloos werkeloos te kunnen blijven toezien.

De diplomaten zeiden, dat er Moskou zeer veel aan is gelegen een rechtstreekse militaire botsing met de Verenigde Staten te vermijden. „De liefde kan echter niet van één kant (Moskou) komen.”

Wilson reist zaterdag naar de Russische hoofdstad. Hij wil proberen Rusland te winnen voor een hervatting van de Geneefse conferentie van 1954, die de oorlog in Indo-China regelde. Er zijn geen aanwijzingen dat de Russen met het voorstel akkoord zullen gaan.

DRIE OPEN BRIEVEN

John Steinbeck ^{14, Juli 1968} *in* *Vietnam-discussie* *met Jevtoesjenko*

MOSKOU, 14 juli (UPI) — De ieug-
dige Russische dichter Jevgeny Jev-
toesjenko, die enkele jaren geleden we-
reldberoemd werd door een gedicht
over het antisemitisme, is met de Ame-
rikaanse auteur en Nobelprijswinnaar
John Steinbeck verwikkeld in een dis-
cussie over de oorlog in Vietnam. De
discussie wordt schriftelijk gevoerd, in
de vorm van open brieven. Gisteren
heeft Jevtoesjenko aan het Russische
blad „Literaturnaya Gazeta” gevraagd
een in Amerika gepubliceerde open
brief van Steinbeck af te drukken. Het
is nog niet bekend of het blad aan
het verzoek gevolg zal geven.

Het begon allemaal een paar weken
geleden, toen Jevtoesjenko in de „Li-
teraturnaya Gazeta” een gedicht publi-
ceerde, waarin hij Steinbeck uitdaagde
het Amerikaanse optreden in Vietnam
publiekelijk te veroordelen. Jevtoesjen-
ko kent Steinbeck persoonlijk. Hij ont-
moette hem toen de Amerikaanse schrij-
ver enkele jaren geleden de Sovjet-Unie
bezocht. De beide mannen sloten toen
vriendschap. Zij hebben veel waarde-
ring voor elkaars literaire prestaties.

Op 11 juli antwoordde Steinbeck in
een open brief in het Amerikaanse blad
„Newsday”. Enkele citaten uit dit ant-
woord zijn: „Ik haat alle oorlogen en
ik haat in het bijzonder de oorlog in
Vietnam. Ik ben tegen die oorlog, die
door de Chinezen is geïnspireerd. Ik
ken geen enkele Amerikaan, die vóór
deze oorlog is. Maar jij vraagt me de
helpt van de oorlog te veroordelen, de
Amerikaanse helpt. Ik vraag jou mét
mij de héle oorlog te veroordelen.”

„Als jij Noord-Vietnam er toe zou
kunnen brengen met goede wil over
te gaan tot onderhandelingen, zouden
de Amerikaanse bombardementen on-

middellijk worden gestaakt. De kanon-
nen zouden zwijgen. Onze dierbare zo-
nen zouden naar huis kunnen komen.
Het is zo eenvoudig mijn vriend, zo
eenvoudig, dat belooft ik je” aldus
Steinbeck in zijn antwoord aan Jevtoe-
sjenko.

Jevtoesjenko heeft gisteren aan „Li-
teraturnaya Gazeta” gevraagd dit ant-
woord van Steinbeck in zijn geheel af
te drukken. Hij heeft de redactie ook
een antwoord op Steinbecks open brief
gezonden, dat het blad echter alleen
mag afdrukken als het óók Steinbecks
brief afdrukt.

In zijn eerste oproep, gepubliceerd op
7 juli, had Jevtoesjenko aan Steinbeck
— die hij „mijn persoonlijke vriend”
noemde — gevraagd „zijn tanden te
laten zien” en te protesteren tegen de
Amerikaanse bombardementen op
Noord-Vietnam. Wat in zijn antwoord
op Steinbecks antwoord staat, vertelde
hij gisteren niet....

„Ik mag Steinbeck graag”, aldus
Jevtoesjenko. Ik weet dat hij een zoon
heeft die vecht in Vietnam, maar hij
moet in staat zijn zich boven dit alles
te stellen. Ondanks mijn kritiek op hem
bewonder ik hem en ik respecteer de
Amerikaanse cultuur.”

De jeugdige dichter zette uiteen, dat
naar zijn mening het oordeel van Stein-
beck „niet realistisch” is. Amerika
moet eerst de bombardementen staken
en daarna beginnen over onderhande-
lingen en niet andersom, aldus Jevtoe-
sjenko, die tegenover vrienden heeft
verklaard, dat er ergens een „derde
mening” moet bestaan tussen het stand-
punt van Steinbeck en het zijne.

15 juli 1966

Aan de Weledelgestrenge Heer
Commissaris H.Molenkamp
Hoofdbureau van Politie
Elandsgracht Amsterdam

Weledelgestrenge Heer,

In antwoord op Uw schrijven d.d.14 dezer,heden per speciale koerier ter attentie van mij gebracht,kan ik U na enig intern overleg binnen de Aktiegroep Vietnam het volgende mededelen.

Wij blijven van mening,dat de door ons georganiseerde stille protestmarsen door het feit dat zij zich binnen alle geldende verkeersregels voortbewegen geen optochten zijn,waarvoor vergunning dient te worden aangevraagd.Op geen enkele wijze zijn zij ordeverstoring.Toepassing van artikel 101 van de A.P.V.achten wij onjuist,weshalve wij in hoger beroep zijn gegaan tegen het vonnis van de kantonrechter d.d.22 juni l.l.in Uw schrijven bedoeld.Wij zijn van mening,dat toepassing van dit artikel,een onrechtmatige inbreuk is op de vrijheid van meningsuiting,zoals gegarandeerd door het Verdrag van Rome.Wij protesteren tegen het feit,dat de politieverordening misbruikt wordt om politieke meningsuitingen aan regels en voorschriften te binden,zonder dat dit om redenen van zuiver-ordebewarende aard nodig blijkt te zijn.

Wij mogen in dit verband wijzen op de drie voorafgaande marsen , namelijk d.d.17 april,15 mei en 19 juni 1966,die een volkomen orde-lijk en geweldloos karakter hadden,doordat wij alle demonstranten van uitvoerige instructies hadden voorzien en vooral ook doordat de politie geen van de drie keren heeft"ingegrepen".Wanneer dan ook a.s.zondag onordelijkheden dreigen,zal dit in hoge mate afhangen van het "optreden"van de politie.Wij geloven,dat U en wij tezamen de reputatie van Amsterdam aanmerkelijk kunnen verbeteren,wanneer de demonstratie van a.s.zondag eenzelfde verloop zal kunnen hebben als de voorgaande keren.Dit is dan ook de reden,dat wij deze keer ons voornemen om met leuzen te lopen en bij het consulaat een zit-demonstratie met zang te gaan houden,hebben laten varen.Het programmatische gedeelte van de mars hebben wij verschoven naar het Vondelpark,zoals de vorige keer.

Wij hebben U tot nu toe op de hoogte gehouden van onze plannen en zijn zelfs niet ongenegen geweest om toelichting in detail daarop te geven,wanneer U daarom vroeg.Wij hebben dit gedaan om te voorkomen dat de politie zich onzeker zou gevoelen omtrent wat te verwachten was.De voorgaande keren heeft U hierop adequaat gereageerd door zich op een afstand te houden en een oogje in het zeil te houden,meer niet.Wij hopen dat dit ook a.s.zondag wederom het geval zal zijn,anders is onze"informatie vooraf"ditmaal een onjuiste tactiek gebleken,waarmee wij in de toekomst rekening zullen houden.

Tenslotte nog dit:De leerboeken van onze tactiek zijn afkomstig van mensen als Gandhi en Martin Luther King.De laatste heeft niet lang geleden een eredoctoraat te Amsterdam ontvangen.Ook in de Vietnamese kwestie vinden wij in hem een groot medestander.Wij hopen dat de eer, die Martin Luther King te beurt is gevallen te Amsterdam geen holle frase blijkt te zijn geweest.

Namens de Aktiegroep Vietnam
O.M.Boetes

AKTIEGROEP VIETNAM

Aanwijzingen voor de stille protestmars van 17 juli 1966 te Amsterdam

Wij verzoeken een ieder die zich niet in staat acht tijdens deze stille protestmars de hier vermelde aanwijzingen op te volgen en niet het risico wil lopen gearresteerd te worden, niet mee te doen aan de mars.

Routebeschrijving: Na de start om half acht precies op het J.D.Meyerplein begeven wij ons naar de brug over de Amstel. Wij volgen daarna de Amstelstraat, Rembrandtplein, Reguliersbreestraat, $\frac{1}{2}$ kwart voor 8 onder de Munttoren door, vervolgens Rokin, Dam $\frac{1}{2}$ 8 uur (ditmaal niet langs het Bevrijdingsmonument) direct linksaf Nieuwezijdsvoorburgwal, Spui, Koningsplein 8.10 Leidse straat, Leidse plein, 8.20, Kleine Gartmanplantsoen, Weteringschans, onder het Rijksmuseum door, Museumplein, 8.30 uur, Wij gaan tenslotte naar het Vondelpark via de van Baerlestraat. Achter het standbeeld van Vondel wordt dan een korte programmatische afsluiting door Boudewijn de Groot gehouden, waarna de stoet ontbonden wordt (19u)

- Aanwijzingen:
1. Houdt u aan de verkeersregels, dus blijf op de voetpaden en oversteekplaatsen lopen, waar dit mogelijk is. Let op de stoplichten e.d. LOOP DRIE AAN DRIE EN ZWIJG!
  2. Als het J.D.Meyerplein door de politie is afgesloten, volg dan de route en groepeer zo mogelijk als stille protestmars. Houd ongeveer het tijdschema aan.
  3. Grijpt de politie in (arresteren, omleiden, in groepen splitsen, insluiten) ga dan allen zitten, verzet u niet tegen event. arrestatie. Ga door wanneer dit wel mogelijk is. Blijf zoveel mogelijk als groep bij elkaar.
  4. Wanneer er geweld gebruikt wordt, door wie dan ook, blijf in elk geval kalm. Sla niet terug, scheld niet, bescherm eventueel uw hoofd met uw armen. Laat zien dat onze demonstratie geweldloos is, wees dan solidair met de Boeddhisten in Vietnam.

Ook voor deze (de vierde) stille protestmars is geen vergunning aan de politie gevraagd, omdat wij menen, dat ordelijke betogingen, die het verkeer niet hinderen, geen vergunning nodig hebben en het Verdrag van Rome vrije meningsuiting garandeert. Wij hopen, dat evenals de vorige keren het geval is geweest, de politie zich zal onthouden van optreden.

Besef overigens dat wij niet tegen politie-optreden demonstreren maar voor VREDE IN VIETNAM

Wij verzoeken een ieder die zich niet in staat acht tijdens deze stille protestmars de hiervermelde aanwijzingen op te volgen, niet mee te doen aan de mars.

Centraal Contactadres: Béliëslaan 2
Heiloo

Aktiegroep Vietnam

worden hersteld, waaronder terugtrekking der Amerikaanse en andere buitenlandse troepen uit Zuid-Vietnam. De pogingen der Amerikanen om tot onderhandelingen te komen noemde hij „zwendel”, ter misleiding van de wereldopinie. De bombardementen op de omgeving van Hanoi en Haiphong waren „een wanhoopsdaad” en de lucht-aanvallen op Noord-Vietnam in het algemeen „een poging om in het zuiden uit het moeras te geraken en ons op hun voorwaarden tot onderhandelingen te dwingen”.

De V.S. zijn erop uit Vietnam te veroveren, maar het Zuidvietnamese leger en volk hebben zeer roemrijke overwinningen geboekt en zullen het zuiden bevrijden, het noorden verdedigen en een nationale hereniging tot stand brengen, aldus Ho, die de overtuiging uitsprak dat „de socialistische regeringen en de gehele wereld grootmoedige hulp zullen verlenen”. Hij herhaalde de Noordvietnamese bewering dat in een jaar 1.200 Amerikaanse vliegtuigen waren neergehaald.

De president riep de Noordvietnamese bevolking op, de strijd tegen de „agressor” te verheviggen en gereed te zijn voor een totale oorlog, daar de Amerikaanse agressor de overeenkomsten van Genève had geschonden.

Opluchting

De eerste reactie in Washington op Ho Tsji Minhs rede was er een van opluchting over het feit dat Ho Tsji Minh niet sprak over 34 gevangengenomen Amerikaanse vliegers. Men was bang dat hij hun berechting als oorlogsmisdadigers zou bekendmaken.

Overigens opent de verklaring van de Noordvietnamese president naar Amerikaans inzicht het vooruitzicht op een langdurige oorlog.

In een hoofdartikel in het Pekingse Volksdagblad staat dat de gehele 700 miljoen mensen tellende Chinese bevolking achter het Vietnamese volk staat en dat „het uitgestrekte grondgebied van ons land, het achterland vormt voor het Vietnamese volk”.

Waarschuwing

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk, heeft zondag in een vraaggesprek voor de televisie de Noordvietnamezen gewaarschuwd de Amerikaanse krijgsgevangenen niet als oorlogsmisdadigers te behandelen. Dat zou „een zeer ernstige zaak” zijn. „Wij doen alles wat we kunnen om de Noordvietnamezen duidelijk te maken dat de gevangenen behandeld moeten worden zoals de hele wereld dat wil”, aldus Rusk.

Inzake de vrijwilligers die de landen van het Pact van Warschau eventueel zullen zenden zei Rusk: „Ik meen dat deze landen de grootste onvoorzichtigheid zullen begaan wanneer zij zich in het conflict mengen.” China zal zich volgens Rusk waarschijnlijk niet in het conflict mengen, maar het verschaft de Noordvietnamezen wel een belangrijke logistieke hulp, vooral op het gebied van de spoorwegverbindingen.

Op de vraag of er nieuwe grote bombardementen zullen worden uitgevoerd zei Rusk: „Wij zullen de maatregelen nemen die nodig zijn om te verhinderen dat de tegenstander zich met geweld van Zuid-Vietnam meester maakt.”

Rusk sprak zich opnieuw uit tegen toelating van Peking tot de Verenigde Naties en sprak persberichten tegen

berecht wilde hij niet zeggen. Dat zou een „zeer, ernstige zaak” zijn, zei hij.

Geen succes

De premier van India, mevrouw Indira Gandhi, heeft zaterdag in Moskou op een persconferentie verklaard dat de Russische leiders haar duidelijk hebben gemaakt dat elk voorstel inzake Vietnam eerst de goedkeuring van de Noordvietnamese regering moet hebben voordat zij (de Russen) zelf iets kunnen ondernemen, omdat de Noordvietnamezen de eerste belanghebbenden zijn.

Mevrouw Gandhi was zelf van mening dat stopzetting van de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam een noodzakelijke voorwaarde is voor overleg, in welke vorm dan ook, dat gericht is op herstel van de vrede in Vietnam. Op haar vredesplan voor Vietnam had Hanoi nog niet gereageerd.

Dit plan voorziet in bijeenroeping op korte termijn van de Geneefse conferentie van 1954 over Indo-China, stopzetting van de militaire operaties in Vietnam, neutralisering van dit land en opstelling van een hulpprogramma. Uit de opmerkingen van mevrouw Gandhi en het verloop van haar besprekingen met de Russische leiders blijkt duidelijk, dat de Russen haar plan hebben verworpen.

Toewijding

Voor de premier van India werd het woord voerde, beantwoordde premier Kosigin van de Sowjetunie enkele vragen. Hij zei onder meer, dat de enige oplossing voor de kwestie-Vietnam onmiddellijke stopzetting van de militaire agressie en terugtrekking van de buitenlandse troepen is. Op de vraag of de Sowjetunie van plan was vrijwilligers naar Noord-Vietnam te sturen, gaf hij een ontwijkend antwoord. Hij zei alleen dat hij niet in bijzonderheden wenste te treden, maar dat alles wa de Noordvietnamese regering de Russische zou vragen te doen „met de grootste mogelijke toewijding” gedaan zou worden.

Na afloop van de besprekingen tussen premier Gandhi van India en de autoriteiten van de Sowjetunie is een communiqué uitgegeven, waarin beide landen een beroep op de V.S. doen de bombardementen op Noord-Vietnam te beëindigen. India en de Sowjetunie, aldus het communiqué, zijn zeer bezorgd

van hun tegenstanders, maar de afwer

De Nederlandse spelers waren wa

meerdere betreft de meerdere

druk at.

deed veel aan de algemene goede in-

meerderheid met succes uitbuitten

slotte na vele missers een numeriek

pupillen in het derde spelgedeelte

stordige wijze waarop Van Vechelen

maar vooral de kramachtige en ook

lijke uitvallen tot scoren te komen

en trachten slechts via enkele gevaar

Engelsen het accent op de verdediging

grote hoogte gestegen. Wel legden de

het spel van de Oranjeformatie niet tot

gewonnen. Ondanks deze ruime zege is

oenschappen met 4-1 van Engeland

wedstrijd voor de Europese kampi-

Te Londen zijn demonstraties ge-

houden in verband met de oorlog

in Vietnam; de spreker in deze

bijeenkomst op Trafalgar Square

was het Lagerhuislid J. Dickens.

Misschien was het een gunstig teken dat president Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam in zijn toespraak van zondag niet repte van het lot van de Amerikaanse krijgsgevangenen. Het zwijgen over deze hoogst verontrustende kwestie zou kunnen betekenen, dat de regering in Hanoi afziet van de uitvoering van het dreigement de vliegers te berechten als oorlogsmisdadigers en hen ter dood te brengen. Wellicht hebben de scherpe waarschuwingen van de Verenigde Staten Noord-Vietnam tot bezinning gebracht. Maar het gevaar dat Hanoi zich alsnog aan de Amerikaanse krijgsgevangenen zal vergrijpen, is niet geweken zolang Ho Tsji Minh zich niet bereid verklaart, de bepalingen van de Geneefse Conventie, die hij in 1957 ondertekend heeft, op dit geval toe te passen. Noord-Vietnam stelt, dat er formeel geen staat van oorlog is met Amerika en dat de neergeschoten Amerikanen dus geen aanspraak kunnen maken op de bescherming die krijgsgevangenen genieten. Amerika zegt, dat de Geneefse Conventie ook voorziet in de erkenning van krijgsgevangenen in een gewapend conflict zonder voorafgaande formele oorlogsverklaring. Als Hanoi echter aan de eigen intergratie vasthoudt en de Amerikaanse vliegers gaat berechten, zou Washington zich genoodzaakt kunnen zien inderdaad tot een formele oorlogsverklaring over te gaan. Dit zou voorlopig alle hoop op vrede wegnemen.

De terechtstelling van krijgsgevangenen gaat in tegen algemeen aanvaarde volkenrechtelijke normen. Het zou een beestachtige daad zijn die vooral in Amerika een golf van verontwaardiging zou veroorzaken. Dat is niet alleen duidelijk gezegd door leden van president Johnsons kabinet, maar ook door die Amerikaanse senatoren die tot nog toe veel kritiek hadden op de Vietnam-politiek van de regering.

Gevangenen sparen

Beroep Paus

op Hanoi

CASTELGANDOLFO, 20 juli (Reuter), UPI) — De Paus heeft vandaag een „vurig” beroep op de Noordvietnamese leiders gedaan de Amerikaanse gevangenen te sparen en aldus „nog groter kwaad” voor de wereld te vermijden. De Paus deed dit in een toespraak tijdens de wekelijkse algemene conferentie op zijn zomerverblijf in Castelgandolfo.

Inmiddels heeft de Noordvietnamese ambassadeur in Peking gisteren verklaard dat de krijgsgevangenen gemaakte Amerikaanse piloten ingevolge de Noordvietnamese wet als oorlogsmisdadigers „kunnen” worden berecht. President Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam heeft verklaard, dat zijn land ten aanzien van krijgsgevangenen piloten een humanitaire politiek voert.

De premier van India, mevrouw Indira Gandhi, heeft tijdens een persconferentie verklaard, dat zij de Russische premier Kosygin heeft gewaarschuwd dat een berechting van Amerikaanse krijgsgevangenen in Hanoi „in de Verenigde Staten krachtige reacties teweeg zal brengen.” De Russische premier had hierop „geen antwoord” gegeven.

Zuid-Vietnam wil vandaag achttien Noordvietnamese krijgsgevangenen op de brug over de rivier de Ben Hai aan de grens tot Zuid- en Noord-Vietnam aan hun landgenoten overdragen. Waarnemers zien hierin een uitnodiging aan Hanoi zijn straffe nouding tegenover de gevangengenomen Amerikaanse piloten te laten varen. Men acht de kans hierop uiterst klein.

Later heeft de Zuidvietnamese regering bekendgemaakt, dat ze aan de Amerikanen zal vragen zich uit het Zuiden terug te trekken, als Noord-Vietnam bereid is zijn troepen terug te trekken uit het Zuiden, en als het Nationale Bevrijdingsfront wordt ontbonden. Tevens zouden de bombardementen op Noord-Vietnam dan onmiddellijk worden stopgezet. In de proclamatie wordt Hanoi verzocht de Geneefse akkoorden „naar de geest” na te leven, „zodat het volk van Zuid-Vietnam in vrijheid en in overeenstemming met de democratische beginselen, zijn lot kan bepalen.”

Wilson: standpunt Moskou t.a.v. Vietnam ongewijzigd

Reis naar Moskou toch „waardevol” geweest

Van onze correspondent

LONDEN, 20 juli — Premier Wilson heeft gisteren na afloop van het vragenuur in het Lagerhuis verslag gedaan over zijn besprekingen in Moskou, zonder daarbij veel toe te voegen aan wat reeds over het verloop daarvan bekend is geworden. Wilson zei dat hij met Kosigin hoofdzakelijk over Vietnam had gesproken, naar hij meende de meest gedetailleerde discussie die ooit daarover tussen twee regeringshoofden uit het Oosten en Westen is gevoerd. Hij had echter ook te rapporteren dat er in de algemene positie van de Sowjetunie — en ook in die van Engeland — geen enkele verandering aan de dag was getreden en dat er geen tekenen waren van spoedige stappen voor een conferentie of voor andere vormen van onderhandelingen.

Desniettemin geloofde Wilson dat de zeer diepgaande en gedetailleerde besprekingen, die in het persoonlijke zeer vriendschappelijk maar tegelijkertijd zeer openhartig waren, waardevol waren geweest. Er bestond volgens hem, wanneer er zaken van dergelijke ernst en belang aan de orde waren, eigenlijk geen substituut voor dit soort directe besprekingen op het niveau van eerste-ministers.

In antwoord op een vraag van oppositieleider Heath, ontwikkelde Wilson later nog eens nader zijn stelling dat het van belang was geweest aan het Russische regeringshoofd een uiteenzetting te geven van veel van Englands bezorgdheden en in staat te zijn geweest om samen — ook al kon men het niet eens worden over een

praktisch plan — te kunnen spreken over wat beide zijden in het geschil dienden te vermijden als zij een gevaarlijke „escalatie” van de oorlog wilden verhinderen. Kosigin en hij waren het eens over de gevaren van escalatie, maar men was tot zijn spijt niet verder gekomen dan dat.

Mat

Er hing over de verdere vragen en antwoorden iets ontegenzeggelijk mats. Op Heaths constatering, dat het resultaat diep teleurstellend was en dat de premier dus noch ten aanzien van het opnieuw bijeenroepen van de conferentie van Genève, noch t.a.v. de behandeling van de gevangenen Engelsman Brooke en evenmin t.a.v. een mogelijk strafproces van de Amerikaanse vliegers in Noord-Vietnam erin geslaagd was enige invloed uit te oefenen of een antwoord te krijgen, had Wilson eigenlijk geen weerwoord, behalve de bovengenoemde nadere uiteenzetting.

Dezer dagen

20 juli 66

Vaak wordt betoogd dat de enige mogelijkheid om tot vrede in Vietnam te geraken terugkeer tot de akkoorden van Genève van 1954 is. Laatstelijk werd dit nog gezegd in het Frans-Russische communiqué dat president de Gaulles bezoek aan de Sowjetunie afsloot, en ook de landen van het pact van Warschau bepleiten dit in de verklaring die zij na hun conferentie te Boekarest op 6 juli uitgaven.

Laten we even aannemen dat het mogelijk is terug te keren tot de feitelijke toestand van twaalf jaar geleden, die zijn weerspiegeling vond in die akkoorden van Genève (want wat doen akkoorden anders dan de feitelijke toestand van dat ogenblik weerspiegelen?). Laten we dit dus even aannemen — wat houden die akkoorden eigenlijk in?

Op Vietnam hebben slechts twee van die akkoorden betrekking. Het zijn het „Akkoord tot staking van de vijandelijkheden in Vietnam” en de „Slotverklaring van de conferentie van Genève”. Het eerste houdt zich bezig met de hergroepering van de twee tegenover elkaar staande strijdkrachten — de Vietminh en de strijdkrachten van de Franse Unie in Indochina — aan beide zijden van een voorlopige demarcatielijn.

Dit stuk is dus in feite een militair stuk en is dan ook ondertekend, niet door vertegenwoordigers van de regeringen van respectievelijk de Democratische republiek van Vietnam (tegenwoordig: Noord-Vietnam) en de Staat van Vietnam (tegenwoordig: Zuid-Vietnam), maar door de opperbevelhebbers van de respectieve strijdkrachten, een Vietnamees en een Fransman.

*

Het andere stuk bevat politieke schikkingen, maar dat is door niemand ondertekend! Zeven van de negen deelnemers aan de conferentie hebben er hun mondelinge instemming mee betuigd (Frankrijk, China, de Sowjetunie, Engeland, Laos, Cambodja en communistisch Vietnam). Amerika heeft het andere Vietnam hebben gedistantieerd, het zelfs tegen gepro-

...ieke stuk zijn in de artikelen 6 en 7 de. Het eerste zegt „nlijke doel” van het regeling van militaire met het doel de vij- te staken. De mili- tielijn, aldus art. 6, erlei wijze uitgelegd uit te maken een territoriale grens.

zegt dit artikel dat ie ervan overtuigd is hering van de akkoor-

den „de nodige grondslag schept voor het bereiken in de naaste toekomst (!) van een politieke regeling in Vietnam”. De akkoorden zelf bevatten zo'n regeling dus niet.

Zo'n regeling, „uitgevoerd op de grondslag van eerbied voor de beginselen van onafhankelijkheid, eenheid en territoriale ongereptheid, zal het Vietnamese volk in staat stellen de grondvrijheden te genieten, gewaarborgd door democratische instellingen die tot stand zijn gekomen als een gevolg van vrije algemene en geheime verkiezingen”. Aldus artikel 7, dat ook nog bepaalt dat die verkiezingen in juli 1956 — dus na twee jaar — zullen worden gehouden.

*

Op te merken valt dat dit stuk geenszins ervan uitgaat dat het land verdeeld zal blijven. Integendeel, art. 6 bestrijdt dit met zoveel woorden. Wie in 1966 vrede in Vietnam gevestigd wil zien op het bestaan van twee staten, kan — hoezeer hij ook de werkelijkheid op zijn hand mag hebben — niet terugvallen op de slotverklaring van Genève.

Hij kan echter wel terugvallen op het andere stuk, het akkoord tot staking van de vijandelijkheden. Dat immers voorziet in een demarcatielijn dwars door Vietnam, een lijn die ogenschijnlijk een puur militaire betekenis heeft (ter hergroepering van de strijdkrachten beider partijen), maar waarvan de politieke betekenis in dit militaire document toch ook wordt vastgelegd.

Artikel 14 zegt immers: „Hangende de algemene verkiezingen die de eenmaking van Vietnam tot stand zullen brengen, zal de civiele administratie in iedere hergroeperingszone in handen zijn van die partij wier strijdkrachten daar krachtens dit akkoord hergroepeerd moeten worden.”

Een militair stuk, niet ondertekend door vertegenwoordigers van enigerlei regering, legt op die manier de politieke status van het land in feite vast, door te bepalen dat in de twee zones waarin het land om zuiver militaire redenen (hergroepering) is verdeeld, ook de civiele administratie in verschillende handen zal komen.

*

Het ene akkoord van Genève is nog op een ander punt in strijd met het andere akkoord: terwijl art. 7 van de Slotverklaring zegt dat het doel der verkiezingen is de totstandkoming van democratische instellingen, die moeten waarborgen dat het Vietnamese volk de grondvrijheden kan genieten, noemt art. 14 van het Akkoord tot staking der vijande-

lijkheden de eenmaking van het land als doel der verkiezingen.

Het ene — militaire — akkoord gaat er dus van uit dat het land verdeeld is (ja, door het instellen van verschillende civiele administraties bevestigt het die verdeling); het andere — politieke — akkoord doet alsof er niets aan de hand is. Dit was gewoon struisvogelpolitiek, want in Genève waren officieel twee Vietnamese regeringen vertegenwoordigd!

Hoe dit ook zij — wanneer men nu, in 1966, ter wille van een politieke bijlegging van het conflict, een beroep doet op de akkoorden van 1954 en daarbij ook algemene verkiezingen een bepaalde functie hierin wil toekennen, welk doel moeten die verkiezingen dan dienen: de eenheid van het land (doel van het militaire akkoord) of de totstandkoming van de democratische instellingen (doel van het politieke akkoord)?

*

Goed, iedereen weet dat tijdens de conferentie te Genève de verdeling van het land het onderwerp van bijna alle niet-officiële discussies uitmaakte en dat, toen de delegatie van communistisch Vietnam die mogelijkheid voor het eerst officieel te berde bracht, er een zucht van verlichting door alle delegaties — behalve die van het andere Vietnam — ging.

Met andere woorden: er werd in Genève dus een soort schimmenspel opgevoerd. De werkelijkheid vond haar weerslag in het militaire akkoord, niet ondertekend door enige regering. Het politieke akkoord — evenmin ondertekend door enige regering en zelfs niet mondeling goedgekeurd door de twee regeringen die op dit ogenblik het meest bij het conflict betrokken zijn: Zuid-Vietnam en Amerika — gaat uit van de onwerkelijkheid.

Men moet dus wel weten wat men zegt wanneer men een terugkeer tot de akkoorden van 1954 bepleit. Die akkoorden spreken elkaar tegen. Of wil men eer terugkeer tot de feitelijke toestand van 1954? Ook dat is onwerkelijk, want er is sinds da jaar wel wat veranderd in de machtsverhoudingen tussen de landen die toen deelnamen aan de conferentie van Genève.

Het doel van Genève was de liquidatie van Frankrijks koloniaal rijk in Zuidoost-Azië. Nu gaat het erom een regeling te treffen die, op grond van een al dan niet stilzwijgend akkoord tussen China en Amerika — de twee sterkste mogendheden aldaar —, de vrije ontplooiing van de volken in dit gebied kan waarborgen.

P.S. In het bovenstaande is veel ontleend aan een artikel van Victor Bator in The Reporter van 30 juni jl. Bator is auteur van het in 1965 verschenen boek Vietnam, A Diplomatic Tragedy: The Origins of U.S. Involvement.

Hanoi weigert gesprek

Johnson: Praten over piloten

WASHINGTON, 21 juli (AFP, UPI) — President Johnson heeft op een persconferentie verklaard dat Amerika bereid is met de Noordvietnamese regering over het lot van de door Hanoi gevangengenomen Amerikaanse piloten te onderhandelen.

„Wij zijn van mening dat de krijgsgevangen piloten militairen zijn, die militaire taken uitvoeren tegen militaire doelen, en geen oorlogsmisdadigers”, aldus de president. Hij noemde de berichten over een mogelijke berechting van Amerikaanse piloten als oorlogsmisdadigers „betreurenswaardig en ergerlijk”. In antwoord op voorstellen van India en andere landen, de bombardementen op Noord-Vietnam te staken, zei Johnson dat zijn regering duidelijk heeft gemaakt dat „op elk moment dat de regering van Noord-Vietnam aan de conferentietafel wil plaatsnemen, de Verenigde Staten hier op de juiste wijze op zullen antwoorden”. Volgens de president wijst echter nog niets erop dat Hanoi bereid is in te gaan op aanbiedingen tot uitwisseling van krijgsgevangenen of om „onvoorwaardelijke besprekingen” te voeren, zoals Washington wel wil.

Hij ontkende dat Amerika naar een militaire overwinning in Vietnam streeft. Johnson wilde niet zeggen wat de V.S gaan doen wanneer de Amerikaanse piloten terecht staan. Hij denkt er niet aan nu nog eens een pauze te houden in het bombarderen van Noord-Vietnam. Totdat de communisten tonen iets te willen doen dat tot vredesonderhandelingen kan leiden wil hij de handen van de Amerikaanse strijdkrachten niet binden.

President To Tsji Minh van Noord-Vietnam heeft in een nota aan president de Gaulle verklaard dat Noord-

Vietnam zal blijven vechten totdat de eindoverwinning is behaald, ondanks alle offers die daarvoor gebracht moeten worden. De nota werd woensdag aan De Gaulle overgebracht door de Franse voormalige afgevaardigde in Noord-Vietnam, Jean Sinteny, die een officiële reis gemaakt heeft naar Peking, Vientiane, Hanoi, Pnompenh en New Delhi. De nota is een antwoord op een persoonlijke boodschap van generaal de Gaulle aan de Noordvietnamese president.

Omstreeks de tijd dat de nota openbaar werd gemaakt, deden onbevestigde berichten de ronde dat het Cambodjaanse staatshoofd prins Norodom Sihanouk Ho Tsji Minh heeft uitgenodigd voor een bezoek aan Phnom Penh, dat samen zou moeten vallen met De Gaulle's bezoek aan Cambodja, dat van 31 augustus tot 2 september plaatsvindt.

Geen herziening van gedraglijn regering inzake Vietnam

NRC, 22-7-66, p. 1

De regering ziet geen aanleiding om de tot nu toe gevolgde gedragslijn bij contacten in N.A.V.O.-verband te herzien, zelfs wanneer uitsluitend op het bevorderen daarvan wel toelaten van deelneming door vrijwilligers aan de strijd in Vietnam zou worden aangedrongen.

Dit antwoordt minister Luns (buitenlandse zaken), mede namens premier Cals, op vragen van het Eerste-Kamerlid Van Hulst (c.h.) inzake het standpunt van de Nederlandse regering t.a.v. de Amerikaanse politiek in Vietnam, zulks naar aanleiding van berichten over mogelijke deelneming van vrijwilligers van de landen van het Pact van Warschau aan de strijd in Vietnam.

De regering blijft van oordeel dat zij geen verantwoordelijkheid heeft voor de Amerikaanse politiek in Vietnam, dat ons land door zijn verplichtingen in Atlantisch verband reeds een aandeel in de verdediging tegen het communisme draagt en dat Nederland geen directe politieke verantwoordelijkheid meer in Azië heeft, aldus minister Luns.

Chinese president: Amerika pleegt agressie tegen Peking

TOKIO, 22 juli (UPI) — President Lioe Tsjao-Tsj van de Chinese Volksrepubliek heeft vandaag in het openbaar verklaard dat het Amerikaanse militaire optreden in Vietnam „agressie jegens China betekent”.

Volgens het Chinese persbureau Nieuw China heeft de president China's zeventhonderdmiljoen mensen en uitgestrekte land aan Noord-Vietnam toegezegd als „achterhoede”. Hij sprak op een massabijeenkomst in Peking, herhaalde China's vage waarschuwing, dat het klaar stond om tegen de Verenigde Staten op te treden „wanneer en waar het Chinese en het Vietnamese volk dat nodig oordelen”. Uit niets was evenwel op te maken dat dergelijke interventie aanstaande is. In Saigon is bekend gemaakt dat de Amerikaanse strijdkrachten sinds het begin van de bombardementen op Noord-Vietnam, in februari van het vorig jaar, driehonderd vliegtuigen hebben verloren. Hierbij zijn twee toestellen inbegrepen, die gisteren boven Noord-Vietnam werden neergeschoten.

Oorlog Vietnam kost per maand miljard dollar

WASHINGTON, 22 juli (Reuter) — De strijd in Vietnam heeft de Amerikaanse belastingbetalers in het jaar dat op 1 juli j.l. is geëindigd 1,1 miljard dollar (bijna 4 miljard gulden) meer gekost dan de regering-Johnson enkele maanden geleden heeft geraamd.

Het komende belastingjaar zullen de kosten van de oorlogsinspanning in Vietnam stijgen tot 1 miljard dollar per maand (3,6 miljard gulden), aldus de voorspelling van de Amerikaanse minister van defensie, McNamara.

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk, heeft donderdag gezegd dat Hanoi een nieuw Amerikaans aanbod tot het houden van vredesbesprekingen van de hand heeft gewezen. Het aanbod was twee of drie weken geleden gedaan.

Van Noordvietnamese zijde in Vientiane (Laos) is met nadruk ontkend dat president de Gaulle van Frankrijk en president Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam elkaar volgende maand ontmoeten.

Monnik uit Saigon

bezoekt ons land

„Bevolking gelooft niet meer in schone beloften”

UTRECHT, 22 juli — Gisteren is in Nederland de 40-jarige Zuidvietnamese boeddhistische monnik Thich Nhat Hanh aangekomen voor een bezoek van enkele dagen. Thich Nhat Hanh, die een zeer goede vriend is van Tri Quang, zal onder meer gesprekken voeren met vertegenwoordigers van de Nederlandse protestantse kerken, kardinaal Alfrink, rabbijn Soetendorp, leden van de Tweede Kamer, de PSP en met de afdeling Zuidoost-Azië van het ministerie van buitenlandse zaken.

Hanh gaf bij zijn aankomst op het station Utrecht een persconferentie, niet als „politicus”, maar als vertegenwoordiger van de Zuidvietnamese boeren, die negentig procent van de Zuidvietnamese bevolking uitmaken. Hij zei dat rood-China en de Verenigde Staten weliswaar beide beweren dat zij strijden voor vrede en democratie in Vietnam, maar dat het in werkelijkheid gaat om een botsing tussen beide grootmachten, die bang zijn voor elkaar. Maar, aldus de monnik, daarbij vernietigen zij onze natie.

„Wij willen niet het slachtoffer worden van de strijd tussen China en de VS, wij willen leven.” Volgens Hanh is de Vietnamese bevolking niet voor communistisch China en ook niet voor Amerika, maar alleen voor Vietnam.

Thich Nhat Hanh noemde vijf punten, die kunnen leiden tot de oplossing van het Vietnamese vraagstuk. Hij drong onder meer aan op het stopzetten van de bombardementen in noord en zuid en op een beperking van de militaire operaties door de VS en Zuid-Vietnam tot uitsluitend verdedigende acties.

Wij hebben al 25 jaar oorlog achter de rug, aldus de monnik. De bevolking gelooft niet meer in schone beloften. De boeren krijgen er genoeg van en zijn gemakkelijk over te halen tot steun aan het Nationale Bevrijdingsfront, dat beweert oorlog te voeren tegen de Amerikaanse „invasie”. De boeren zijn eenvoudige mensen, die niets van de wereldpolitiek weten en die geen onderscheid maken tussen de aanwezigheid van de Fransen eerst en die van de Amerikanen nu. Zij zijn gemakkelijk te beïnvloeden door het Bevrijdingsfront. Maar als zij het bewijs krijgen dat de Amerikanen werkelijk vredelievend zijn en dat er niets te bevrijden valt, heeft het Bevrijdingsfront geen vat meer op hen.

Thich Nhat Hanh is directeur van het Instituut van sociale wetenschappen bij de Van Hanh-universiteit in Saigon. Ook is hij redacteur van het vooraanstaande boeddhistische weekblad Thien Ky en directeur van de boeddhistische uitgeverij in Saigon. Hij is een van de bekendste dichters van het land en schrijver van tien boeken. Van zijn meest recente gedichtenbundel werden in enkele dagen vierduizend exemplaren verkocht, waarna de verkoop door de regering werd verboden.

Twee maanden geleden ging de monnik naar Amerika om gastcolleges te geven. Hij heeft daar echter ook gesprekken gevoerd met vooraanstaande politici, onder wie minister McNamara.

THICH NHAT HANH

INTERIEURARCHITECTUUR SINDS 1827

V.S. dragen Noordvietnamese gevangenen niet over aan Zuid-Vietnam

Hanoi slaat weer vredesaanbod of

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft donderdag te kennen gegeven, dat voor het eerst door de Amerikanen gevangen genomen Noordvietnamezen niet aan de autoriteiten van Zuid-Vietnam zijn overgedragen. Volgens de woordvoerder van het ministerie betreft het hier 19 gevangenen.

In officiële Amerikaanse kringen is te kennen gegeven, dat de Noordvietnamezen deel hebben uitgemaakt van de bemanning van twee in de Golf van Tonkin tot zinken gebrachte Noordvietnamese oorlogsschepen.

De Amerikaanse woordvoerder, McCloskey, deed zijn mededeling nadat een journalist had gewezen op berichten volgens welke de Zuidvietnamezen doorgaan met het terechtstellen van communistische gevangenen. McCloskey weigerde te zeggen of het besluit, de 19 Noordvietnamese gevangenen niet aan de Zuidvietnamezen over te leveren, op politieke gronden berust.

De woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft eveneens geweigerd te zeggen of het Amerikaanse besluit, de Noordvietnamezen niet uit te leveren, op enigerlei wijze verband houdt met berichten volgens welke de gevangengenomen Amerikaanse vliegers in Noord-Vietnam binnenkort terecht zouden staan wegens oorlogsmisdaden.

McCloskey legde er de nadruk op, dat de Zuidvietnamese regering zich houdt aan de Geneefse conventies inzake krijgsgevangenen. In officiële Amerikaanse kringen is evenwel ook opgemerkt, dat in zekere gevallen de definitie „gevangene" moeilijk is, in het bijzonder in het geval van leden van de Vietcong, die dikwijls geen uniformen dragen.

Overeenkomst

Zowel Noord-Vietnam als de Verenigde Staten hebben de overeenkomst van 1949 betreffende krijgsgevangenen ondertekend. Maar Hanoi gaat ervan uit dat de overeenkomst niet van kracht is, daar er formeel geen staat van oorlog is tussen beide landen. Om deze reden, zo meent men in Noord-Vietnam, is men vrij de gevangen genomen Amerikaanse vliegers te behandelen als oorlogsmisdadigers.

Artikel 2 echter van de Geneefse overeenkomst zegt: „De huidige overeenkomst zal betrekking hebben op alle gevallen van een verklaarde oorlog of op enig ander gewapend conflict dat kan ontstaan tussen twee of meer der contracterende partijen, zelfs wanneer de staat van oorlog niet door een van hen wordt erkend."

Enige tijd geleden...

lopen week de laagste geweest van de laatste drie maanden. Er werden 65 Amerikanen gedood — ongeveer de helft van het gemiddelde aantal in de afgelopen weken — en 868 gewond. De Zuidvietnamezen verloren 519 man en de Noordvietnamezen en de Vietcong naar schatting 1200.

Bij de operatie Hastings, langs de gedemilitariseerde zone in het uiterste noorden van Zuid-Vietnam, zijn tot dusver 410 tegenstanders gedood, aldus een Amerikaanse woordvoerder. De Amerikaanse verliezen blijven licht. De actie gaat nog steeds door. Er zijn drie basiskampen van de Vietcong ontdekt. Men maakte documenten, wapens en munitie buit. De Amerikaanse en Zuidvietnamese troepen worden bij deze operatie krachtig door de luchtmacht gesteund.

Kosten

De strijd in Vietnam heeft de Amerikaanse belastingbetalers in het jaar dat op 1 juli jl. is geëindigd 1,1 miljard dollar (bijna 4 miljard gulden) meer gekost dan de regering-Johnson maanden geleden heeft geraamd.

Het komende belastingjaar zullen de kosten van de oorlogsinspanning in Vietnam stijgen tot 1 miljard dollar per maand (3,6 miljard gulden), aldus de voorspelling van de Amerikaanse minister van defensie, McNamara.

De regeringsuitgaven in de Verenigde Staten beliepen gedurende het afgelopen jaar bijna 10,7 miljard dollar, of ruim een half miljard dollar meer dan de ramingen van januari jl.

In Saigon heeft weer een boeddhistische monnik getracht zich door zelfverbranding van het leven te beroven. Dit gebeurde tijdens een bijeenkomst van militante Zuidvietnamese politieke en religieuze groeperingen. De jeugdige monnik overgoot zich met benzine en stak deze in brand terwijl een groep monniken en nonnen rustig toekkeek. Politie mannen en journalisten rukten hem de kleren van het lijf en traptten de vlammen uit. De jongeman werd met ernstige brandwonden naar een ziekenhuis overgebracht.

In mei en juni van dit jaar kwamen tien boeddhisten door zelfverbranding om het leven. Zij protesteerden hiermee tegen het aanblijven van het huidige militaire bewind. Het laatste geval van zelfverbranding deed zich op 17 juni voor.

Met onze eigen landgenote
ben we een eigen geschieden
meen. Het samenleven, ged
een paar eeuwen, binnen d
staatkundige structuren binne

Wat is dat?
pen des te geërgerder acht
worden) en daarvoor beide
waar gemaakt worden (te
weer verwachtingen wist di
Vlaamingen dwars zit, wat or
waantschap wat Nederlande
Van Duinkerken zegt, sta
dan die taalgemeenschap of
Er moet dus nog iets ander
heeft?

met wie wij de taal niet ge
dat ze "vreemde" zijn dan hi
wan zijn eigen landgenoten v
vermennd? Niemand immers
en, en daar werkt zij toch
toch ook met onze eigen landg
gemeenschap van taal hebben
Maar, zo zal men zeggen,
niet veel over.

is hunpinddel dient, dan bliff
ebben meer als hinderpaal
echt. Als zelfs wat we gem
eren en Nederland niet veel
culturele integratie tussen Vla
nt zo is, dan komt er van
en verschild in taal en aard".
en onophoudelijk gewaagde
pant vastere schiedsmuren op d
Kortom,
"stamverwantsch
eel".

person verschild het geval m
inder moete kost. (...) At
an wie ze geen woord begrippe
un dit bij Zweden of Schotte
jwaardige mensen, ofschoo
laningen te beschouwen als ge
ogal veel tijd nodig hebben on
"Zo komt het dat Hollande
p gelijke wijze gedragen als wi
plegt. Zij moeten zich ongewe
met ons aan onze naastestaande
verplichting die de overeenkom
deren wordt een afwijking van d
te slaan. Het vreemde in die an
gripsvermogen heel wat hoger aar
men wij in de verdeling ons be
vreemd zien gedragen. Dan ko
vertroude taal voeren, zich
ken en toch de mensen die deze
deer onze eigen taal horen spre
dert indien wij om ons heen onge
"Deze beschcheidenheid vermin
(...)

en juiste beoordeling voldoen.

officiële Noordvietnamese blad Nhan Dan een artikel van een jurist waarin werd beweerd dat de Amerikaanse vliegers veroordeeld konden worden op grond van een Noordvietnamese decreet dat op 20 januari 1953 was uitgevaardigd en dat betrekking had op de bestraffing van misdaden tegen het land. Het Noordvietnamese nieuwsagentschap dat dit artikel aanhaalde voegde hieraan toe dat de Verenigde Staten zich schuldig maakten aan oorlogsmisdaden zoals deze waren gedefinieerd in punt twee, artikel zes van het charter van Neurenberg volgens hetwelk oorlogsmisdadigers na de Tweede Wereldoorlog werden berecht.

Niettemin staat in artikel 13 van de Geneefse overeenkomst dat oorlogsmisdadigers té allen tijde humaan moeten worden behandeld en speciaal beschermd dienen te worden tegen daden van geweld of intimidatie en tegen beledigingen en publieke nieuwsgierigheid. Ook mogen krijgsgevangenen volgens de overeenkomst niet in gebieden worden vastgehouden waar gevochten wordt.

Afwijzing

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rusk, heeft donderdag gezegd dat Hanoi een nieuw Amerikaans aanbod tot het houden van vredesbesprekingen van de hand heeft gewezen.

De Amerikaanse minister sprekend tot een groep buitenlandse studenten, zei dat het aanbod twee of drie weken geleden was gedaan. Hij onthulde niet langs welk diplomatiek kanaal de Verenigde Staten zich in verbinding met de Noordvietnamese autoriteiten hadden gesteld.

Een miljoen betogers

Zevenhonderd miljoen Chinezen staan volledig achter het Vietnamese volk, aldus de Chinese president, Lioe Sjao-tsji vrijdag tijdens een betoging op het Pekingse plein Tien An Men, waaraan naar schatting door een miljoen mensen werd deelgenomen.

De grote uitgestrektheid van China vormt een veilig achterland voor het Vietnamese volk. Het Chinese volk is vastbesloten op elk ogenblik en op elke plaats elke maatregel te treffen die het Vietnamese volk nodig acht om gezamenlijk de Amerikaanse agressor te verslaan, aldus Lioe Sjao-tsji.

De protestbijeenkomst werd onder meer bijgewoond door premier Tsjoe En-lai, door de permanente vertegenwoordiger van het Zuidvietnamese bevrijdingsfront, Tran Van Thanh, en door de Noordvietnamese ambassadeur in China, Tran Tu Binh.

Verliezen

Donderdag zijn opnieuw twee Amerikaanse vliegtuigen tijdens aanvallen op Noord-Vietnam verloren gegaan, aldus heeft het Amerikaanse militaire opperbevel in Saigon vandaag meegedeeld. In de gehele week zijn volgens berichten uit Amerikaanse bron in totaal negen Amerikaanse vliegtuigen neergeschoten. Noord-Vietnam heeft deze week meer Mig-jagers en anti-luchtdoelraketten ingeschakeld dan ooit tevoren.

Volgens het Noordvietnamese nieuwsagentschap zijn gisteren boven Noord-Vietnam zes Amerikaans vliegtuigen neergeschoten. In de laatste drie dagen bedroeg het aantal neergeschoten Amerikaanse vliegtuigen 27, aldus dit nieuwsagentschap. Vele vliegers zouden zijn gevangen genomen.

Volgens door de Amerikanen in Saigon verstrekte gegevens zijn de Amerikaanse verliezen in Vietnam in de afge-

Boeddhistische monnik uit Vietnam in Nederland

„Wij willen geen afhankelijkheid”

Gisteren is in Nederland een 40-jarige Zuidvietnamese boeddhistische monnik, Nhat Hanh, aangekomen voor een bezoek van enkele dagen. Nhat Hanh, noemt zich een zeer goede vriend van Quang, de leider van de extreme vleugel der boeddhisten in Zuid Vietnam. Hij heeft onder meer gesprekken met vertegenwoordigers van de Nederlandse protestantse kerken, kardinaal Alfrink, rabbijn Soetendorp, leden van de Tweede Kamer, de Pacifistisch socialistische partij en met de afdeling Zuidoost-Azië van het ministerie van buitenlandse zaken op zijn programma staan.

Bij zijn aankomst op het stat. Utrecht, zei hij, „niet als politicus, maar als vertegenwoordiger van de Zuidvietnamese boeren, die 90 procent van de Zuidvietnamese bevolking uitmaken”, dat China en de Verenigde Staten weliswaar beweren dat zij strijden voor vrede en democratie in Vietnam, maar dat het in werkelijkheid gaat om een botsing tussen beide machten, die bang voor elkaar zijn. Daarbij vernietigen zij onze natie. Wij willen niet het slachtoffer worden van de strijd tussen China en de V.S., wij willen leven. Volgens hem is de Vietnamese bevolking noch voor China, noch voor Amerika, maar alleen voor Vietnam.

Op een desbetreffende vraag antwoordde de monnik dat hij niet bang is voor een communistische overheersing voor het geval de Verenigde Staten zich uit Zuid-Vietnam zouden terugtrekken. De Vietnamezen, zo zei hij, zijn boven alles zeer religieus; religie past niet in de communistische ideologie. Volgens hem vormen de communisten nog steeds een minderheid. Over een eventuele dreiging van de zijde van China zei hij dat het volk van Vietnam in de geschiedenis al vaak heeft moeten vechten om te voorkomen dat het land een Chinese provincie werd en dat het dat weer zou doen. In elk geval is Zuid-Vietnam niet zo bang voor een Chinese invasie dat het daarom van een andere grootmacht afhankelijk wil blijven.

Nhat Hanh is directeur van het instituut van sociale wetenschappen bij de

Nath Hang

Van Hanh universiteit in Saigon en directeur van een hulpprogramma voor jongeren, dat jonge mensen opleidt voor sociaal hulpwerk op het platteland. Verder is hij redacteur van het boeddhistische weekblad Thien Ky en directeur van een boeddhistische uitgeverij in Saigon. Hij is dichter en schrijver van tien boeken

Regering blijft bij huidige NAVO-contacten

DEN HAAG, 22 juli — De regering ziet geen aanleiding de tot nu toe gevolgde gedragslijn bij contacten in NAVO-verband te herzien, zelfs wanneer uitsluitend zou worden aangedrongen op het bevorderen dan wel toelaten van deelneming door vrijwilligers aan de strijd in Vietnam.

Dit antwoordt minister Luns, mede namens premier Cals, op vragen van het Eerst-Kamerlid Van Hulst (CHU) over het standpunt van de Nederlandse regering ten aanzien van de Amerikaanse politiek in Vietnam. De regering blijft van oordeel dat zij geen verantwoordelijkheid heeft voor de Amerikaanse Vietnampolitiek, dat ons land door zijn verplichtingen in Atlantisch verband reeds een aandeel in de verdediging tegen het communisme draagt en dat Nederland geen directe politieke verantwoordelijkheid meer in Azië heeft.

Geen herziening van gedraglijn regering inzake Vietnam

De regering ziet geen aanleiding om de tot nu toe gevolgde gedragslijn bij contacten in N.A.V.O.-verband te herzien, zelfs wanneer uitsluitend op het bevorderen daarvan wel toelaten van deelneming door vrijwilligers aan de strijd in Vietnam zou worden aangedrongen.

Dit antwoordt minister Luns (buitenlandse zaken), mede namens premier Cals, op vragen van het Eerste-Kamerlid Van Hulst (c.h.) inzake het standpunt van de Nederlandse regering t.a.v. de Amerikaanse politiek in Vietnam, zulks naar aanleiding van berichten over mogelijke deelneming van vrijwilligers van de landen van het Pact van Warschau aan de strijd in Vietnam.

De regering blijft van oordeel dat zij geen verantwoordelijkheid heeft voor de Amerikaanse politiek in Vietnam, dat ons land door zijn verplichtingen in Atlantisch verband reeds een aandeel in de verdediging tegen het communisme draagt en dat Nederland geen directe politieke verantwoordelijkheid meer in Azië heeft, aldus minister Luns.

De gevangenen genomen vliegers in Hanoi

NADAT DE INDIASE premier, mevrouw Indira Gandhi, en de Britse eerste-minister, Wilson, in Moskou vergeefse pogingen hadden ondernomen de Sowjetunie te bewegen haar invloed aan te wenden om het Vietnamese conflict nader tot een einde te brengen, is in de afgelopen week sterk de aandacht gevallen op het lot van een aantal krijgsgevangenen Amerikaanse vliegers in Noord-Vietnam. Hanoi heeft bij verschillende gelegenheden aangekondigd dat het deze krijgsgevangenen als oorlogsmisdadigers wil laten be-rechten en dat het hiertoe gerechtigd is, onder meer omdat de conventie betreffende de behandeling van krijgsgevangenen, die in 1949 te Genève zowel door de Verenigde Staten als door Vietnam werd ondertekend, geen be-trekking zou hebben op deze gevangenen daar beide landen niet in officiële staat van oorlog verkeren.

Dat een dergelijke stelling kant noch wal raakt lijkt buiten twijfel, maar er is, behalve de treurige toekomst die de

Amerikaanse militairen wellicht wacht een ander en misschien nog tragischer aspect aan deze kwestie.

Het meedogenloze kat-en-muis-spel dat Hanoi met de gevangenen genomen vliegers speelt — de Amerikanen zijn door de straten van Hanoi gevoerd; Noord-Vietnam geeft niet aan wanneer en onder welke omstandigheden zij eventueel berecht zullen worden — lijkt de steeds hardere houding van het noorden te weerspiegelen zoals die ook in de onverzoenlijke redevoering van president Ho Tsji Minh ter gelegenheid van het twaalfjarig bestaan van de Geneefse akkoorden inzake Vietnam en in verschillende artikelen in het Noordvietnamese partijblad Nhan Dan tot uitdrukking is gekomen. Deze door China geïnspireerde onbuigzaamheid brengt met zich mee dat het einde van het conflict verder dan ooit lijkt.

Zouden bovendien de Amerikaanse gevangenen inderdaad voor een tribunaal gebracht worden — wat, mag men afgaan op uitlatingen van de Noordvietnamese ambassadeur in Algiers niet op korte termijn te verwachten valt — dan zou de publieke reactie in de Verenigde Staten het hoogstwaarschijnlijk maken dat Washington tot een ernstige represaille besluit, iets waar het overigens al enkele malen op heeft gezinspeeld. Bij beide partijen vindt men dus een explosieve sfeer die een nieuwe en rampzalige wending in deze rampzalige oorlog doet verwachten.

D. enige verpleegsters

Yankee - - go home

BINNENHOF, zaterdag

DE oorlog is iets gruwelijks voor een moeder in Hanoi. Misschien is het begrijpelijk, dat ze heeft staan spuwen naar Amerikaanse piloten, die met een baard van zoveel dagen, geboeid door de straten werden gevoerd. De oorlog is ook iets gruwelijks voor het Amerikaanse meisje, dat op de televisie heeft zien gebeuren hoe de man van wie zij houdt, in Hanoi rondloopt in een smoezelig hemd en zijn hoofd gebukt houdt. Zij is bang dat hij zal worden doodgeschoten.

Wat is simpeler dan te zeggen, dat het afgelopen moet zijn. De Amerikanen houden niet van hun oorlog. Zij maken zich gehaat en als er iets is dat Amerikanen vrezen, dan is het niet populair te zijn. Dus roepen we tegen ze, dat ze home moeten gaan. Een enkele maal gooien we er zelfs een kloddertje humor tegen aan, zoals in Brazilië, waar ze gebruikelijke leuzen schreven boven een aanplakbiljet van een luchtvaartmaatschappij, zodat er kwam te staan:

„Yankee go home by Pan American“.

Meestal zijn we ernstiger, want de gevoelens, die we hebben, lijken echt. We maken ons werkelijk kwaad over wandaden. We zijn werkelijk geroerd door de ellende. Het geeft een mooi gevoel te denken, dat je aan de kant van het recht staat en dat de anderen

„Hij heeft net voor 't eerst gepraat. Hij zei: weg wezen uit Vietnam!“ ...

Uit The New Yorker

Percy Spender, president van het hof, had slechts één excuus: „Het hof kan geen wetten maken. Het hof moet de wetten, die het vindt toepassen.“ En het hof vindt niet veel deugdelijke wetten. Waar het internationale recht zo is, gaan volkeren eigen rechter spelen.

TERWIJL de rechters zich bogen over de stukken, gebeurde er een paar honderd meter verderop, de richting van Scheveningen uit, een drama. Een zwaar gewonde man, die was weggesleept, alsof hij een varken was, ging dood. Nederlandse politiemannen stonden machteloos buiten, want het internationale recht is wel zo goed geregeld, dat je niet een ambassade kan binnendringen om een mens te redden. De politie had het niet moeilijk. Er waren geen demonstranten, slechts wat nieuwsgierigen. Immers waar blijf je als men ook tegen Rood-China gaat demonstreren? Dan vervaagt de duidelijkheid, hetgeen we niet hebben moeten. Er zijn verschillende soorten recht.

In Het Vrije Volk stond een exclusieve foto-reportage van een proces in China. Daar ging het inderdaad eenvoudig. Het proces werd gehouden in een stadion tegen een kleine, zielige jongeman, die probeerde flink te kijken. De duizenden wachtten op het doodvonnis en juichten toen het kwam. Het was een dagje uit. Een dagje sensatie. De bewakers hadden hun mooiste pakken aan. De televisie was er. De camera's reden op de beklagde in om goed zijn gelaatsuitdrukking te kunnen vatten op het moment, dat hij zijn doodvonnis zou horen.

We hebben daarmee natuurlijk niets te maken, want het gaat om de interne aangelegenheid van een ander

als zij bij bondgenoten voorkomen. De Nederlandse regering laat geen vrijwilligers naar Vietnam gaan. Zij is niet verantwoordelijk voor de Amerikaanse politiek daar. Zij wil niet nog meer demonstranten. Zij wil niet voor reactionair worden aangezien.

Het internationale recht is gebrekkig en de handhaving van het recht ook. Vroeger probeerden de Engelsen het zo'n beetje. Zij maakten de verschrikkelijkste fouten en deden soms meer onrecht dan recht, maar zij deden het tenminste met een gezicht van lusteloze vastgeradenheid. Zij liepen overal ter wereld rond op een manier alsof ze het wel walgelijk vervelend vonden, maar het moest nu eenmaal gebeuren. De Amerikanen zijn nieuw in dit werk, zitten zelf vol menselijke twijfels en tonen hun bevoogenheid.

Goed, er zijn wel negers die honger hebben, maar dat weet de oude generatie ook. Er gaan al zendelingen en missionarissen naar toe. De Verenigde Naties spreken er over. Professoren maken rapporten. Hier valt niets te protesteren. En binnenlands zijn er nog figuren, die in de verdrukking zitten en er moet het een en ander gedaan worden. Maar dat zijn van die ingewikkelde vraagstukken, dat je er geen leuzen van kan maken. Bovendien kost het belastingcenten, hetgeen niet leuk is.

Neen, wanneer je de jeugd wil pakken, moet je zorgen voor een zwart-wit-tegenstelling. De oudere generatie had gedacht te weten waar ze door de jongeren gegrepen zou worden. De oude generatie was geteisterd door een Duitse bezetting. Die ervaring vulde de breinen van alles boven de veertig. Als de jongeren zich wilden afzetten tegen de ouderen, dachten de ouderen, dan zouden ze wel pro-Duits gaan doen. Tegen zo'n actie hadden de ouderen zich gewapend.

De rebellen onder de jongeren waren subtieler. Zij grepen de voorgaande generatie van opzij. Er was één les, die de mensen van '40-'50 hadden geleerd: „Dat nooit weer; we zullen ons wapenen om eventuele nieuwe schurken er onder te houden.” Die mening werd het doelwit van de protesterenden. Het was het zwakste punt, omdat het gewapend verzet tegen dictatoren zo vanzelfsprekend leek, dat je er helemaal geen argumenten meer voor behoefde te bedenken. De mening van de ouderen was gebaseerd op een ervaring, die je niet kan overdragen.

Het zou prettig zijn met de demonstranten mee te kunnen doen, want we willen allemaal zo graag begrijpen en vooral het contact niet verliezen. We willen bepaald niet in de hoek van de harde gezagshandhavers. De mensen, die niet roepen dat de Amerikanen uit Vietnam weg moeten, worden een-twee-drie ingedeeld bij de Algraatjes. Het AR-dagblad Trouw heeft er pas op gewezen, dat ook dit een misverstand is. De heer Algra schreef, toen Chamberlain een handje met Hitler was aangegaan, dat Chamberlain „een middel in Gods hand” was geweest. Hij stond toen dus dicht bij de demonstranten van nu — hetgeen een waarschuwing inhoudt.

Er is de laatste tijd meer gebeurd dat het voor de vaders moeilijk maakt mee te piepen met de jongeren. Maandag kwam in het Vredespaleis het Internationale Hof van Justitie bijeen om te beslissen of Zuid-Afrika veroordeeld moest worden omdat het in een voormalige Duitse kolonie, Zuidwest-Afrika, apartheid pleegt.

Zes jaar zijn de rechters bezig geweest. Vijfduizend pagina's zijn volgepraat en volgeschreven. De kosten lopen in de miljoenen. De beste juridische koppen zijn er aan te pas gekomen, maar er kwam niets uit. Zeven rechters vonden, dat Ethiopië en Liberia geen been hadden om op te staan. Zij konden geen klacht indienen. De zaak zelf werd niet besproken. Zes jaar werk in de prullenmand. Sir

De Amerikaanse politie heeft geen machtiging gekregen van ons. Wij kunnen er dus nog beter op afgeven dan bijvoorbeeld op de Amsterdamse politie, waarvoor we in de verte enige verantwoordelijkheid kunnen voelen. Bovendien gaat het in Vietnam niet slechts om wat harde klappen, maar om napalmbommen en stervende kinderen. Dus behoren we lekker fel uit de hoek te komen.

In een ander opzicht gaat de vergelijking met Amsterdam aardig op. We hebben het niet op de burgemeester en niet op de commissaris van politie. We zouden liever Kennedy gehad hebben, die jong was en de oorlog zelf had gevoeld en die de indruk wekten kon te strijden voor een heilig ideaal. Maar Kennedy is dood. We hebben Johnson gekregen en toen we hem kregen waren wij nog opgelucht ook, omdat het Goldwater niet was geworden. Nu hij onder de zelfde spanningen blijkt te staan als op een lager niveau Van Hall in de stoel van Mies hangen we aan hem onze kritiek op. En de Amerikaanse militaire legerleiding moeten we evenmin als 'n inspecteur, of die nu Van der Molen of Koppejan heet.

De Amerikanen zijn fout en wij zijn heilig. Soms bekruipt je wel eens de onrust, dat je mede-verantwoordelijk bent. Een enkele maal denk je wel eens, dat militairen vaak vuurvreters en politiemannen ruwe jongens zijn geworden, omdat we zelf niet genoeg gedaan hebben om orde op zaken te stellen en het werk hebben overgelaten aan mensen, die er hun vak van maken.

Het komt wel voor, dat wij onszelf er van verdenken de Amerikanen er toe te hebben aangezet de leiding over te nemen en voor ons de fouten te maken, die wij anders — zoals wij bij het geringste incident in de hoofdstad illustreren — zelf zouden hebben gemaakt. Misschien hebben we de misverstanden in de hand gewerkt door, toen hier de kinderen bij duizenden stierven, toen we hier concentratiekampen hadden en onrecht, naar de Amerikanen te roepen, dat ze ons nu eens eindelijk helpen moesten en dat het niet zo erg was als er eens enkele bommen verkeerd terecht kwamen.

Wellicht hebben we de Amerikanen gesterkt in hun mening, dat zij de leiders waren toen wij onze hand op hielden voor wat eten. En opnieuw toen we vroegen de Russen tegen te houden, omdat we het zelf niet konden. Dit soort nare ideeën moeten we snel onderdrukken. Wat heb je aan dat genuanceerde gedoe. Laat ons in onze fauteuil. Met de borrel in de hand zullen we vertellen hoe het zou hebben gemoeten. We hebben geduvel genoeg gehad.

WANDELGANGER

Het Witte Huis contra Fulbright

20, 1964

Het Witte Huis heeft vrijdag senator Fulbright ervan beschuldigd de rede van president Johnson van vorige week over Vietnam en China verkeerd te hebben uitgelegd. Fulbright, voorzitter van de commissie voor buitenlandse aangelegenheden van de senaat, deed vrijdag in een rede voor het Congres een heftige aanval op de regering, waarin hij zei dat president Johnson een „Aziatische doctrine” had gevormd, die buitengewoon gevaarlijk is voor de Ver. Staten.

Fulbright zei dat de doeleinden van Johnson in Azië, zoals deze op 12 juli waren uiteengezet, een radicale verandering in de buitenlandse ploitiek van de Ver. Staten betekenden, de Ver. Staten hebben de rol van politieagent op zich genomen en zijn de leverancier geworden van alle niet communistische Aziatische landen.

De woordvoerder van het Witte Huis zei: „De president vindt het buitengewoon moeilijk te begrijpen wat de senator precies wil zeggen over de Aziatische politiek van de regering, en om de senator in zijn redenering te volgen is ontmoedigend, omdat het lastig is datgene wat de senator in zijn rede heeft gezegd, niet overeenstemt met wat hij tevoren heeft gezegd.

Proces verdaagd tegen VS-piloten

NEW YORK, 25 juli (Reuter, UPI) — Het proces tegen de Amerikaanse piloten, die in Noord-Vietnam krijgsgevangen zijn gemaakt, is tot een verre datum uitgesteld, zo hebben de Noord-vietnamese autoriteiten laten weten aan de hoofden van diplomatieke missies van de communistische landen in Hanoi. Een soortgelijk antwoord heeft de Noordvietnamese president Ho Tsj Minh in een telegram gegeven aan de Amerikaanse omroepmaatschappij CBS, die hem een vraag van deze strekking had gezonden.

Er is thans een burgerlijke commissie ingesteld om afzonderlijke „misdaden” van de betrokken Amerikanen te onderzoeken. Men neemt aan dat het werk van deze commissie een betrekkelijk lange tijd zal duren. Voorzitter is de minister van volksgezondheid, dr. Thach, terwijl als vice-voorzitter rechter Bach van het Hooggerechtshof in Hanoi optreedt. De commissie zal, volgens „Nieuw China”, ook het buitenland op de hoogte stellen van haar bevindingen.

De Amerikaanse piloten worden officieel niet meer beschouwd als „oorlogsmisdadigers”. Zij worden echter niet erkend als krijgsgevangenen, maar worden beticht van „misdaden jegens het Vietnamese volk”. Waarnemers in Hanoi zien deze besluiten als een belangrijk gebaar, dat het aanzien van het conflict in Vietnam kan wijzigen.

Volgens het bekende Amerikaanse tijdschrift Newsweek is Noord-Vietnam geband op ruil van krijgsgevangenen met de Amerikanen in Zuid-Vietnam. „De negentien Noordvietnamese marinemannen, die de VS in juni gevangen hebben genomen, zijn niet zo maar marinemannen, maar zeer bekwame, technisch geschoolde officieren en manschappen”, aldus Newsweek. Volgens de speciale ambassadeur van Johnson, Harriman, echter zijn tot dusver pogingen om tot een uitwisseling te komen op niets uitgelopen.

In Saigon wordt momenteel in een hospitaal de Amerikaanse piloot onderzocht, die twintig dagen geleden uit Noordvietnamese krijgsgevangenschap is ontsnapt. Na een gevaarvolle tocht door zeer moeilijk terrein werd hij ten slotte door een Amerikaanse helikopter opgepikt. Inmiddels hebben Vietcongliden zaterdagavond met mortieren een aanval gedaan op een helikopter-vliegveld van de Amerikanen nabij de grote luchtbasis bij Da Nang. Zestien toestellen zijn vernietigd. Gisteren heeft de Vietcong opnieuw fel toegeslagen en wel nabij de Noordvietnamese grens,

waar zij een Zuidvietnamees kampement onder de voet liep. Nadat versterkingen waren aangekomen werd de Vietcong verdreven. De verdedigers leden zware verliezen.

De Amerikaanse regering heeft zaterdag de Russische beschuldiging verworpen, dat Russische schepen bij de recente luchtaanvallen bij de Noordvietnamese havenstad Haiphong in gevaar zijn gebracht. Volgens de nota zijn alleen militaire doelen getroffen. De Russische minister van buitenlandse zaken, Gromyko, voert momenteel besprekingen over Vietnam met zijn Japanse collega Sjiina in Tokio.

TIJDENS KRIJGSGEVANGENSCHAP

Vietcongliden vermoorden gewonde V.S.-mariniers

SAIGON, 26 juli (Reuter, UPI) — De Vietcong heeft minstens zes gewonde Amerikaanse mariniers, die krijgsgevangen waren gemaakt, vermoord. Volgens een ooggetuige liepen leden van de Vietcong tussen de gevangenen rond en schoten gewonde Amerikaanse mariniers door het hoofd.

De gevangenen waren leden van een Amerikaanse compagnie mariniers, die in een hinderlaag in het oerwoud was gelopen. De Amerikanen slaagden er niet in met achterlating van hun gewonden, in zich vochtend terug te trekken. Volgens een korporaal „leek het wel een slachting“. In Da Nang is een transportvliegtuig van de Amerikaanse marine gisteren bij het opstijgen van de luchtmachtbasis verongelukt. Hierbij kwamen zeven militairen om het leven.

De Zuidvietnamese premier, Ngoçyen Cao Ky heeft in een vraaggesprek met een Amerikaans tijdschrift gezegd dat alleen een militaire invasie in Noord-Vietnam tot een volledige zege in de Vietnamese oorlog kan leiden. „Zolang het Noorden voorbij de zeventiende breedtegraad, veilig is, en zij hun troepen hierheen kunnen blijven sturen betekent dit dat wij hinderlagen en moorden zullen blijven hebben,“ aldus Ky.

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft berichten verwelkomd, dat president Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam heeft verklaard dat voor de Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam „geen proces in zicht is“. De woordvoerder van het ministerie, Robert J. McCloskey, zei:

„Wij verwelkomen elke indicatie dat Amerikaanse krijgsgevangenen niet zullen worden berecht op de valse beschuldiging dat ze oorlogsmisdadigers zijn.“

Menselijk

Uit Praag wordt gemeld dat president Ho Tsji Minh gezegd heeft dat president Johnson en de anderen, die de piloten gezonden hebben, eigenlijk terecht zouden moeten staan. Noord-Vietnam behandelt de gevangen Amerikaanse piloten op menselijke manier en zal dat blijven doen, aldus Ho Tsji Minh.

De Russische minister van buitenlandse zaken, Gromyko, die een bezoek aan Japan brengt, heeft het verzoek van zijn Japanse ambtgenoot Sjina afgewezen, dat de Sovjet Unie haar invloed aanwendt om Hanoi tot onderhandele te bewegen. Eerst moeten de Amerikanen uit Zuid-Vietnam verdwenen zijn.

Kerkelijke afgevaardigden uit zeventien landen hebben, tot besluit van de conferentie voor Kerk en Samenleving in Genève, een dringende oproep gericht voor het beëindigen van het militaire conflict in Vietnam.

son niet verder dan het uitstoten van bedrieglijke gemeenplaatsen. Omdat hij langs de kant staat, heeft hij geen invloed op de gebeurtenissen in Vietnam en ook beseft hij niet goed wat er daar op het spel staat. Hij praat over het gevaar dat de oorlog uitloopt op een nucleaire slachting, maar wie kan er in feite aan twifelen dat de Russen zich er heimelijk over zouden verheugen, als de Amerikanen werden gedwongen tot een nucleaire oorlog tegen China? Dit is de enig mogelijke verklaring voor hun negatieve houding.

De Chinezen zijn van plan tegen de Amerikanen te vechten tot de laatste Vietnamees en de Russen zijn van plan tegen de Chinezen te vechten tot de laatste Amerikaan. Geen enkele staatsman, die verder kan kijken dan zijn neus lang is, zou daarom onder de huidige omstandigheden enkele uren tijd verspillen om met Kosygin te praten over Vietnam — zelfs al had hij thuis geen dringende zaken af te handelen.

Dat de Amerikaanse bombardementen bij Hanoi en Haiphong in strategisch opzicht een succes zijn, wordt bewezen door het feit dat Hanoi thans dreigt de gevangenen genomen Amerikaanse piloten te behandelen als oorlogsmisdadigers. Het is onze taak, als bondgenoot van de Verenigde Staten, de regering van Noord-Vietnam te waarschuwen dat, als zij haar dreigement uitvoert, het waarschijnlijke gevolg daarvan zal zijn, dat Engeland gaat deelnemen aan de oorlog. Dat is het soort taal, dat communistische heersers verstaan.

De geschiedenis zal wellicht uitmaken dat Walter Lippmann gelijk heeft als hij beweert, dat het Amerikaanse optreden in Vietnam een enorme vergissing is, maar het is moeilijk in te zien hoe er op een nette manier een eind aan kan worden gemaakt, zolang de Noordvietnamezen zo onhandelbaar zijn. Een magische formule voor een compromis-oplossing bestaat niet. Er zijn slechts twee mogelijkheden: óf de Amerikanen willen (dat wil zeggen dat zij zich een zodanige positie veroveren, dat zij kunnen onderhandelen met krachtige argumenten) óf zij moeten de Zuidvietnamezen en anderen verraden en uitleveren aan een communistisch regime.

De heer Wilson zegt dat er een eind aan de oorlog moet komen, omdat het een „wrede oorlog” is. Dat is een taalogie: alle oorlogen zijn wreed, dat ligt in het woord besloten. Als hij het eens met het Amerikaanse uitgangspunt moet hij ook aanvaarden dat de oorlog ofschoon wreed, juist is; en als hij aanvaardt dat de oorlog juist is, dan moet hij ook inzien dat het noodzakelijk is te winnen.

Een andere Eerste Minister zou zaken waarschijnlijk duidelijker inzien en ook meer bereidheid tonen om vrienden, als zij in moeilijkheden verkeren, daadwerkelijk te helpen.

Beperking blijft

het doel

ER IS GEEN proces in zicht voor de Amerikaanse vliegers in Noord-vietnamese handen, zoals enige tijd lang in de bedoeling van Hanoi schijnt te hebben gelegen. De regering van Hanoi baseerde zich daarbij op het voorbehoud dat de meeste communistische landen gemaakt hebben bij hun toetreding tot de Conventie van Genève waarbij de positie van de krijsgesvangene wordt geregeld: diegenen die als oorlogsmisdadigers veroordeeld zouden worden, zouden niet langer als krijsgesvangenen behandeld worden.

Er zijn voor het Noordvietnamese standpunt dat de gevangen vliegers oorlogsmisdadigers zijn, weinig goede gronden aan te voeren, maar dat is ongetwijfeld de reden niet van het onverwachte Noordvietnamese inbinden.

Hanoi had misschien verwacht door de publiciteit over de vliegers het rumoer in de wereld over de Amerikaanse bombardementen nieuw voedsel te geven. Het trouwe Engeland kon zelfs officieel al niet akkoord gaan met de bombardementen op de olie-opslagplaatsen bij Hanoi en Haiphong.

* * *

MAAR HET pakte anders uit. Van vele en uiteenlopende zijden kwamen protesten tegen het Noordvietnamese voornemen. Mevrouw Gandhi, de

De Toestand

Wereldraad van kerken, de paus, Norman Thomas, de Amerikaanse socialist; allen gaven als hun mening te kennen dat Ho Tsj-minh over de schreef dreigde te gaan.

Daar komt nog iets anders bij. Een proces en een veroordeling zouden Washington, het Amerikaanse volk en de collega's van de vliegers niet intimideren, maar zij zouden voedsel geven aan diegenen die in een intensivering van de oorlog alle heil zien. In de Ver. Staten zou een nationale verontwaardiging groeien.

Bovendien heeft Hanoi misschien beseft, dat een niet veroordeelde vlieger altijd nog een betere troef is dan een veroordeelde. De gedachte aan de mogelijkheid van een proces wordt niet losgelaten en die mogelijkheid kan wat remmend werken op de

Amerikaanse activiteiten. De krijgs-
gevangen vliegers hebben enkele
aspecten van gijzelaars gekregen.

* * *

KAN MEN hier echter spreken van een nieuwe atmosfeer en een nieuwe mogelijkheid in de ruimere kwestie van oorlog en vrede, zoals The New York Times doet? Het is mogelijk, dat Ho Tsji-minh op deze wijze heeft willen seinen, maar parallel met deze soepeler houding inzake een proces lopen de gedeeltelijke mobilisatie van half juli en de nadrukkelijke bevestiging vorige week vrijdag van alle oude standpunten in het blad Nhan Dan.

De oorlog wordt niet uitgebreid in territoriale omvang, maar wel geïntensiveerd. In de noordelijke provincies van Zuid-Vietnam is een nieuwe Noordvietnamese divisie gesignaleerd en ook in andere gebieden wijst niets erop, dat de communisten de strijd moe worden.

Territoriale beperking van de oorlog tot Zuid-Vietnam blijft het doel van Hanoi, evenals dat het doel blijft van Washington, dat zich zorgen maakt dat elke uitbreiding het gevaar van Chinese interventie en misschien van het gebruik van kernwapens met zich kan brengen.

Rusk, de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, wees hier vorige week nog met nadruk op toen hij waarschuwde voor onbezonnen acties in Vietnam die tot een algemene oorlog, met de mogelijkheid van een algemene nucleaire slachting, zouden kunnen leiden.

McNamara, zijn collega van defensie, noemde bij de argumenten tegen een blokkade van de haven van Haiphong het gevaar van een uitbreiding van de oorlog.

* * *

TEGEN deze achtergrond kon marschalk Ky met zijn oproep voor een gewapend conflict met China weinig succes boeken. De Zuidvietnamese premier ziet in China de werkelijke vijand en hij meent dat het beter is hun nu het hoofd te bieden dan over vijf of tien jaar. Ky wenst tevens een inval in Noord-Vietnam.

Deze grote woorden en deze formidabele plannen van een man die in eigen land het hoofd nauwelijks boven kan houden en die geheel afhankelijk is van de oorlogsinspanning van de Amerikanen, duiden op weinig anders dan zwakte en gebrek aan inzicht in de aard van de strijd in Vietnam.

De Amerikanen beperken zich tot het afslaan van de aanval. Hun opbouw is erop gericht de tegenstander het hopeloze van zijn streven te laten voelen en inzien. Zij willen deze oorlog niet verliezen, maar zij hoeden er zich zeker voor de schijnoplossing van een uitbreiding te zoeken.

Zeven Amerikanen stellen in Cambodja onderzoek in naar aanvoerroutes Vietcong

27/1/66 pm

Namens organisatie „Amerikanen willen de waarheid”

Zeven Amerikanen die op weg zijn naar Cambodja, om uit te zoeken of dat land werkelijk als aanvoeroute voor de Vietcong in Zuid-Vietnam wordt gebruikt, hebben dinsdag een tussenlanding in Parijs gemaakt.

Zij zullen gedurende negen dagen punten nabij de grenzen met Laos, Noord- en Zuid-Vietnam en Thailand bezoeken.

De schrijfster Kay Boyle, die deel uitmaakt van de groep, zei dat het onderzoek wordt ingesteld namens de acht maanden geleden in het leven geroepen organisatie „Amerikanen willen de waarheid”. „Er worden in Amerika te veel verklaringen afgelegd en tegengesproken over troepen- en wapentransporten die van Noord-Vietnam via Cambodja naar Zuid-Vietnam gaan. Wij gaan kijken of dat waar is”, aldus de schrijfster die meedeelde dat het bezoek met instemming van de Cambodjaanse regering plaatsvindt. Men hoopt behalve het Cambodjaanse staatshoofd en leden van diens regering ook de leden van de internationale commissie van toezicht voor Indo-China te ontmoeten.

Het gezelschap omvat, naast de schrijfster, twee leden van de organisatie „Amerikanen willen de waarheid”, een lid van het Amerikaanse vriendschapscomité, een vroegere onderofficier van de Amerikaanse speciale dienst, de directeur van het Amerikaanse Congres voor rasgelijkheid, Floyd McKissick, en Israel Dresner, rabbijn van New Jersey.

Uitlating van Ky

Senator Mansfield, de leider van de Democratische fractie in de Amerikaanse senaat, heeft dinsdag als zijn mening te kennen gegeven, dat de Verenigde Staten zich „onverwijld en geheel moeten distantiëren” van de uitspraak van premier Nguy en Cao Ky van Zuid-Vietnam, dat een inval in Noord-Vietnam noodzakelijk is voor een volledige overwinning. Het standpunt van Mansfield werd gesteund door drie Republikeinse senatoren, onder wie senator Javits die zei, dat het hoog tijd is dat generaal Ky begrijpt dat hij niet de woordvoerder van de V.S. is.

De Zuidvietnamese premier, die ze uit Noord-Vietnam afkomstig is, heeft zijn omstreden uitspraak gedaan in een vraaggesprek met het Amerikaan

weekblad U.S. News and World Report.

Het ministerie van buitenlandse zaken in Washington heeft inmiddels in antwoord op vragen laten weten, dat de V.S. „geen enkel regime willen bedreigen en het conflict niet willen uitbreiden”.

Zelfverbranding

Het verenigde boeddhistische genootschap van Zuid-Vietnam heeft dinsdag zijn volgelingen aangeraden zich niet te verbranden uit protest tegen de militaire regering. Vorige week stierf een monnik aan verbranding, tijdens een geheimzinnig incident. De mening van de politie was dat het feit een politieke moord. De monnik beweerde voordat hij stierf, met bloed ne overgoten en in brand gestoken te zijn tegen zijn wil, tijdens een reünie in Saigon van een religieuze en politieke organisatie die sterk tegen de regering gekant is. (Reuter-A.F.P.)

Premier Ky pleit voor invasie van Noord-Vietnam

(Van een correspondent)

WASHINGTON, 27 juli — Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken, heeft onmiddellijk afkeurend gereageerd op de opmerking van de Zuidvietnamese premier, vice-luchtmaarschalk Ky, dat „wij als vrije mensen vroeg of laat toch tegen de Chinese communisten ten strijde moeten trekken” en dat „het mij beter lijkt het dan maar meteen te doen.” Ky pleitte voor een invasie van Noord-Vietnam.

In een korte verklaring zegt het State Department, dat het Amerika's doel altijd was en nog steeds is een „grote oorlog” te voorkomen. Men herhaalde daarbij niet de bewering van de minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk, dat „voorzichtigheid” het wachtwoord van de regering is.

Het Witte Huis zelf deed geen moeite te reageren op het lange en zeer opmerkelijke interview met maarschalk Ky dat verscheen in „US News and World Report”.

Het staat vast, dat president Johnson er niets van geweten heeft en er zijn sterke aanwijzingen, dat hij zich even kwaad heeft gemaakt als president Truman vijftien jaar geleden, toen deze in hetzelfde tijdschrift de tekst van een open brief van generaal MacArthur aan het Amerikaanse Legioen las, waarin hij opriep tot overschrijding van de 38ste breedtegraad in Korea tot uitdaging van de Chinezen in de Koreaanse oorlog.

Na deze eerste duidelijke daad van insubordinatie — als zodanig beschouwde president Truman het tenminste — duurde het niet lang meer of generaal MacArthur werd van zijn commando ontheven.

De kranten brachten het nieuws van Ky's oproep tot een militaire confrontatie met China niet uitvoerig en met weinig nadruk, voornamelijk omdat het een exclusief interview betrof en het 200 woorden lange gesprek met Ky voornamelijk bestond uit letterlijke citaten uit de mond van de Zuidvietnamese premier. Maar er was duidelijk sprake van onstellenis onder de journalisten en de leden van het Congres.

Het gaat niet zozeer om wat maarschalk Ky heeft gezegd, maar om het feit, dat hij meent de vrijheid te hebben iets dergelijks met zo'n gezeg te verklaren. Het Witte Huis is er altijd op uit de indruk te vermijden, dat zij de regering-Ky als een marionettenbewind beschouwt. Maar noch president Johnson, noch Robert McNamara, de minister van defensie, verwachten van Ky, dat hij gaat uitweiden over de te volgen militaire strategie of dat hij komt met voorstellen over een radicale strijdwijze, die door de Amerikanen is verworpen.

Maarschalk Ky meent, dat men geen overwinning op de Vietcong kan behalen, „zolang wij niet het recht hebben Noord-Vietnam binnen te vallen” en zolang het Noorden boven de 17de breedtegraad „in veiligheid” verkeert; dat bombardementen vanuit de lucht onvoldoende zijn, als zij niet gepaard gaan met vorderingen van de grondtroepen; dat tenzij de strijd wordt gereduceerd tot een eindeloze guerilla-oorlog, de geallieerden het recht moeten hebben Noord-Vietnam binnen te vallen en dat bij een dergelijke campagne een team van de Internationale Controle Commissie de grenzen van Cambodja moet beschermen.

Maarschalk Ky ontkende pertinent, dat zijn regering een militaire dictatuur is. Hij is van mening, dat verkiezingen „noodzakelijk” zijn en beloofde, dat die verkiezingen eerlijk, „vrij en democratisch” zullen zijn.

Ky voorziet geen mogelijkheden tot onderhandelingen met het Nationale Bevrijdingsfront, omdat „dit front niets bevrijdt, maar bestaat uit moordenaars en misdadigers... Het staat derhalve vast dat wij nooit onderhandelingen met de communisten in het Zuiden zullen aangaan.”

Ky's meest opzienbarende verklaring kwam spoedig daarna bij wijze van antwoord op de suggestie, dat een invasie in Noord-Vietnam door de geallieerden het risico van Chinese inmenging in de strijd met zich mee zou brengen.

„Naar mijn mening,” aldus Ky, „zijn de Chinese communisten de werkelijke vijand en het werkelijke gevaar voor Zuidoost-Azië, nu, maar vooral in de

toekomst. En gezien hun politiek van agressie, expansie en overheersing zullen wij als vrije mensen de strijd met de Chinese communisten moeten aanbinden. En het is naar mijn mening beter dit nu te doen dan over vijf of tien jaar.”

Secretaris-generaal Oe Thant heeft gisteren twee ontmoetingen met Russische leiders gehad. Er zijn aanwijzingen, dat zijn besprekingen zijn overgeschakeld van de situatie in Vietnam op de economische moeilijkheden van de Volkerenorganisatie. Uit VN-kringen is vernomen dat Thant vrijwel geen hoop meer heeft dat zijn voorstellen inzake een oplossing voor de Vietnamese kwestie door de Russen zullen worden aangenomen.

22 juli 67

Wat heeft premier Ky beziel met zijn pleidooi voor een aanvalsoorlog? Hij moet heel goed weten dat zijn opvattingen tegen die van president Johnson ingaan. Hij wekt nu de indruk alsof hij stemming wil maken bij het Amerikaanse volk tegen het regeringsbeleid van Washington.

De Zuidvietnamese regeringsleider heeft in een interview met een verslaggever van het Amerikaanse tijdschrift „US News and World Report” betoogd, dat een oorlog met China onvermijdelijk is en dat het beter is die strijd nu te beginnen, dan bijvoorbeeld over vijf of tien jaar. Hij pleitte voor een invasie van Noord-Vietnam en hij verklaarde zich tegen onderhandelingen met het Nationale Bevrijdingsfront van de Vietcong. Door de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Rusk, is echter juist verklaard, dat de leiders in Peking mochten begrijpen, „dat Amerika geen oorlog wil, dat de Verenigde Staten niet tot een oorlog willen uitdagen en dat een oorlog met China niet als een noodlottige onvermijdelijkheid moet worden beschouwd”. De VS hebben in hun officiële voorstellen voor een vredesconferentie onderhandelingen met het Nationale

**BUITENLANDSE
KRONIEK**

Bevrijdingsfront ook niet bij voorbaat uitgesloten, al zou dit front dan niet alleen en uitsluitend als vertegenwoordiging

van het Zuidvietnamese volk beschouwd kunnen worden, zoals door Hanoi geëist is.

Ky heeft dus de Amerikanen weer eens in verlegenheid gebracht door zijn oorlogszuchtige en onverzoenlijke taal, alsof het Vietnamese probleem niet al gecompliceerd genoeg is, zonder dat Ky ook nog moeilijkheden veroorzaakt. Hij speelt hiermee de anti-Amerikaanse propaganda in de kaart, omdat Johnson nu weer verweten zal worden dat hij zich met Ky compromitteert. Johnson is in februari nog naar Honolulu gereisd voor een ontmoeting met Ky, maar al spoedig daarna begonnen de moeilijkheden.

De Amerikanen hebben ongelukkige ervaringen gehad met president Diem, die in november 1963 van het Zuidvietnamese politieke toneel verdween. Ky werkt nu ook niet mee, om een vreedzame oplossing te vinden voor het Vietnamese vraagstuk. Zijn optreden doet denken aan dat van president Syngman Rhee in Zuid-Korea een jaar of dertien geleden, die Eisenhower in de wielen reed, zoals Ky dat nu Johnson doet. Ky gedraagt zich als een reactionaire provo. Hij pleegt chantage op de president van de Verenigde Staten.

V.S. distantieren zich van uitlating van premier Ky

Premier Nguyen Cao Ky van Zuid-Vietnam heeft woensdag te Saigon op een persconferentie herhaald (wat hij maandag*) reeds in een vraaggesprek met een Amerikaans tijdschrift had gezegd, namelijk dat naar zijn mening een inval moet worden gedaan in Noord-Vietnam teneinde een einde te maken aan de Vietnamese oorlog. Ky ziet als alternatief van een dergelijke invasie slechts een doorgaan op de huidige weg — voor wellicht twintig jaar, meent hij — totdat de Noordvietnamezen zichzelf van het regime te Hanoi ontdoen.

Volgens Ky bevinden de Westelijke geallieerden zich in een toestand van verwarring. Hij waarschuwde ervoor dat deze verwarring gemakkelijk tot een nederlaag kan leiden. Het Witte Huis heeft zich bij monde van de perssecretaris, Moyers, inmiddels losgemaakt van de implicaties van Ky's uitlatingen. Moyers zei onder meer dat president Johnson er onlangs nog de nadruk op had gelegd dat de V.S. niets wensen van, of in Noord-Vietnam of China. „De opvattingen van de president, die geen verdere uitbreiding van de oorlog wenst, zijn genoegzaam bekend”, aldus Moyers.

Premier Ky zei op zijn persconferentie verder nog onder meer dat beide zijden in Vietnam bereid zijn nog eens twintig jaar te vechten, indien nodig, en hij voegde hieraan toe: „Kunnen wij hetzelfde zeggen van Zuid-Vietnams bondgenoten?”

Over de binnenlandse politieke toestand van Zuid-Vietnam zei Ky, verwijzend naar de toekomstige nieuwgrondwet voor het land: „Ik meen dat Zuid-Vietnam, aangezien het behoefte heeft aan een sociale revolutie en aangezien het slachtoffer is van agressie, een sterk regime moet hebben.” Tot dusverre zijn voor de verkiezingen voor de grondwetgevende vergadering — die in september moeten plaatshebben — in totaal 650 kandidaten geregistreerd. Zij vertegenwoordigen alle sociale klassen politieke partijen, met uitzondering van de communisten en de neutralisten die zijn uitgesloten van het passief en actief kiesrecht.

(Reuter)

*) Zie de NRC van 26 jull.

Waarschuwing

20/11/67
aan Hanoi

Amerika zoekt geen militaire overwinning op Noord-Vietnam. Het oorlogsdoel van de Amerikanen in Vietnam is niet de vernietiging van het regime in Hanoi, maar alleen de bescherming van Zuid-Vietnam tegen de communistische infiltratie uit het noorden. De militaire acties tegen Noord-Vietnam hebben nog steeds een beperkt karakter, al zijn sinds eind juni ook installaties in de omgeving van Hanoi en Haiphong gebombardeerd en al is de strijd de laatste tijd geleidelijk uitgebreid. Maar de Amerikaanse acties tegen Noord-Vietnam zouden het karakter kunnen krijgen van een onbeperkte oorlog als de regering in Hanoi zich aan de Amerikaanse krijgsgevangenen zou vergrijpen.

Als Hanoi de gevangenen zou be-rechten en ter dood brengen zou he-Amerikaanse volk „de volledige ver-nietiging van Noord-Vietnam” eisen-zo is verklaard door George D. Aiken-een lid van de Senaatscommissie-voor Buitenlandse Zaken. In soort-gelijke bewoordingen zijn verklarin-gen afgelegd door Richard Russell,voorzitter van de Senaatscommissie-voor de Strijdkrachten, en door Mike Mansfield, de fractievoorzitter van de Democraten in de Senaat. Ten-slotte hebben zelfs senator Fulbright en andere senatoren die veel kritiek hebben op Johnsons beleid en die wel „duiven” genoemd worden in het openbaar gewezen op de verschrikke-lijke consequenties die een veroor-deling van de Amerikaanse gevange-nen zou kunnen hebben. Tevergeefs heeft de Britse premier, Wilson, in Moskou de Sovjet-regering verzocht in deze kwestie te be-middelen bij he Noordvietnamese bewind. Een Sovjet woordvoerder verklaarde, dat d

BUITENLANDSE
KRONIEK

72 36 53	Donrak	CINEAC
24 56 48		
ZONDAG	Prinsengracht	DE UITRIJK
23 74 60		
	Reg. Breestraat	TUSCHINSKI
6 26 33		
Nieuwendijk		ROYAL
24 41 44		
	Kalverstraat	ROXY
23 28 09		
	Kalverstraat	PLAZA
23 16 73		

Amerikaanse piloten die in Noord-Vietnam gevangen genomen werden, volledig aansprakelijk zijn voor het „internationale banditisme“ van de Verenigde Staten. Johnson had met zijn „agressie“ in Vietnam het volkenrecht geschonden en bijgevolg kon op dit recht geen beroep gedaan worden voor de bescherming van uitvoerders van Amerikaanse aanvallen, de gevangen vliegers. Behalve Wilson heeft ook de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Oe Thant, een beroep gedaan op Hanoi de vliegers als krijgsgevangenen en niet als oorlogsmisdadigers te behandelen. Maar de Noordvietnamese regering heeft zich niet verwaardigd Oe Thant te antwoorden, omdat zij geen lid is van de VN en met de volkerenorganisatie niets te maken wil hebben. Tenslotte is eerst door de Amerikaanse reizende ambassadeur, Averell Harriman, en vervolgens door de Amerikaanse ambassadeur bij de VN de kwestie van de krijgsgevangenen in Genève aanhangig gemaakt bij de president van het Internationale Rode Kruis. Het Rode Kruis heeft echter tot nog toe geen gelegenheid gekregen de belangen van de gevangenen te behartigen.

Zo heerst er koortsachtige diplomatieke bedrijvigheid om te voorkomen dat Hanoi de dreigementen ten aanzien van de gevangenen ten uitvoer legt, waarbij de Amerikaanse regering, via enige niet-gebonden staten, president Ho Tsjj Minh een uiterst scherpe waarschuwing heeft gegeven dat hij Amerika niet moet tarten tot een verschrikkelijke vergeldingsactie. Misschien dat de Noordvietnamezen voor die waarschuwingen terugdeinzen. Mogelijk zullen zij de piloten in een scherpsproces wel berechten, maar hen alleen veroordelen tot dwangarbeid in fabrieken of olie-opslagplaatsen die geregeld door Amerika worden gebombardeerd. Maar ook dat zou een schending zijn van de Geneefse Conventie inzake krijgsgevangenen, zoals die regels nu al geschonden, worden door het laten paraderen van de geboeide vliegers voor een opgewonden menigte in Hanoi.

Johnson dreigt met hogere belastingen

WASHINGTON, 20 juli (AFP, Reuter) — President Johnson heeft dinsdag op een persconferentie meegedeeld dat hij het Congres om een belangrijk aanvullend bedrag voor de oorlog in Vietnam zal vragen wanneer deze volgend jaar juni nog niet afgelopen is. Hij waarschuwde dat de belastingen verhoogd zouden moeten worden wanneer het Congres geen drastische maatregelen zou nemen om de uitgaven voor andere doeleinden in het lopende belastingjaar te beperken. De onzekerheden van de Vietnamese oorlog maken het noodzakelijk dat het Congres voorzigtiger wordt met zijn extra-toewijzingen voor niet-Vietnam-projecten.

Tegen vredesplan Oe Thant

Moskou verwerpt overleg

MOSKOU, 30 juli (AFP, Reuter, UPI) — Moskou heeft duidelijk te kennen gegeven elk vredesoverleg inzake Vietnam te verwerpen. Dit werd ondermeer duidelijk door de woorden van de Russische minister van buitenlandse zaken, Gromyko, die in Tokio op een persconferentie verklaarde dat Rusland geen vredesonderhandelingen zal aangaan over Vietnam, met niemand, want Vietnam heeft Rusland daarom niet verzocht. De minister zei, dat het praten over onderhandelingen een onderdeel vormt van het Amerikaanse streven de strijd steeds verder uit te breiden.

Ook Oe Thant heeft moeten ervaren, dat men in Russische regeringskringen voorlopig niets voelt voor een vredesconferentie over Vietnam. De VN-secretaris-generaal zag zijn vredesplan voor Vietnam vriendelijk doch beslist onder de tafel geveegd. Van diplomatieke zijde verklaarde men dat men niet op

een herleving van het streven naar een vreedzame regeling van het conflict mag rekenen.

De Westduitse regeringswoordvoerder, Karl-Günther von Hase, heeft inmiddels gezegd, dat er in Zuid-Vietnam slechts vier Westduitse militairen zijn die bovendien alleen maar bureaudiënten verrichten. Het zijn een luitenant-kolonel, een majoor en twee sergeanten die op het kantoor van de militaire attaché op de Amerikaanse ambassade in Saigon werkzaam zijn. Hase zei dat hij niets wist van beweringen van communistische zijde dat luitenant J. G. Dieter Dengler een Westduits paspoort droeg toen hij boven noord-Vietnam werd neergeschoten. Het enige, dat hij wist was dat Dengler kort na zijn immigratie in de Verenigde Staten in 1957 het Amerikaanse staatsburgerschap kreeg.

Dengler ligt momenteel in het marienehospitaal van San Diego (Californië),

waar hij behandeld wordt in verband met „medische problemen die uit zijn gevangenschap voortvloeien”. De toestand van de piloot wordt als „over het algemeen goed” beschreven.

Zone tussen Noord- en Zuid-Vietnam Amerikaanse bommen op niemandsland

C-47 met „geheime opdracht”
boven Noord-Vietnam vermist

Oe Thant vreest:
gevaar voor
grote oorlog

SAIGON, 1 aug. (Reuter, UPI)
— De Amerikanen zijn dit week-
einde begonnen met het bombar-
deren van de gedemilitariseerde
zone tussen Noord- en Zuid-Viet-
nam. Tevoren hadden ze de inter-
nationale controlecommissie mee-
gedeeld, dat de bescherming van
de Amerikaanse strijdkrachten
bombardementen op 't niemands-
land noodzakelijk maakte.

De Amerikanen deelden zondag mee,
dat tijdens een „geheime vlucht” bo-
ven Noord-Vietnam een C-47 „Skytrain”-
vliegtuig van de Amerikaanse lucht-
macht met acht bemanningsleden ver-
loren is geraakt. Sinds vrijdag heeft
men niets meer van het toestel ge-
hoord. Over de aard van de „geheime
vlucht” werd niets meegedeeld. Waar-
nemers veronderstellen, dat het toestel
parachutisten of voorraden, bestemd
voor guerilla-eenheden, boven Noord-
Vietnam zou hebben moeten afwerpen.

Zaterdag hebben Amerikaanse
vliegtuigen een massale aanval onder-
nomen op Noordvietnamese olie-opslag-
plaatsen op 37 tot 43 kilometer ten

noordoosten van Hanoi. Drie van de
twaalf opslagplaatsen, die het mikpunt
waren, werden zwaar beschadigd. De
Amerikanen deelden voorts mee, dat
vorige week door hun luchtmacht 1548
aanvallen op Vietcongstellingen in Zuid-
Vietnam zijn uitgevoerd, waarbij 430
Vietcong-leden om het leven kwamen.

De secretaris-generaal van de Ver-
enigde Naties, Oe Thant, heeft zater-
dag in Parijs verklaard te geloven dat
er een reëel gevaar bestaat dat het
Vietnamese conflict zich ontwikkelt tot
een grote oorlog. Tijdens een perscon-
ferentie op het vliegveld Orly zei Thant,
juist voordat hij zou vertrekken naar
New York, daarvan eens te meer over-
tuigd te zijn geraakt na zijn besprekingen
met de Russische leiders in Moskou.

De Zuidvietnamese luitenant-gene-
raal Nguyen Tsjanh Thi is zondag on-
verwacht naar de Verenigde Staten ver-
trokken. Op 9 juli werd de 43-jarige

generaal tot 60 dagen hechtenis veroor-
deeld wegens zijn aandeel in de mi-
den-Vietnamese legeropstand tegen de
regering in Saigon. Waarom men Thi
nadat hij 22 dagen van zijn straf had
uitgezeten, heeft vrijgelaten is niet be-
kendgemaakt.

Amerikaanse functionarissen in Sa-
gon deelden mee dat de Zuidvietname-
se regering om een diplomatiek visum
had verzocht teneinde generaal Thi
staat te stellen naar de Verenigde Sta-
ten te reizen. Volgens deze zegslieden
zou de generaal een medische behan-
deling moeten ondergaan in het Walter
Reed-ziekenhuis in Washington.

Gedemilitariseerde zone van Vietnam gebombardeerd

Thant bevreesd voor uitbreiding van het conflict

Amerikaanse vliegtuigen hebben zaterdag voor het eerst een bombardement uitgevoerd op de gedemilitariseerde zone tussen Noord- en Zuid-Vietnam, zo heeft een Amerikaanse woordvoerder te Saigon meegedeeld. Dit gebeurde naar zijn zeggen omdat Noordvietnamese troepen deze tien kilometer brede strook gebruiken voor infiltraties in het zuiden. Bommenwerpers van het type B-52, afkomstig van het eiland Guam in de Stille Oceaan, wierpen bommen af boven een munitie-opslagplaats, een wapenlept en zesentwintig batterijen uichtdoelgeschut die het de afgelopen dagen Amerikaanse verkeningsvliegtuigen zeer lastig hadden gemaakt. Zondag is de zone opnieuw gebombardeerd.

Amerikaanse en Zuidvietnamese troepen voeren al enige tijd direct ten zuiden van de gedemilitariseerde zone een grootscheepse actie uit tegen Noordvietnamese geregelde troepen en Vietcong-eenheden. Woensdag diende Noord-Vietnam bij de internationale controlecommissie een klacht in naar aanleiding van een beweerd Amerikaans bombardement op een dorp in het noordelijk deel van het bewuste gebied.

Volgens de Amerikanen en Zuidvietnamezen heeft Noord-Vietnam de afgelopen weken via de gedemilitariseerde zone troepen naar het zuiden gezonden, waaronder zelfs een hele divisie. Sommige van deze eenheden gebruikten de zone ook als toevluchtsoord na recente zware gevechten met Amerikaanse mariniers, zo zouden door de Amerikanen krijgsgevangenen genomen tegenstanders hebben gezegd.

De Verenigde Staten hadden de inter-

nationale controlecommissie in Vietnam gewaarschuwd dat zij in de gedemilitariseerde zone bombardementen zouden uitvoeren om hun strijdkrachten in het zuiden te beschermen, zo is zaterdag in officiële kringen te Washington verklaard. Bij die gelegenheid was een dringend beroep op de commissie gedaan, maatregelen te treffen om een einde te maken aan de infiltratie van Noordvietnamese troepen in deze zone. In de controlecommissie hebben vertegenwoordigers van India, Canada en Polen zitting.

De Amerikaanse luchtmacht heeft zaterdag voorts opnieuw olieopslagplaatsen in Noord-Vietnam gebombardeerd. Twee van de twaalf doelen waren gelegen op 37 en 43 km ten noordoosten van Hanoi, de andere bevonden zich in de districten Thanh Hoa, Vinh en Dong Hoi.

Twee Amerikaanse vliegtuigen worden boven Noord-Vietnam vermist. Een van deze toestellen, een transportvliegtuig van het type C-47, was vrijdag opgestegen voor een geheime opdracht. In Saigon wilde men geen bijzonderheden over de vlucht verstrekken. Aan boord van de C-47 bevonden zich acht personen.

Thant

„Tijdens mijn bezoek aan Moskou is er geen enkele vooruitgang geboekt ten aanzien van een oplossing van het conflict in Vietnam”, zo heeft secretaris-generaal Thant van de Verenigde Naties zaterdag verklaard bij zijn terugkeer te New York. De Russische autoriteiten hadden hem gezegd dat zij bereid zijn alle mogelijke steun te verlenen aan Noord-Vietnam. „Mijn besprekingen met de Russische leiders hebben mij de vrees versterkt dat het conflict in Vietnam zich in de richting ontwikkelt van een oorlog op grote schaal”, aldus Thant.

„Het bezoek van Thant aan Moskou is een nieuwe klucht ten dienste van de Amerikaanse plannen om besprekingen te voeren onder bombardementen. Met de bezoeken van mevrouw Gandhi en premier Wilson is Moskou blijkbaar het centrum van dergelijke opvoeringen geworden”, zo heeft het Chinese persbureau Nieuw China zondag verklaard in een commentaar op het bezoek van Thant aan de Russische hoofdstad.

Zevenenvertig leden van het Amerikaanse Huis van afgevaardigden — 44 Democraten en drie Republikeinen — hebben zaterdag in een gemeenschappelijke verklaring geprotesteerd tegen de

Ky van Zuid-Vietnam waarin deze zich uitsprak voor een inval in Noord-Vietnam en voor een uitbreiding van de oorlog tot communistisch China. De afgevaardigden pleitten voor nieuwe initiatieven om te komen tot een regeling van het conflict via onderhandelingen.

De Zuidvietnamese luitenant-generaal Nguyen Chanh Thi is zondag onverwachts naar de Verenigde Staten vertrokken. Op 9 juli werd de 43-jarige generaal tot 60 dagen hechtenis veroordeeld wegens zijn aandeel in de legeropstand in het noorden van Zuid-Vietnam tegen de regering in Saigon. Waarom men Thi nadat hij 22 dagen van zijn straf had uitgezeten heeft vrijgelaten is niet bekendgemaakt.

Amerikaanse functionarissen in Saigon deelden mee dat de Zuidvietnamese regering om een diplomatiek visum had verzocht teneinde generaal Thi in staat te stellen naar de Verenigde Staten te reizen. Volgens deze zegslieden zou de generaal een medische behandeling moeten ondergaan in het Walter Reed-ziekenhuis in Washington.

De Verenigde Staten hebben thans bijna veertigduizend militaire specialisten bij hun strijdkrachten in Europa teruggeroepen om tegemoet te komen aan de eisen die de strijd in Vietnam stelt, zo is door goedingelichte kringen te Washington verklaard. Dit aantal gaat met ongeveer tienduizend man uit boven het cijfer dat enige tijd geleden officieel werd bekendgemaakt.

Russische hulp

Twee kolonels van de Russische grensbewakingstroepen hebben de Noordvietnamezen geïnstrueerd hoe zij zo efficiënt mogelijk hun grensbewaking kunnen inrichten. Het Russische blad Moskowski Komsomletz bevat een reportage van het werk van de inmiddels naar hun land teruggekeerde officieren. Het is de eerste maal dat in de Russische pers openlijk wordt gesproken van de aanwezigheid van Russische militaire adviseurs in Noord-Vietnam. Tot dusver meldde men slechts de activiteiten van civiele raadgevers. De instructies omvatten o.a. het werken met honden en paarden en de oprichting van uitkijktorens.

Russische vakbonden zullen voor een waarde van een half miljoen roebel (twee miljoen gulden) aan medische hulp sturen naar Noord-Vietnam en de pro-communistische vakorganisaties in Zuid-Vietnam. Dit is zaterdag te

bekendgemaakt.

Bu de verkiezingen in september

voor een grondwetgevende vergadering zullen in elke provincie van Zuid-Vietnam cadetten en studenten in de rechten helpen waken tegen sabotage en zwendel, zo heeft maandag de Zuidvietnamese premier, Nguyen Cao Ky verklaard bij de opening van een tweedaags „verkiezingsseminarium” in Saigon voor ongeveer 150 provinciale functionarissen. Hij gaf hun de verzekering dat zijn regering alles in het werk zal stellen om de eerlijkheid van de verkiezingen te waarborgen en de kiezers te beschermen tegen de Vietcong, die tot een algemeen boycot heeft opgeroepen.

Premier Ky heeft tegenover het Amerikaanse blad de Washington Post verklaard dat hij zich bij de presidentsverkiezingen van volgend jaar niet kandidaat zal stellen. Hij wil terugkeren naar de Zuidvietnamese luchtmacht waar hij „aan het front kan zijn en niet in de achterhoede”. Zijn recente suggestie inzake een inval in Noord-Vietnam noemde hij een bijdrage tot „realisme”. Hij had daarmee willen zeggen dat Amerika zich moest voorbereiden op een langdurige oorlog wanneer het

overgaan

Opklimming

van het gevaar

Oe Thant, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, is met sombere berichten teruggekomen uit Moskou. Zijn pogingen de Russen te bewegen mee te werken aan een vredesconferentie over Vietnam hebben al evenmin succes gehad als de recente inspanningen van premier Indira Gandhi van India en premier Harold Wilson van Engeland. De Sovjet-leiders hebben Oe Thant en de twee premiers laten weten, dat zij in Moskou aan het verkeerde adres zijn en dat de beslissing over oorlog en vrede in handen ligt van Washington en Hanoi. Hanoi eist een onmiddellijke volledige terugtrekking van alle Amerikaanse strijdkrachten uit Vietnam, maar Washington is uiteraard niet bereid die eis in te willigen, aangezien Zuid-Vietnam dan aan de Noordvietnamese communisten zou worden uitgeleverd.

Oe Thant is, op grond van inlichtingen uit Moskou, Washington en elders, tot de onheilspellende conclusie gekomen dat het gewapende conflict in Vietnam kan uitgroeien tot een grote oorlog. Inderdaad is de escalatie, of trapsgewijze opklimming van het gevaar, in de laatste vijf weken snel toegenomen. Eind juni begonnen de Amerikanen met het

BUITENLANDSE

KRONIEK

bombarderen van olie-installaties en andere militaire doelen vlakbij de bevolkingscentra van Hanoi en Haiphong. Zij deden dit — naar hun zeggen — uit militaire noodzaak, omdat de communistische militaire infiltratie vanuit het noorden sterk was toegenomen. Vervolgens zijn de Amerikanen eind vorige week begonnen met het bombarderen van de

gedemilitariseerde bufferzone tussen Noord- en Zuid-Vietnam aan de zeventiende breedtegraad. Deze operatie was uitgelokt door de Noordvietnamezen die al in juni met militaire eenheden de zone waren binnengetrokken. Tevergeefs had Washington tegen deze schending van de Geneefse overeenkomst van 1954 geprotesteerd bij de Internationale Commissie van Toezicht voor Indo-China die met de bewaking van de bufferzone is belast. De Amerikanen willen met hun bombardementen de Noordvietnamezen waarschuwen, dat zij de bufferzone niet ongestraft als een vrijplaats kunnen gebruiken. Overigens is Amerika voorlopig niet van plan de zone met landstrijdkrachten binnen te trekken, zoals Noord-Vietnam gedaan heeft.

Naast deze militaire escalatie-verschijnselen zijn er nog de politieke. Daartoe kunnen we bijvoorbeeld rekenen: de oorlogszuchtige en agressieve verklaringen van de Zuidvietnamese premier Ky, die aanleiding hebben gegeven tot een scherp protest van een groep Amerikaanse Congres-leden. Met zijn oproep tot een preventieve aanvalsoorlog tegen China heeft Ky president Johnson ernstig in verlegenheid gebracht. Maar de politieke escalatie is ook in het communistische kamp bevorderd, bijvoorbeeld door de bekendmaking dat Russische officieren als instructeurs bij het Noordvietnamese leger werkzaam zijn en door de dreigende taal van de Sovjetminister van Defensie, Malinovsky.

Op 20 juli heeft de Paus nog eens een dringend beroep gedaan op alle partijen in het conflict tot een oplossing te komen, maar alle pauselijke initiatieven hebben niet meer opgeleverd dan die van Oe Thant, de hoogste functionaris van de volkerenorganisatie. Er is nog altijd geen uitzicht op onderhandelingen die de escalatie zouden moeten sluiten.

Parijs verstevigt banden met Hanoi

Johnson weigert ontmoeting met De Gaulle

(Van onze correspondent)

PARIJS, 3 augustus — Sinds 1 augustus hebben Frankrijk en Noord-Vietnam hun reeds sedert jaren wederkerig te Hanoi en te Parijs onderhouden „handelsdelegaties“ verheven tot „algemene legaties“. De Noord-Vietnamese handelsdelegatie te Parijs heet nu „Délégation Générale de la République Démocratique du Vietnam“.

Het nieuws werd gisteren officieel bekendgemaakt en gaf aanleiding tot het volgende commentaar: „Deze stap op de weg naar het aanknopen van normale diplomatieke betrekkingen tussen Frankrijk en Ho Tsjj Minhs Noord-Vietnamese régime zal de toch al niet bijster zonnige verstandhouding tussen Washington en Parijs nog verder doen betrekken. Opmerkelijk aan de stap is overigens dat hij gezet is kort nadat het Witte Huis officieel heeft doen weten dat president Johnson er niet aan denkt om generaal de Gaulle te gaan ontmoeten wanneer deze zich na zijn aanstaande reis om de halve wereld, augustus-september, weer huiswaarts zal begeven.

Zoals namelijk reeds bericht, zal generaal de Gaulle op 25 augustus Frankrijk verlaten voor een tocht die hem resp. naar Frans Somalië, Ethiopië, Cambodja en Tahiti zal voeren, naar deze laatste pleisterplaats in verband met de reeks Franse kernproeven op het koraaleiland Muroroa, waarvan hij, wind en weder dienende, de afsluiting zal bijwonen, naar het heet. Het zal dan overeenkomstig het bekendgemaakte reisschema 13 september zijn.

Maar het schema heeft tot dusverre blank gelaten wat er voorzien is tussen het vertrek van Tahiti en de terugkeer in Frankrijk. In diverse Parijse

bladen verschenen geruchten als zou de generaal van plan zijn op de terugreis het Franse Antilleneiland Guadeloupe aan te doen, of ook dat hij van zins was om te New York een bezoek te brengen aan de Verenigde Naties. Als het Guadeloupe zou worden, zou dat echter niet zijn om er te pelgrimeren naar de aldaar vurig vereerde „Notre Dame“, maar omdat het de gelegenheid zou kunnen bieden tot het arrangeren van een informele ontmoeting met president Johnson in het nabije Amerikaanse Florida. Ook het belang van een eventueel bezoek aan de Verenigde Naties te New York werd vooral daarin gezien dat het „in dat geval welhaast ondenkbaar leek dat president Johnson niet van de gelegenheid gebruik zou willen maken om met generaal de Gaulle een ontmoeting te hebben“. Het was niet onwaarschijnlijk dat deze geruchten door de Gaullistische diplomatie opgelaten proefbalonnen waren. Door de diplomatie van het Witte Huis dan inmiddels al weer doorgeprikt.

Amerikaanse blad Newsweek: Oosteuropese arbeiders willen niet bijdragen voor hulp aan Vietcong

(Van een correspondent)

NEW YORK, 2 aug. — Volgens het bekende Amerikaanse weekblad „Newsweek“, zijn in diverse Oosteuropese landen pogingen mislukt, om van regeringswege de arbeiders te dwingen een gedeelte van hun loon af te staan als steun voor de Vietcong. Deze initiatieven zijn volgens het blad gestrand op de felle reacties van de arbeiders, die hun dagelijks brood hoger aanslaan dan hun ideologie.

Het blad geeft als voorbeeld Oost-Duitsland waar men een bijstandsfonds voor de Vietcong wilde vormen door van alle werknemers twee dagen loon in te houden. De arbeiders namen dit echter niet en een reeks van „langzaam-aan“-acties was het gevolg, terwijl tevens anti-Vietnamleuzen op muren verschenen. Ook in Polen, Tsjechoslowakije en Hongarije zou men dezelfde ervaring hebben opgedaan.

Volgens betrouwbare zegslieden uit Saigon hebben de Amerikanen zware verliezen geleden bij gevechten in de omgeving van de gedemilitariseerde zone in Zuid-Vietnam. Hierbij zijn 1758 Noordvietnamese militairen gedood. Waarschijnlijk zijn aan Amerikaanse zijde vijfhonderd man aan doden en gewonden te betreuren.

Het Amerikaanse leger heeft eveneens een grootscheepse actie ondernomen tegen Vietcongenheden bij Saigon. Bataljons van de 25ste Amerikaanse

infanteriedivisie zijn daar in gevecht met zeker negen bataljons opstandelingen. Tot nu toe zijn 31 Vietconglede gedood en 24 gevangen genomen. Aan deze operatie deden ook Amerikaans B-52 bommenwerpers mee, die de stellingen van de opstandelingen bestookten.

In de luchtgevechten boven Noord-Vietnam heeft de Amerikaans Luchtmacht twee F-104 Starfighters verloren. De communisten lanceerden veertien geleide projectielen tegen de vallende Amerikaanse toestellen. Volgens het Amerikaanse tijdschrift „Newsweek“ treft Noord-Vietnam nieuwe verzorgingsmaatregelen tegen het bombarderen of het met mijnen onbevaarbaar maken van de haven van Haiphong. Noord-Vietnam heeft voorts een proclamaatie ingediend bij de internationale controecommissie tegen de bombardementen op de gedemilitariseerde zone gedurende het afgelopen weekende. De testnota is zondag overhandigd op het bureau van de commissie in Hanoi doorgezonden naar Saigon.

Hanoi: V.S. vallen woonwijken aan

Bombardementen bij Haiphong

Noord-Vietnam heeft de Amerikanen ervan beschuldigd dat zij de havenstad Haiphong hebben aangevallen en daar „in het wilde weg woonwijken en fabrieken hebben gebombardeerd”. Een protest is naar de internationale controlecommissie gezonden. Het zou sinds 29 juni de derde aanval op Haiphong zijn geweest.

De V.S. hebben indertijd na de aanval van 29 juni verklaard dat zij uitsluitend olie-installaties in het havengebied van Haiphong hebben aangevallen. Te Washington is nu meegedeeld dat maandag een dergelijk bombardement is uitgevoerd. Gisteren echter hebben Amerikaanse vliegtuigen, afkomstig van vliegdekschepen in de Zuidchinese Zee, hun derde aanval uitgevoerd op een van de grootste olie-opslagplaatsen van Noord-Vietnam, drie kilometer van Haiphong langs de Rode Rivier gelegen.

De vliegers lieten het gebombardeerde gebied in vlammen en rook achter, zo deelde een Amerikaanse militaire woordvoerder vanochtend in Saigon mee. De opslagplaats ligt in de buurt van een havendistrict. Zij is het grootste oliedepot van Noord-Vietnam genoemd. Ongeveer veertig procent bevattend van de hele opslagcapaciteit.

Journalisten

Noord-Vietnam heeft een Amerikaanse organisatie die aandringt op vrede voor Vietnam laten weten dat het overweegt Amerikaanse journalisten tot het land toe te laten wanneer de omstandigheden dit veroorloven. Volgens een woordvoerder van de organisatie in New York was een telegram binnengekomen, afkomstig van

Ho Tsji Minh, waarin stond dat Amerikaanse journalisten in de gelegenheid zouden worden gesteld de resultaten te zien van de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam. Het telegram vormde een antwoord op dat van de vredesgroep, waarin gevraagd was Amerikaanse verslaggevers in Noord-Vietnam toe te laten, speciaal met het oog op de Noordvietnamese beweringen dat aanvallen zouden zijn gedaan op voorsteden van Hanoi en Haiphong.

Tribunaal

Te New York is dinsdag een lijst bekendgemaakt van internationaal bekende personen die zich bereid hebben verklaard zitting te nemen in een tribunaal dat de Britse filosoof Bertrand Russell wil vormen om een onderzoek in te stellen naar de „oorlogsmisdaden” van de Amerikanen in Vietnam. Op de nog niet volledige lijst, die door Russell Stetler namens de Britse initiatiefnemer werd bekendgemaakt, komen de namen voor van de Franse schrijvers Jean-Paul Sartre en Simone de Beauvoir, de Mexicaanse oud-president Lazaro Cardenas, de Braziliaanse oud-directeur-generaal van de landbouw- en voedselorganisatie van de V.N. Josue de Castro, de Italiaanse sociale werkers Danilo Dolci en Lelio Basso, de aan de Harvard-universiteit verbonden Joegoslavische hoogleraar Wladimir Dedijer, de als balling in Londen wonende Poolse historicus Isaac Deutscher en de in Zweden woonachtige toneelschrijver van Duitse afkomst Peter Weiss.

Volgens Stetler wil het tribunaal kennis nemen van getuigeverklaringen van honderden Zuid- en Noordvietnamezen en van Amerikaanse militairen. „Het is niet de bedoeling straffen op te leggen, maar om het geweten van de wereld te alarmeren opdat er op korte termijn een einde aan de oorlog in Vietnam komt”, aldus Stetler.

Cambodja

Averell Harriman, president Johnsons reizende ambassadeur, zal begin september Cambodja bezoeken voor besprekingen met het staatshoofd van dat land, prins Norodom Sihanoeok, zo deelde het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken dinsdagavond mee. Daarbij gaat het in de eerste plaats om de betrekkingen tussen beide landen, maar de woordvoerder sloot de mogelijkheid niet uit dat ook de kwestie van de Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam aan de orde zal komen.

Cambodja verbrak in mei 1965 de betrekkingen met Amerika na een reeks incidenten aan de Cambodjaans-Zuidvietnamese grens. (Reuter, A.F.P.)

Goes, 4 augustus 1966.

Aan allen die met onze lijsten werken.

Hierbij allereerst een verslag van de vorderingen die het nationaal Vietnam-petitionnement in de eerste 3 weken heeft gemaakt.

1. De eerste 2000 lijsten, waarvan er 1200 door Uzelf werden aangevraagd, zijn op. Aan de 2de druk wordt gewerkt.
2. Het petitionnement werd bekend gemaakt door het A.N.P., door vele regionale en landelijke bladen, door de V.P.R.O. en door critische vragen van een Goes' SGP-raadslid, die door B&W en de Raad afdoende beantwoord werden.
3. Het kreeg tot nu toe de steun van:
een aantal Kamer- en Raadsleden van ARP, PSP, KVP en PvdA, de ARJOS en enkele FJG-PvdA-afdelingen, Hervormde en Gereformeerde predikanten, de Doopsgezinde Vredesgroep, de ASVA en afdelingen van de bestaande Jongeren-Vietnamcomite's.
4. Een voorzichtige schatting geeft als resultaat van de eerste 18 dagen 5000 handtekeningen.

Dit alles is een moedgevend begin, niet meer en niet minder.

Het is de bedoeling, ons verzoekschrift omstreeks 20 sept. (Prinsjesdag) aan de Tweede Kamer aan te bieden. De activiteit en publiciteit zullen dus eind augustus tot een hoogtepunt moeten worden opgevoerd om tot resultaat te komen. Daartoe is het volgende nodig:

A. advertenties en--zo mogelijk--artikelen in de grote bladen. Dit hangt vooral van de financiële middelen af. Aan giften kwamen tot nu toe f 140,-- binnen. Voor een enigzins effectieve advertentie-campagne is in elk geval het tienvoudige nodig.

B. eigen activiteit van allen die met lijsten werken, met het doel deze lijsten voor praktisch iedere Nederlander bereikbaar te maken. Naast de gewone huis-aan-huis-actie is er een minder tijdrovend en daardoor meer effectief middel: een kiosk of marktkraam in elke flinke plaats. Marktgeld en kraamhuur bedragen slechts enkele guldens. Gezien de eigen ervaringen lijkt het ons mogelijk, in gemeenten van ca 20.000 inwoners op deze manier in 3 dagen 100 tot 150 handtekeningen te verkrijgen. De grotere steden kunnen beter per auto bewerkt worden: eerst langzaam door een wijk rijden --liefst met luidspreker--, daarna enkele dagen standplaats kiezen in een winkelcentrum van die wijk.

C. tussentijds bericht aan ons centrale punt, de Grootstraat 103 te Goes, zowel wanneer op een lijst meer dan 10 handtekeningen zijn verzameld als wanneer men geen (verdere) namen kan of wil verzamelen.

De kranten vragen ons steeds naar de gemaakte vorderingen; voor verdere successen is het daarom van belang, dat wij op de hoogte van de bereikte stand blijven.

De sluitingstermijn is 10, uiterlijk 15 sept., tenzij de ontwikkeling in Vietnam of de politieke ontwikkeling in Nederland een vroegere of iets latere datum noodzakelijk maakt.

Wij vermelden tot slot enkele veel gehoorde bezwaren tegen dit petitionnement en geven daar graag kort commentaar op:

."Vietnam is ver weg en de oorlog een Amerikaanse zaak".

--De koude oorlog kan ieder moment herbeginnen en Berlijn is dichtbij.

."Er zijn al meer Vietnam-acties"

--Deze pleiten bij voorbaat voor een bepaalde oplossing en houden soms geen rekening met de beperkte politieke mogelijkheden, speciaal die van ons land. Ook richten zij zich vaak niet tot hen, die zich van onze mening veel moeten aantrekken. De Tweede Kamer moet dat wel.

."Wat helpt hernieuwd gepraat in het parlement van het kleine Nederland?"

--Een Kamerdebat als gevolg van een petitionnement is gebonden aan het door de kiezers gewenste agendapunt, dwingt tot duidelijkheid. Ook krijgt de Nederlandse Vietnampolitiek hierdoor prioriteit boven de meeste andere kwesties. Als nu Nederland op deze wijze een officieel oordeel over de westerse Vietnampolitiek geeft, zal dit in de U.S.A. ongetwijfeld worden opgemerkt. Overleg tussen Nederland en een aantal Europese bondgenoten zou de Amerikaanse regering zelfs kunnen noodzaken haar Vietnampolitiek te herzien.

(VERVOLG TUSSENTIJD'S BERICHT 2.0.2.)

Hierlangs afknippen.

N A A M:

A D R E S:

Aantal handtekeningen

T O T N U T O E

."Een links-radicalen protestactie".

--De tekst en de bedoeling van ons petitionnement is volstrekt niet 'links', maar geeft de ongerustheid en de verlangens weer, die in zeer brede kring leven, met een verzoek aan de Kamer, hierover nu eens duidelijk en deskundig te oordelen. Dit blijkt ook uit de reeds verkregen steun uit verschillende groepen.

K.F. Bouman.

P.S.

Wilt U geen gebruik maken van onze lijsten, stuurt U ons deze dan terug.

Dank U.

DRUKWERK

Frankering bij abonnement
kantoor Goes

H.G. J. Zonneberg
Postbus 187

Utrecht

Dezer dagen

590566
M

Vietnam heeft diep ingrijpende gevolgen voor Europa. Het Amerikaanse volk en de Amerikaanse regering zijn zo door de oorlog in Vietnam gebonden, dat zij nauwelijks aandacht kunnen schenken aan wat er in Europa gebeurt, laat staan dat er Amerikaanse initiatieven verwacht kunnen worden voor een kanalisering van de thans op drift rakende ontwikkeling in Europa.

Dit is geen verwijt; het is een constatering. Als iemand een verwijt gemaakt kan worden, dan is het de Europeanen zelf, die niet in staat zijn gebleken om zelf tot dergelijke initiatieven te komen. Steeds hebben zij gewacht op het initiatief van de machtigste, Amerika. Dat is de verlammeende werking die macht heeft op de anderen.

Misschien kan de Amerikanen er wel een verwijt van gemaakt worden dat zij geen oog hebben gehad voor deze historische waarheid, dat initiatief waar geen macht achter zit, niet voldoende mobiliserende kracht heeft. Hun steeds herhaalde uitspraak dat de Europeanen het eerst onderling eens moeten worden, berust op een misduiding van de politieke werkelijkheid: staten vormen geen eenheid, tenzij een macht — onder hen of buiten hen — hen ertoe dwingt.

En ondertussen heeft dit Europese onvermogen het onderling eens te worden wel tot gevolg, dat de Amerikanen zich steeds meer afkeren van deze bondgenoten, die zozeer hun optimistische verwachtingen logenstraffen. Natuurlijk is die afkeer des te sterker wanneer dit Europese onvermogen zich manifesteert in een periode wanneer de Amerikanen zelf elders ter wereld de zwaarste offers brengen.

★

Op het ogenblik heeft Vietnam bij hen de prioriteit. Dat is begrijpelijk. Of het verstandig is, is een andere zaak. Die prioriteitskeuze blijkt wel heel duidelijk hieruit, dat Amerika liever ziet dat Engeland bezuinigt op zijn troepen in Duitsland dan op zijn troepen in Zuidoost-Azië. De laatste immers moeten als bewijs dienen dat Amerika niet helemaal zonder Europese bondgenoten in dat deel der wereld is.

Natuurlijk is dat belangrijk — ook voor Europa zelf. Want als ook de Engelsen uit Zuidoost-Azië zouden wegtrekken, zou de Amerikaanse openbare mening, steeds meer in de ban van de Vietnamese

oorlog, helemaal wel eens tot de conclusie kunnen komen dat bondgenoten die zo weinig solidair zijn met Amerika, het niet verdienen zelf geholpen te worden.

Daarom is het niet alleen begrijpelijk, maar ook indirect een Europees belang dat Amerika's streven op korte termijn erop gericht is Engeland zijn troepen in Zuidoost-Azië te doen handhaven. Op korte termijn — dat wil zeggen: zolang de oorlog in Vietnam voortduurt.

Maar zal die oorlog zelf van korte termijn zijn? Laten we even aannemen van wel (hoewel we daar geen bijzondere redenen voor hebben): zal dat dan tevens het einde van Amerika's aanwezigheid in Zuidoost-Azië betekenen? Dat lijkt hoogst onwaarschijnlijk. En zo neen, zal Amerika dan niet blijven willen dat die aanwezigheid niet een puur Amerikaanse zaak is, maar gedeeld wordt door de meest gerede Europese partij, Engeland? Maar is het waarschijnlijk dat Engeland daartoe te allen tijde bereid zal blijven?

★

Tegenover het voordeel van een Engelse aanwezigheid in Zuidoost-Azië, die nooit van erg lange duur lijkt te kunnen zijn en in ieder geval nauwelijks meer dan een symbolische betekenis heeft, staat het nadeel dat Engeland zijn troepen in Duitsland aanzienlijk zal moeten verminderen. Dat lijkt wel onvermijdelijk, en Amerika — dat zelf trouwens ook zijn troepen aldaar waarschijnlijk niet op de huidige mansterkte zal handhaven — is nogal gelijkmoedig ten aanzien van die onvermijdelijkheid.

Wat is het nadeel hiervan? Een strategisch of zuiver militair nadeel is niet verbonden aan een vermindering van de Engelse of Amerikaanse troepen in Duitsland. Als er niet aan de mogelijkheid van oorlog geloofd wordt, maakt zo'n vermindering niet veel uit. Als er maar voldoende troepen overblijven om voor de tegenpartij de verleiding van een „fait accompli” praktisch uit te sluiten.

Het nadeel is politiek, en wel dit: dat de Duitsers er een bewijs te meer in zouden zien dat hun bondgenoten hen stuk voor stuk in de steek laten. Frankrijk heeft hun dromen van Europese en Atlantische solidariteit al ruw verstoord, en noch Engeland noch Amerika is bereid of in staat geweest er iets voor in de plaats te bieden wat de Duitsers evenzeer zou weten te boeien.

En wanneer Engeland en Amerika, op de koop toe, de indruk gaan geven dat ze het tastbaarste bewijs van hun solidariteit, hun fysieke aanwezigheid, in feite beschouwen als een zaak van „do ut des” — iets wat ze alleen doen zolang de Duitsers ervoor betalen, niet iets wat ze doen omdat het ook hun zaak is — dan voelen de Duitsers zich helemaal op drift geraakt.

★

Geen wonder dat de Duitsers dan in arren moede weer halwege terugvallen op de Gaulle en hem thans vrijwel smeken zijn troepen in Duitsland te laten, nadat zij eerst — nog zeker menende te zijn van een Atlantische solidariteit der Veertien — hoog van de toren hadden geblazen dat die Franse troepen alleen op zeer stringente voorwaarden in Duitsland zouden mogen blijven.

Het moet dan ook erkend worden dat — men mag het al dan niet met hem eens zijn — de Gaulle de enige Westelijke staatsman is wiens Europese politiek niet alleen een doel heeft, maar ook een weg naar dit doel uitstippelt. Naarmate Amerika, min of meer noodgedwongen, verstek in Europa laat gaan, stijgen de Gaulles kansen op aanhang.

Het is dan ook niet uitgesloten dat de Duitsers, in hun grote verwarring, op een goed ogenblik toch eerder voor hem zullen opteren dan voor de Amerikanen, die geen ander recept hebben dan de uitentreuren herhaalde formules van de Europese eenheid, die al lang door de Gaulle — en misschien wel eerder — ontkracht is.

Veel zal ervan afhangen of de Duitsers bereid zullen zijn om de Gaulles recept voor de hereniging te aanvaarden, die, zo ooit, alleen maar te bereiken is als ver resultaat van een klimaatverbetering tussen Oost en West, en niet, zoals de officiële politiek van Bonn nog steeds wil, via de „deus ex machina” van een formele erkenning door Rusland van Duitslands recht op hereniging.

★

Er zijn tekenen dat de Duitse openbare mening bezig is afstand te doen van het herenigingslegalisme en een pragmatischer, minder illusore koers in te slaan. De grote vraag zal zijn of de Duitsers dit in samenwerking met hun bondgenoten zullen doen dan wel, in hen teleurgesteld, op eigen kracht.

In het eerste geval komt, zolang Amerika en Engeland geen doelbewuste en pragmatische Europese politiek hebben, in feite alleen Frankrijk als partner in aanmerking. In het tweede geval kunnen we, ons hart vasthoudend, alles verwachten. ***

Heiloo, 11 augustus 1966

Aan de Weledelgestrengste Heer
Commissaris H. Molenkamp
Hoofdbureau van Politie
Elandsgracht, Amsterdam

Weledelgestrengste Heer,

Namens de Aktiegroep Vietnam deel ik U hierbij mee, dat de door ons reeds aangekondigde stille protestmars tegen de oorlog in Vietnam op de derde zondag van augustus, dus op 21 augustus a.s. doorgang zal vinden.

Omtrent onze motivering van het niet-aanvragen van een vergunning voor deze vorm van meningsuiting moge ik U verwijzen naar onze brief dd. 15 juli 11. aan U gericht. In aansluiting hierop stellen wij er prijs op U onze mening kenbaar te maken over de wijze, waarop het door U aangekondigde "ingrijpen" van de politie (Uw brief dd. 14 juli 11.) vorm heeft gekregen.

De stille protestmarsen van 17 april, 15 mei en 19 juni hadden een volkomen ordelijk en geweldloos verloop en terecht heeft de politie zich daarbij van "ingrijpen" onthouden. De onordelijkheden, die plaatsvonden op 17 juli 11. m.b.t. het verkeer en de tramverbinding 9 zijn door de politie teweeg gebracht, terwijl de eigenmachtige wijze, waarop hoofdinspecteur Koppejan meende de demonstranten te mogen "behandelen" allerwegen bevreemding, zo niet verontwaardiging heeft gewekt. Terwijl dus de politie een ordebewarende functie heeft, heeft zij hier juist verkeers- en rechtsorde-verstorend gehandeld. Overigens is de enorme publiciteit door dit ingrijpen van de politie veroorzaakt, ons niet ongelegen geweest, hoewel ongewild in deze vorm.

Door enige personen zijn over een en ander klachten ingediend. De Aktiegroep Vietnam heeft dit als geheel niet gedaan, omdat het ons wezenlijk niet gaat om te demonstreren tegen misbruik van de politionele macht of hoe men dit ook zou willen noemen. Het gaat ons als Aktiegroep om omvorming van de publieke opinie t.a.v. de kwestie Vietnam en daarmee ook om wijziging van de Nederlandse buitenlandse politiek.

Gaarne willen wij danook de kwestie 17 juli als afgedaan beschouwen en het oog richten op onze volgende demonstraties. Wij hopen, dat U ertoe kunt komen e.g. gedaan kunt krijgen, dat de politionele tactiek van april, mei en juni t.a.v. onze akties wederom wordt toegepast. Zolang wij hierover echter geen zekerheid hebben, zullen wij, zoals reeds in ons schrijven dd. 15 juli 11. aangekondigd, van onze zijde een andere tactiek moeten toepassen, d.m.e. hierop neerkomt, dat wij U niet meer als voorheen alle gegevens over de mars van te voren verstrekken. Het spijt ons, dat wij dit zo moeten stellen, doch wij zijn uiteraard steeds bereid om bij een wijziging van Uw tactiek de onze daarbij aan te passen.

Wij spreken de hoop uit, dat spoedig het juiste klimaat voor een vrije politieke meningsuiting bereikt zal worden, hetgeen o.m. tevens inhoudt, dat de politie-officieren zich onthouden van het "oppeppen" van hun ondergeschikten tot een agressieve houding en het gebruik van scheldwoorden en provocerende uitlatingen.

afschriften van deze brief en die van 15 juli 11. zullen wij aan de pers verstrekken.

Namens de Aktiegroep Vietnam

O.M. Boetes

Centraal contactadres:
Belieslaan 2, Heiloo
tel. 02200-31456

Heiloo 16-8-'66

Aan alle aktieve medewerkers
van de Aktiegroep Vietnam

Waarde geestverwant,

Het feit, dat U aangaande onze volgende stille protestmars te Amsterdam (zondag a.s. 21 augustus 's avonds om half acht start bij de Dokwerker, J.M.Daniel Meyerplein) nog niets van ons hebt gehoord, heeft zijn reden. In verband met politie-ingrijpen bij onze vorige mars op 17 juli ll. hebben wij een plan ontwikkeld, dat wij bij hernieuwd ingrijpen van de politie tot uitvoering willen brengen en dat wij daarom tot op het laatste moment geheim willen houden. Een zeer kleine kerngroep heeft deze plannen ontwikkeld en vele aktieve medewerkers hebben wij deze keer buiten dit vooroverleg gehouden.

U begrijpt, dat wij ook deze keer geen vergunning voor onze demonstratie bij de burgemeester van Amsterdam hebben gevraagd. Wel zonden wij bijgaande brief aan commissaris H.Molenkamp dd. 11 augustus '66, terwijl wij ook een perscommuniqué uitgaven. Tevens sluiten wij bij dit schrijven aan U een afschrift van onze vorige brief aan commissaris Molenkamp in, omdat daarin onze argumentatie voor het niet aanvragen van een vergunning is beschreven. Op de achterkant van deze laatste brief staan nog de aanwijzingen van de vorige mars vermeld. De nieuwe mars zal met nieuwe aanwijzingen plaats vinden, die U vlak voor de mars zullen worden verstrekt.

Hiertoe nodigen wij U uit voor onze voorgesprek om 6 uur, dus anderhalf uur voor de mars op het Quaker Centrum, Vossiusstraat 20 te Amsterdam. Kom goed op tijd en vergeet niet te eten en/of eten mee te nemen voor geval U gearresteerd wordt.

De autobezitters onder U verzoeken wij per auto te komen om het mogelijk te maken bij herhaling van de ontvoering van verleden maand de weggevoerde demonstranten snel terug te pendelen naar het dichtstbijzijnde openbare vervoermiddel, zodat de mars verder op de route kan worden voortgezet volgens het opgegeven tijdschema.

Wij hopen U allen weer enthousiast te ontmoeten,

namens de Aktiegroep Vietnam

Belieslaan 2 Heiloo
tel 02200-31456

O.M.Boetes

Maleisië en Thailand bespreken activiteit van communisten

De Maleisische minister van binnenlandse zaken, dr. Ismail Rachman, is in de hoofdstad van Thailand aangekomen om te spreken over het vraagstuk van de aanwezigheid van gewapende communisten in het oerwoud, grenzend aan beide landen.

In het gebied van Betong in Zuid-Thailand zou onlangs een 15 man sterke Maleisisch-Thailandse grenspatrouille door communisten overvallen zijn waarbij tien man van de patrouille werden gedood. De minister schat het totale aantal communisten op ongeveer 500, voor het merendeel bestaande uit Chinezen. Hij waarschuwde ervoor hun activiteiten niet te onderschatten

Tumult bij bijeenkomst Congrescommissie

Zestien mensen zijn woensdag door de politie met harde hand uit de zaal verwijderd waar de commissie voor anti-Amerikaanse activiteit uit het Amerikaanse huis van afgevaardigden bezig is met een onderzoek naar de oppositiebewegingen tegen de oorlog in Vietnam. Zeven advocaten van voor een verhoor opgeroepen personen liepen daarop uit protest weg.

Een van degenen die buiten de deur werden gezet was Arthur Kinoy, die als advocaat optrad voor Walter D. Teague, de voorzitter van het Amerikaanse comité voor steun aan het nationale bevrijdingsfront in Zuid-Vietnam. Tussen Kinoy en de voorzitter van de congrescommissie was een hevige woordenwisseling uitgebroken.

Toen hij werd weggeleid riep een tweede advocaat: „Gooi ons dan allemaal er maar uit”, waarop een hevig tumult losbarstte, waaraan pas na enkele minuten een einde kwam. Anderen die uit de zaal werden gezet hadden anti-oorlogsuitlatingen van enkele getuigen met luid applaus begroet. (Reuter).

de Grootstraat 103, GOES
tel. 01100-5594
giro 72.05.75 t.n.v.
K.F. Bouman.

Goes, 23 augustus 1966.

Aan allen die met onze lijsten werken.

De curve van het aantal wekelijks verzamelde handtekeningen wordt steeds steiler, en dit geeft hoop op het bereiken van de 100.000.

Dit is het getal dat ons noodzakelijk lijkt om het doel te bereiken:

meer praktische duidelijkheid en grotere prioriteit voor de buitenlandse politiek van Nederland naar aanleiding van de Vietnamese oorlog, die elké week meer een grote oorlog aan het worden is.

Met onze lijsten--het zijn er nu 4000--wordt nu in 110 plaatsen gewerkt. Al zijn wij 100% zeker van pas 11.000 handtekeningen, Uw dikwijls herhaalde lijstaanvragen en Uw tussentijdse berichten maken het waarschijnlijk, dat we de 16.000 al gepasseerd zijn. We vragen U, al Uw gegevens met spoed aan ons door te geven. Niets vermeerdert het welslagen zozeer als...het welslagen!

Er kwam f 600,-- binnen. Heel aardig, maar waar blijft zo onze slotcampagne? Terwijl de kranten al helemaal wakker zijn--en radio en t.v. ten dele ook--is er van de politieke groeperingen nog weinig te merken; wat ook wel enigszins in de aard van deze beestjes ligt. De ARJOS durfde de kop nemen, waarvoor we heel dankbaar zijn. Het aantal FJG-Pvda-afdelingen, dat daadwerkelijk ging steunen, nam verder toe. PSP-groepen overwonnen aanvankelijke aarzelingen tegenover onze gematigde tekst en zijn nu zeer actief geworden. Ook dat stellen we hoog op prijs. De JOVD weigerde het petitionnement te steunen, maar richtte zich wel met een Vietnam-brief tot de andere politieke jongerengroepen. We hopen daar het beste van; laat het niet bij praten blijven en laat het niet weer te lang duren. Van de CHU-jongeren hebben wij niets gehoord. De KVP-jongeren hebben na lange aarzeling besloten, ons niet te steunen en geen adresmateriaal te geven wegens de kamerdebatten die er al geweest zijn en waar ook hun partijgenoot Luns naar verwees. Ook meenden zij, dat de petitie een veroordeling van Amerika inhield en alleen officers aan de Amerikaanse kant vroeg. Met dit laatste veroordelen zij "Amerika" zelf; maar we hopen dat deze Salomo's onze tekst inmiddels nog eens hebben nagelezen. We denken, dat ook vele communisten en speciaal ANJV-ers, die er aanvankelijk weinig zin in hadden, hun reserve zullen laten varen, ook al zou het slagen van deze zaak niet bijdragen tot de klassenstrijd waarop zij vertrouwen. Dat zij dit kunnen opbrengen hebben zij in de Oorlog bewezen. De vele maatschappelijke organisaties die wij aanschreven voor deze nationale zaak met een belangrijke (on-)menselijke kant--Kon.Mij v.d. Geneesk., Orde van Advocaten, Huisvrouwenverenigingen, Verenigingen van Verplegenden, bisschoppen, synoden, vakverenigingen, jeugdverenigingen-- hebben nog maar zeer ten dele en soms niet begrijpend gereageerd.

In Zeeland is in de Hervormde kerkdiensten op het petitionnement gewezen. De pastoor van Middelburg, die zich openlijk achter onze zaak stelde, kreeg verzoeken om lijsten en bemoedigende woorden uit Katholieke kring. Ook in Eindhoven, Veldhoven, Valkenswaard, Deurne en Hoensbroek vond de actie veel weerklank.

Hervormde, Gereformeerde e.a. predikanten gingen aan het werk. Prof. Tinbergen, Dr. Victor van Vriesland, de hoogleraren Dijkhuis en Rothuizen (prof. in de ethiek te Kampen), Ad den Besten, Godfr. Bomans, de pianist Ton Hartsuiker, de acteurs André en Wim v.d. Heuvel, Luc Lutz en Ben Groenier, artsen, accountants, leraren, juristen, journalisten, verpleegsters en huismoeders gaven hun adhesie en vaak deden zij meer.

In 8 plaatsen werd het idee van de petitionnement-marktkraam overgenomen. Als U aan iets dergelijks begint, zorgt U er dan alstublieft voor, dat het ook dit ene doel dient en geen verwarring sticht door er allerlei andere toestanden, idealen en (partij-)groepen bij te halen. Het gaat om het weerspiegelen--en misschien het bevorderen-- van een nieuwe meerderheid in ons volk; voor een zaak die ons maar weinig tijd laat voor zelfstandig oordelen en handelen en waarmee niet alleen een ander klein land, maar ook onze eigen kinderen zijn gemoeid.

(VERVOLG TUSSENTIJD'S BERICHT II 2.0 z.)

Aantal handtekeningen per ..... aug./sept. ....

a) per eind augustus: f .....

Giro's kunnen tegemoet worden gezien:

b) per eind september: f .....

Aan verscheidenen onder U schreven wij al de adressen van degenen, die in of bij Uw woonplaats met de lijsten werken. Het is bijna ondoenlijk dit aan iedereen te laten weten, maar op aanvraag doen we het graag. Het maakt samenwerking mogelijk. De sluitingsdatum van 10 sept. nadert snel. Als de stijgende lijn zich ook dan nog voortzet hopen wij U enkele dagen speling te kunnen geven, maar haast U. De vacaties zijn nu vrijwel voorbij en de omvang van wat er leeft moet dus spoedig zichtbaar zijn. Laat de lijsten voor iedere Nederlander bereikbaar zijn. Weldra gaat de Tweede Kamer zijn agenda opstellen. Het is noodzakelijk, dat het PETITIONNEMENT VIETNAM daarbij zijn woordje meespreekt.

Met beste wensen,
namens de initiatiefnemers,
K.F. Bouman.

10 oktober 1966
Sluitingsdatum op veler verzoek uitgesteld tot
LAATSTE NIEUWS

Frankering
bij abbonnent

GOES

Vietnam comm.
Lonneberg Postbus 187

Utrecht

Felle kritiek op Rusk in Amerikaanse senaat „Opperste oorlogshavik in het kabinet van Johnson”

WASHINGTON, 24 aug. (UPI) — In de Amerikaanse senaat is gisteren felle kritiek geleverd op de minister van Buitenlandse Zaken, Dean Rusk. Hij werd de „supreme war hawk” (opperste oorlogshavik) in president Johnsons kabinet genoemd en men stelde voor hem te vervangen.

De heftigste aanval op Rusk kwam van zijn partijgenoot uit Ohio, Stephen M. Young, die Rusks recente verklaring dat een Amerikaanse commanderende officier alles moet doen wat hij nodig acht om zijn troepen in de neutrale zone tussen de beide Vietnams te be-

schermen, „beangstigende, absurde taal” noemde.

Young vroeg zich af waarom Amerika niet huiverig zou moeten zijn voor een invasie van Noord-Vietnam, die, zo zei hij, zou neerkomen op het aansturen op oorlog met China.

Young werd bijgevallen door de democratische senatoren Ernest Gruening van Alaska en Wayne Morse van Oregon.

Morse zei: „Wij hebben een nieuwe minister van Buitenlandse Zaken nodig — een die de president raad verschaft op basis van feiten”. Gruening zei: „Feit is dat wij de agressors in Zuid-Vietnam zijn. Wij hebben ons gemengd in een burgeroorlog. Toen wij er ons mee gingen bemoeien, waren de enigen, die elkaar in de haren zaten, Vietnamezen.”

Young plakte Rusk het etiket „opperste oorlogshavik in president Johnsons kabinet” op.

Morse zei in Rusks recente uitlatingen vooral te betreuren de bewering, dat wijlen president John F. Kennedy het Vietnambeleid van de regering-Johnson zou hebben goedgekeurd. „Uit geen enkel feit is af te leiden dat dit waar is”, zei Morse.

De senator zei met gezag te kunnen spreken, „op grond van mijn laatste gesprek met wijlen de president.’ Kennedy had toen met hem gesproken over de toestand in Vietnam.’ Hij zou de huidige politiek met betrekking tot Vietnam niet hebben gesteund’, aldus Morse.

Fransse voorstellen in kwestie-Vietnam?

WERELDREIS VAN DE GAULLE

Wel naar Cambodja, maar nog steeds niet naar Washington

— President Charles De Gaulle begint morgen aan een reis om de wereld. Bij Jules Verne duurde zo'n reis tachtig dagen en de moderne ruimtevaarders doen er nog geen anderhalf uur over. Het Franse staatshoofd zal precies negentien dagen onderweg blijven, waarbij hij alle werelddelen zal aandoen. Zijn voornaamste reisdoel is Pnom Penh, de hoofdstad van Cambodja, waar hij besprekingen zal voeren met het staatshoofd prins Norodom Sihanouk en waar hij wellicht een belangrijke verklaring zal afleggen over de Vietnamese kwestie. Hij zou zowel op Noord-Vietnam als op Amerika een beroep kunnen doen de strijd te beëindigen.

Onlangs is van Franse zijde het gerucht verspreid dat De Gaulle de Amerikanen vooral vier concessies zou vragen: 1) Het slaken van de bombardeeringen op Noord-Vietnam. 2) Bevrijding van de Amerikaanse strijdmacht in Zuid-Vietnam. 3) Erkentenis door Washington van het Nationale Bevrijdingsfront van de Vietcong als onderhandelingspartner in een vredesconferentie. 4) De toezegging dat de Amerikaanse strijdkrachten uit Zuid-Vietnam zullen worden teruggetrokken als de vrede is hersteld.

Als het Franse staatshoofd inderdaad met dergelijke voorstellen komt, is het niet waarschijnlijk dat president Johnson er op in gaat. De kern van de zaak is, dat Amerika afdoende garanties wil hebben van Hanoi dat het elfbesluitingsrecht van de Zuid-Vietnamese gerespecteerd wordt.

Breuk met Amerika

Vooral in Washington bestaat grote belangstelling voor het Franse staatsbezoek aan Cambodja, een staat die in mei vorig jaar de diplomatieke betrekkingen met Amerika heeft verbroken. Onlangs heeft Johnsons reizende ambassadeur, Averell Harriman, voorgesteld, dat hij in september naar Pnom Penh zou komen, maar prins Sihanouk is niet verlangend hem te ontvangen, vooral niet na recente incidenten met Amerikaanse bombardeeringen aan de over de Cambodjaanse grens. De Cambodjaans-Amerikaanse verstandhouding is nog bitterder slecht, terwijl Cambodja wel nauwe betrekkingen met

Prins Norodom Sihanouk, staats-
hoofd van Cambodja, bij een be-
zoek aan president De Gaulle in
Parijs.

communistic China onderhoort. Hoewel dit Indochinese land een voormalig Frans gebiedsdeel is, kaastert prins Sihanouk geen concessies tegenover de tegenwoordige Franse macht, die niet verantwoordelijk geacht wordt voor wat er in de tijd van de Vierde Republiek en eerder gebeurd is. In tegenstelling tot president Johnson wordt president De Gaulle door Cambodja niet gezien als een vertegenwoordiger van het westers „imperialisme en neo-solonialisme“.

Tu voor kort werd de mogelijkheid geopperd van een ontmoeting van De Gaulle met de president van Noord-Vietnam, Ho Tsj Minh. Begin vorige maand stuurde het Franse staatshoofd een persoonlijke afgezant naar Hanoi. Het was de Franse ex-minister voor de oudstrijders en voormalig diplomaat vertegenwoordiger in Noord-Vietnam, Jean Sainteny. Bij zijn terugkeer in Parijs verklaarde Sainteny, dat hij wel een geheime persoonlijke brief van De Gaulle aan Ho Tsj Minh

had overhandigd, maar dat hij geen ontmoeting van de beide staatshouden zinsé e soms van had voorherleid en dat zo'n tegengesteld hem niet waarschijnlijk leek. Volgens het Franse Gaullistische blad France-Soir zou Peking een van hebben uitgesproken tegen een ontmoeting van Ho Tsj Minh met De Gaulle.

Toen De Gaulle vorige maand koning Savang Vanthana van Laos in Pnom Penh ontving, opperde hij nog eens een plan voor neutralisering van Vietnam, onder garantie van „de vijf grote mogendheden“ waartoe hij, naast Amerika, Rusland en Engeland, ook Frankrijk en de Chinese Volksrepubliek rekende. De Gaulle heeft ook altijd voor een hereniging van Noord- en Zuid-Vietnam gezucht. Uitgaande van deze opvattingen zal hij nu ook met prins Sihanouk praten, hopen dat zijn gastheer bereid zal zijn het benodigde postuizen bij Hanoi in Peking.

Het Cambodjaanse staatshoofd zal veel werk maken van het bezoek van de Franse president. De Gaulle en zijn echtgenote zullen bij hun aankomst inder omhangen worden met een sinter van archaïsche en zij zullen van het vliegtuig naar een erstrinuse geleid worden over een pad van bloemen die door studenten worden uitgestrooid. De volgende dag beginnen de politieke besprekingen, die insloten worden met een staats-diner. In het stadion van Pnom Penh zullen honderdduizend Cambodjanen getuige zijn van boeddhistische volksdansen die door meer dan duizend jongeren voor De Gaulle vertoond worden. Tenslotte zal de Franse president per vliegtuig een bezoek brengen aan de voornaamste tempels van Angkor, waar een historisch spel vore hem zal worden opgevoerd. Het driedaagse bezoek aan Cambodja eindigt op 2 september.

zal aandoen. Hoewel al in 1961 de toenmalige Amerikaanse president, Kenredy, een bezoek aan Parijs bracht, acht de Franse president nog steeds niet het moment gekomen voor een tegenbezoek aan het Witte Huis. Hij maakt een grote omtrekkende beweging rond de hoofdstad van de Verenigde Staten, terwijl een persoonlijk gesprek met Johnson misschien nuttiger zou zijn dan een onderhoud met het staats-
hoofd van Cambodja.

H. BRONKHORST

PALEIS IN CAMBODJA

Het prinselijk paleis in Pnom Penh, de hoofdstad van Cambodja, waar president De Gaulle van 31 augustus tot 2 september zal logeren.

Paus wil naar Vietnam

ROME, 25 aug (KNP) — Paus Paulus wil naar Vietnam gaan, maar bepaalde kringen in het Vaticaan oefenen sterke druk op hem uit om het niet te doen. Daarom hoort men er nits meer over. Dit heeft de Zuidvietnamese minister van onderwijs en cultuur, Tran Ngoc Ninh, in Rome verklaard.

Een mogelijke reis van de Paus zou aan de orde zijn gekomen tijdens de audiënties die de vice-premier en minister van defensie van Zuid-Vietnam Nguyen Hoe Co, vorige week aan de Paus heeft gebracht.

„Het is waar”, zei Tran Ngoc Ninh „dat Paulus VI naar Vietnam wil gaan. Zijn bezoek zou zeker positieve resultaten hebben, gezien het grote prestige dat de Paus in de hele wereld geniet.”

Zoals bekend heeft de Paus reeds herhaalde malen trachten te bemiddelen in het Vietnamese geschil, zowel bij de Noordvietnamese leiders als bij die van Zuid-Vietnam en Amerika.

McNamara: infiltraties uit Noord-Vietnam in jaar tijd verdubbeld

Toch enig succes van strategie VS

De Amerikaanse minister van defensie, McNamara, heeft donderdag op een kabinetsvergadering gezegd dat de voortdurende massale infiltraties van communistische strijdkrachten uit Noord-Vietnam aantonen dat Hanoi heeft besloten de oorlog in Vietnam „in een hoge graad van intensiteit” voort te zetten.

Minister McNamara zei op de kabinetsbijeenkomst — en later op een persconferentie — dat de infiltraties in Zuid-Vietnam thans ongeveer 5.000 man per maand bedragen, meer dan het dubbele van het aantal van een jaar geleden.

Toch zien de V.S., aldus McNamara, tekenen dat de Amerikaanse strategie van het onder druk houden van de communisten in Zuid-Vietnam en het doorgaan met de bombardementen op Noord-Vietnam, vruchten begint af te werpen. Het moessonoffensief van de Vietcong heeft geen doorgang gevonden en het aantal overlopers van de Vietcong is sinds een jaar verdubbeld.

McNamara meende echter dat de toegenomen infiltraties en recruterings in Zuid-Vietnam de verliezen van de Vietcong ruimschoots hebben goedge maakt. De verliezen van de Vietcong, schatte minister McNamara op 1.000 doden per week. De Vietcong ontvangt aanzienlijk minder olievoorraden sedert de aanvallen op de olieinstallaties in Noord-Vietnam, aldus McNamara, die zijn uiteenzettingen gaf in het kader van een algemeen overzicht van de politieke toestand, die hij in het kabinet samen met de minister van buiten-

gen worden gehouden. De Amerikaanse ambassadeur in Saigon, Cabot Lodge, heeft het nachtelijke uitgaansverbod voor Amerikanen met een uur verlengd.

Zuidvietnamese politie heeft donderdag meegedeeld dat zij twee cellen van de Vietcong in de hoofdstad heeft opgeruimd.

Het Noordvietnamese persbureau heeft meegedeeld dat in een periode van acht dagen in deze maand meer dan 1.100 geallieerde troepen zijn vernietigd in Zuid-Vietnam. Hieronder bevonden zich 425 gesneuvelde Amerikaanse mariniers, aldus het persbureau.

Reservisten

Het Amerikaanse Huis van afgevaardigden heeft president Johnson het recht ontzegd reservisten te mobiliseren voor uitzending naar Vietnam zolang hij de noodtoestand niet heeft afgekondigd. Een desbetreffende amendement op het wetsvoorstel aangaande de begroting voor de strijdkrachten werd met 162 tegen 39 stemmen verworpen. De Senaat moet zich nog over het onderhavige amendement uitspreken.

(Reuter - A.F.P.)

McNamara deelde mee dat een deel van de in Frankrijk gestationeerde troepen naar de Verenigde Staten zou kunnen worden teruggezonden. Het merendeel zal echter over Europa worden verspreid. Hierdoor zal de defensiecapaciteit van de N.A.V.O. niet worden aangetast, aldus de minister.

„De Verenigde Staten zijn op dit ogenblik beter voorbereid om hun verplichtingen overal op aarde te vervullen dan de laatste jaren ooit het geval is geweest.” Doordat sinds 1964 het aantal manschappen van 2,6 tot 3,1 miljoen is uitgebreid konden de Verenigde Staten de oorlog in Vietnam voeren zonder de Amerikaanse aanwezigheid op andere punten in de wereld te verwaarlozen, zo zei McNamara.

„Geen isolationisme”

Vice-president Humphrey, die woensdag in een toespraak tot de jaarlijkse conventie van Joodse oorlogsveteranen te Atlantic City (New Jersey) de Amerikaanse politiek inzake Vietnam verdedigde, waarschuwde tegen een herleving van het isolationisme in Amerika. Amerikanen, zo zei hij, kunnen zich niet veroorloven terug te vallen in de „oude gedachtenpatronen” waarbij de samenhang tussen buitenlandse en binnenlandse politiek werd ontkend.

Tegen binnenlandse critici die zeggen dat de Amerikaanse oorlogsinspanning in Vietnam de binnenlandse politieke programma's belemmert, zei Humphrey dat de uitgaven voor de oorlog zeker gerechtvaardigd zijn omdat zij tot gevolg hebben dat de strijd zich niet uitbreidt.

Zware luchtaanvallen

Een Amerikaanse woordvoerder in Saigon heeft donderdag gezegd dat woensdag tot dusverre de zwaarste luchtaanvallen op Noord-Vietnam zijn uitgevoerd. In 146 vluchten zijn 195 doelen aangevallen. De woordvoerder noemde niet het aantal toestellen dat aan deze aanvallen heeft deelgenomen. Voornamelijk olieopslagplaatsen en voorraaddepots bij de kustplaats Thanh Hoa werden aangevallen.

Amerikaanse autoriteiten hebben veiligheidsmaatregelen rondom de 15.000 man Amerikaanse troepen en burgers in Saigon verscherpt met het oog op verwachte daden van terrorisme van de zijde van de Vietcong als volgende maand in Zuid-Vietnam de verkiezin-

MODE INTER

MEID

kunnen kiezen.

Zelden hebt u uit zov

is Meddens toonaangev

Het is nog fijn vroeg in he

expositie van modieuze, g

nu bij Meddens. U ziet

De mooiste mantelcostu

COOST

MAN

EXPOS

2

2

2

Oorlog in Zuid-Vietnam bedreigt economie V.S.

66 August

Anti-inflatiemaatregelen onvermijdelijk

(Van een correspondent)

WASHINGTON, 14 sept. — Henry Fowler, de Amerikaanse minister van Financiën, heeft bij zijn optreden als eerste getuige voor de budgetcommissie van het Huis van Afgevaardigden de huidige economische moeilijkheden in de Verenigde Staten geweten aan de grote invloed, die de strijd in Vietnam uitoefent op de economie van zijn land, die op de vredestand gebaseerd is.

„We hebben ons diep gestort in een zeer omvangrijke militaire operatie in Zuid-Oost-Azië, die — naar het er naar uitziet — voorlopig nog niet zal ophouden”, aldus Fowler. „De vijandelijkheden in Vietnam kunnen een flinke streep halen door vele plannen en projecten, die zijn afgestemd op de problemen van een land, dat niet in oorlog is.”

Fowler zei bij zijn verdediging van Johnson's nieuwe maatregelen tegen de inflatie, dat de zakenwereld moet begrijpen, dat een „niet voorziene escalatie” van de oorlog in Vietnam sinds midden 1965, die steeds hogere financiële en economische eisen aan de Verenigde Staten gesteld heeft, de maatregelen, die de president vorige week nam, onvermijdelijk heeft gemaakt.

John Connor, de minister van Handel, die als tweede getuige optrad, verklaarde te vinden, dat wat goed voor de natie is, eveneens als gunstig voor de Amerikaanse handel in het algemeen beschouwd kan worden.

Hollen of stilstaan

Hoewel de op een na de grootste bank in de Verenigde Staten, de Chase Manhattan, president Johnson te hulp gekomen is door de maatregelen van de

PRESIDENT JOHNSON
... minder populair ...

president in een speciale verklaring te steunen, bestrijdt de zakenwereld in het algemeen Johnson's maatregelen fel. Men vindt ze onsportief en twijfelt er aan of zij bij het bekoelen van de economie een onmiddellijk effect zullen

hebben. De economen hebben in het algemeen de maatregelen goedgekeurd als een interessante verdere toepassing van de „nieuwe economie”, hoewel men in die kringen vindt, dat ze niet ver genoeg gaan. De „Wall Street Journal”, die de opinie van de zakenwereld weergeeft, veroordeelt in een hoofdartikel de „nieuwe economie” van de regering als een „stop and go”-action (hollen of stilstaan).

Maar de Amerikaanse zakenlieden zijn niet de enigen, die bezwaar maken tegen de wijze, waarop Johnson de economische problemen aanpakt. Volgens het resultaat van een opiniepeiling van de „Louis Harris poll” is de populariteit van president Johnson op 50 procent gekomen, het laagste percentage sinds hij aan de macht kwam. Het publiek keurt zijn beleid op zes punten af. Zijn economische maatregelen nemen daarbij wel de voornaamste plaats in. Deze teruggang in populariteit — vier procent sinds juni j.l. — kan worden geweten aan zijn beleid met betrekking tot de kosten van levensonderhoud, loonovereenkomsten, belastingen, de „war on poverty” (het programma ter bestrijding van de armoede) en de vele rellen met de wet op de burgerrechten als inzet, die deze zomer zijn voorgekomen.

THE WAR IN VIETNAM

Campaigning in Saigon: A test of strength with the Communists?

Pregnant Choice

"Demons weep, God grieves, and anyone who goes out will vomit blood and die." Such was the fearful forecast that Viet Cong agents circulated throughout South Vietnam to discourage those who were inclined to go to the polls and vote in this week's Vietnamese election. And to make the message even plainer, squads of Viet Cong strong-arm men moved through the country's villages at night, knocking on doors, warning prospective voters against casting a ballot. Candidates were threatened with assassination; hints were dropped that polling places would be bombed.

As the day of the election approached, in fact, the Viet Cong did launch a series of scattered terror raids, making many people just a bit jumpy. Just how jumpy became clear when a plane zipping across the Saigon sky sent off a sharp sonic boom. At the sound, scores of nervous citizens hurled themselves into doorways for protection, newspaper cameramen rushed out into the streets to photograph the destruction they expected to find and Henry Cabot Lodge's car was halted by nervous U.S. security guards, who promptly threw a cordon of bodies around the U.S. ambassador.

Nailed Down: And yet, despite the campaign of intimidation, millions of Vietnamese were expected to go to the polls. To counteract the terror, the national police and the South Vietnamese military were on full alert. In the 5,238 polling places around the country, barricades were set up to prevent last-ditch terrorist attacks and ballot boxes were nailed down to prevent them from being snatched away.

Up until the last minute, the campaigning went on apace. Candidates

stumped in villages and in Saigon's main streets, trying to familiarize the electorate with the symbols they had chosen to go alongside their names on the ballot. And the government of Air Vice Marshal Nguyen Cao Ky did its best to whip up election fervor. "Di Bau" said government-printed signs plastered all over Saigon. It was the only election slogan that got any real attention. "Di Bau," it seems, means "go vote." But it can also mean "get pregnant."

Of South Vietnam's 5,288,512 registered voters, the Ky government hoped that at least 60 per cent would heed the advice—in the political sense. In fact, the number of voters was made into a political test of strength between Ky and the Communists. Most of the voters, admitted Ky, might not know what they were voting for, but it was essential, he insisted, that they vote nonetheless.

Candid Voter: Popular attitudes were hard to estimate. But the chances were that Ky would get the turnout he wanted in order to prove that the gesture toward democracy was a meaningful one. "I've forgotten what the election is for," commented a candid citizen in the province of Vinh Long. "But I will vote. It is the responsibility of a citizen to vote." Then, as he nodded into his midday siesta, he suddenly remembered the point of voting. "I will elect a representative to write a constitution," he declared triumphantly.

What the outcome of the election would be was impossible to predict—partly because most candidates ran as individuals rather than as members of a party. When the assembly is formed, the leadership will likely fall to older men like former President Phan Khắc Sửu, moderate men who will probably write a moderate constitution.

But what will count in the last analy-

sis, of course, is what the military junta does with the assembly and its constitution. In a light mood last week, Premier Ky told newsmen he might well reverse himself and run for the Presidency next year, after all. It was supposed to be a joke, but somehow, no one laughed. And so, his trial balloon shot down, Ky at week's end decided he'd really be better off back with his airplanes.

How Goes Pacification?

On a bandstand set up in the center of the village of Phu Chanh, 20 miles north of Saigon, a sexy, long-haired Vietnamese girl crooned a popular song. Nearby, U.S. Army medical teams bathed babies with running sores in a surgical-soap solution and applied stethoscopes to the concave chests of the old men while a veterinarian examined some ailing water buffalo. Later on, an American movie ("The Wyoming Kid") was shown, and nearly every child in the village won a prize in a toy lottery. Clothing was handed out free. So was rice—2.2 pounds for every family—along with a message relating that the rice had been stolen by the Viet Cong, then recaptured by the Saigon government, which was now donating it to the people of Phu Chanh.

"See who it is that liberates you?" the local province chief, Lt. Col. Le Tong Ba, asked the villagers. Gesturing wildly, the handsome, swaggering officer then went on to berate the Viet Cong, comparing them to the tail of a snake whose head is in Hanoi. To all appearances, the villagers liked the colonel's act, for they gave him a big hand when he was finished.

To an American newly arrived in Vietnam, the goings-on in Phu Chanh

Newsweek—Merton D. Perry

U.S. Army medic treats a villager

THE WAR IN VIETNAM

might have seemed frivolous—a combination of a county fair and one of Boss Hague's patronage sessions. In fact, however, the Phu Chanh "festival" was a deadly serious part of what is commonly called "the other war," a joint effort by U.S. and South Vietnamese authorities to capture the loyalty of the 80 per cent of the Vietnamese population that lives in rural hamlets and, for the most part, seeks to avoid commitment to either the Saigon government or the Viet Cong. Currently, the fashionable jargon for this program is "rural construction," but traditionally it has been known as "pacification." And whatever it is called, its objective is always the same: to win enough loyalty in the villages to permit the uprooting of the Viet Cong political infrastructure and its replacement by a pro-government political hierarchy.

Hard Core: Festivals like the one in Phu Chanh are, of course, only a small part of the pacification program. The true test comes when one of the Saigon government's "revolutionary development teams" moves into a village to stay. As the backbone of the pacification program, these teams are supposed to be a government version of the Viet Cong guerrilla bands, living with the people and serving as their link with higher authority. After three months of training at a special camp in the town of Vung Tau, the "cadres" who make up the revolutionary development teams are then organized into 59-man groups and sent back to their native provinces. Working behind a screen provided by the military forces, the cadres' job is to move into the hamlets, take a census, gather intelligence, spur the growth of local government and establish a two-way channel through which the government can respond to the needs of the people.

There are now 200 such teams in the rural areas of South Vietnam, and Maj. Gen. Nguyen Duc Thang, the country's 36-year-old Minister for Revolutionary Development, hopes to have another 100 teams by the end of the year. (The training schedule at Vung Tau was disrupted in mid-June when Thang discovered that the school's commander, Maj. Le Xuan Mai, an employee of the U.S. Central Intelligence Agency, was preaching a brand of nationalism that was not only anti-Viet Cong but anti-government. Since then, the Vietnamese have taken over the training of the cadres from the CIA.)

New Schools: As its proponents proudly point out, the pacification program can already boast a number of successes. Binh Dinh Province, north of Saigon, for example, was a picture of desolation a year ago. The crumbled ruins of hamlets devastated by the war dotted the countryside, and the land

was lying fallow because the farmers were terrorized by the Viet Cong. Today, thanks largely to the U.S. 101st Airborne Division, the main-force Viet Cong units in Binh Dinh have been dispersed. The province's fields are once again green with growing rice, houses have been built and new schools, bridges and roads have replaced those blown up by the Viet Cong. Eighteen hamlets in Binh Dinh have been pacified so far this year, and the goal is to double the figure by the end of December.

One of the prime reasons for the success in Binh Dinh Province, however, has been the fact that three divisions of regular troops (one U.S., one Vietnamese, one Korean) are stationed in the area. And in other areas, where pro-government military forces are not in full control, pacification results are not nearly so impressive. In Binh Duong

political bases, is farther from pacification than ever. Vietnamese truck drivers, who a year ago willingly drove over almost every road in the province, now refuse to drive even to two of the province's four district capitals.

No Uprooting: Most observers agree that it is still too early to judge just how well the pacification program is doing. It at least has the merit of being more realistic than the "strategic hamlet" scheme of the Diem era in that it does not try to win over the peasants by uprooting them from their land and herding them into new settlements. And even its critics will admit that, over the past year, the program has been responsible for a substantial increase in schooling, health services and public works in the Vietnamese countryside.

But a number of Americans in Vietnam still look upon "rural construction"

Newsweek—Merton D. Perry

Weeding out troublemakers: Pacification team checks identification

Province, which lies between the VC strongholds of Zone D and the Iron Triangle, pacification, in fact, is practically at a standstill. In one village visited by NEWSWEEK's Merton Perry recently, an inspection unit came by to see whether the village was to be certified as pacified. A development team had been in the village for two months, and yet its census was not complete, and none of the prescribed grievance sessions—supposedly a key to the mind of the villagers—had been held. Moreover, as the cadre chief, Nguyen Chanh Son, admitted: "If the American troops leave the area, we will leave, too, because the Viet Cong would overrun us."

Nevertheless, the inspection unit duly declared the village pacified. And the same kind of misrepresentation has occurred elsewhere, on a larger scale. The province of Hau Nghia, for example, has been the subject of an extremely optimistic report to Washington from the U.S. Embassy in Saigon. The truth seems to be, however, that Hau Nghia, where the Viet Cong have one of their oldest

with considerable skepticism. Many of the cadres are poorly trained or simply incompetent. Province chiefs, who have considerable authority over "self-help projects" such as the construction of local roads and schools, are all too often venal or uninspired. And the military, both Vietnamese and American, often undo in a few minutes what it has taken a pacification team months to build. When a pregnant woman is killed by a stray bullet or innocent villagers are accidentally bombed by U.S. planes, promises of protection against the Viet Cong are of scant value.

Under these circumstances, the attempt to win rice-roots support for the Saigon government through pacification, a tough proposition to start with, becomes almost Utopian. "It is," says one American, "like trying to make the Sheriff of Nottingham popular." That may be an exaggeration, but it does give some idea of the kind of problem the South Vietnamese Government must overcome if the pacification program is to be a success at all.

Lange weg in Vietnam

21 sept 67
door JOSEPH ALSOP

ER BESTAAT EEN KANS, dat het succes van de verkiezingen in Zuid-Vietnam in de Verenigde Staten wordt onderschat. Aangezien elk succes in Vietnam de voorspellingen en het huidige vooroordeel van te veel mensen in de Verenigde Staten weerlegt hebben diezelfde mensen de neiging elk succes, hoe groot ook, af te zwakken.

Vandaar dient men allereerst op te merken dat de recente verkiezingen briljant en zelfs een verbijsterend succes zijn geworden. De opkomst van de kiezers was veel groter dan men had durven te voorspellen. Voorts dient men hier bij aan te tekenen dat allen die hun stemmen hebben uitgebracht dit hebben gedaan ondanks de grimmige waarschuwingen van de Vietcong de verkiezingen te boycotten.

Dit zouden de Amerikaanse tegenstanders van de politiek van president Johnson eens dienen te overwegen. Zij staan immers altijd zo gauw klaar met de bewering dat de meerderheid van het Zuidvietnamese volk in het geheim het zogenaamde Nationale Bevrijdingsfront steunt. De verkiezingen hebben echter duidelijk aangetoond wat de Vietcong in werkelijkheid is: een kleine bewapende minderheid, die met bruut geweld de leiding over een volk tracht te verwerven, dat die leiding helemaal niet wenst.

De volgende vraag is echter: „Hoe moeten we nu verder gaan?” Mier in Nhatrang, waar zich het hoofdkwartier bevindt van het Tweede Legerkorps, schijnt deze vraag van bijzonder belang te zijn. Want in het gebied, waar het Tweede Legerkorps het heft in handen heeft, is de oorlog, vergeleken met de rest van Vietnam, reeds enige stadia verder. De belangrijkste vijandelijke eenheden zijn teruggedreven naar de grens met Cambodja en zijn slechts in staat tot enkele verspreide acties. Behalve de vier regimenten die zich op Cambodjaans gebied bevinden, zijn alle communistische eenheden in het gebied van het Tweede Legerkorps uitgeput door het tekort aan rantsoenen en vooral door de malaria. Indien mogelijk proberen zij een gevecht te vermijden en er schijnen zelfs eenheden te zijn, die uiteengevallen zijn in afzonderlijke compagnieën en zelfs pelotons.

MEN KAN NU REEDS in de toekomst een nieuwe militaire fase zien opdoemen, waarin de dreiging van de Vietcong sterk verminderd zal zijn.

Maar ook in deze fase zal het noodzakelijk blijven net zo lang te blijven vechten totdat de overgebleven Vietcong-eenheden vernietigd zijn. En tevens zal men dienen te beginnen met de politieke ontwikkeling van Zuid-Vietnam. Dit laatste zal in Vietnam extra moeilijk zijn door twee hoofdoorzaken, waarvan men in Amerika weinig weet heeft. De eerste is het tweeledig koloniale karakter van de Vietnamese geschiedenis. De Vietnamezen traden de geschiedenis binnen als een volk onder vreemde bezetting en overheersing. Het duurde bijna duizend jaar voor ze het Chinese juk afgeworpen hadden.

Toen verschenen de Fransen en voegden aan de Vietnamese historie een tweede tijdperk van koloniale ervaringen. Het is dus te begrijpen, dat hun geschiedenis de Vietnamezen weinig materiaal biedt, om hen te helpen moderne methoden te ontwikkelen voor een stabiel zelfbestuur.

MET DE VERKIEZING voor de grondwetgevende vergadering zijn de Vietnamezen nu aan deze grote taak begonnen. Maar een tweede handicap staat reeds vóór de deur. Elk stabiel bestuursstelsel vertegenwoordigt de voornaamste krachten in een gemeenschap of houdt er rekening mee. Maar het leger is op dit moment verreweg de grootste macht in Vietnam, en men verlangt nu juist allereerst om van dit militaire bewind af te komen. Wat het eind van deze ontwikkeling zal zijn, kan niemand voorspellen. Men mag veronderstellen dat er nog een vrij lange weg moet worden afgelegd, voordat de Vietnamezen tenslotte een politieke stabiliteit gevonden hebben, die bij hen past. Intussen moeten de Amerikanen zich voorbereiden op een regelmatig terugkerende politieke verandering.

Zuid-Vietnam heeft echter één groot pluspunt. Het is namelijk een van de rijkste landen ter wereld. Hoe vreemd het ook mag lijken toch is het een feit, dat Zuid-Vietnam momenteel rijker is dan vóór het begin van de strijd tegen de Vietcong. Deze strijd heeft immers het land honderdduizenden technisch geschoolde lieden opgeleverd terwijl het tevens de economie aan een moderne infrastructuur heeft geholpen. Maar geduld zal in de toekomst hard nodig zijn, totdat de dag komt dat de Vietnamezen hun eigen weg hebben gevonden, zoals de Koreanen reeds hebben gedaan.

Politiek debat in de

Assemblee V.N.

21 Sept 66

Vervolg van pagina 1

Volgens officiële Amerikaanse zegslieden wordt de politieke last van het voortduren van de oorlog doordat Goldberg zijn voorstel inkleedde in vragen aan Hanoi weer op de Noordvietnamezen afgewenteld. Daar men enige uren na Goldbergs rede plannen bekendmaakte voor de extra bouw van 280 vliegtuigen voor het geval de oorlog in 1968 nog voortduurt, ontstond de indruk dat men te Washington wil tonen dat, indien het voorstel niet wordt aangenomen, de voorbereidingen voor een langdurige oorlog doorgaan. In feite komt het dus neer op een voortzetting der tactiek van de carrot en de big stick. De bedoeling van Goldbergs rede was te tonen dat de peen voor ieders smaak behalve voor die van Hanoi zeer wel eetbaar is.

Parijse reactie

Onze correspondent te Parijs meldt, dat de gehele Franse pers positief reageert op het aanbod van Goldberg behalve de communistische l'Humanité die opmerkt dat de voorstellen alleen zijn gedaan als tegenzet tegen secretaris-generaal Thant en dat zij verder „niet realistisch” zijn.

Zelfs de twee gaullistische ochtendbladen, Paris Jour en het officiële Nation geven daarentegen toe dat er enige „positieve elementen” zijn in Goldbergs voorstellen, waarin beide bladen echter de invloed zien van de Gaulles rede in Pnompenh. De Franse president raadde bij die gelegenheid de Amerikanen aan zich nu al te verplichten binnen een bepaalde termijn hun troepen terug te trekken.

NIEUWS WELWILLEND ONTVANGEN

Aanbod VS bombardementen op N-Vietnam te staken

Als Hanoi gelijkwaardige concessies doet

(Van een correspondent)

NEW YORK, 23 sept. — De Amerikaanse vertegenwoordiger bij de V.N., Arthur Goldberg, heeft gisteren tijdens een toespraak tot de Algemene Vergadering van de Volkerenorganisatie bekend gemaakt dat Amerika bereid is de bombardementen op Noord-Vietnam stop te zetten op voorwaarde, dat de regering in Hanoi dit gebaar zal beantwoorden met daaraan evenredige concessies.

Goldberg verzekerde de Algemene Vergadering dat zijn land niet van plan is permanent in Zuid-Vietnam te blijven, maar dat het zijn troepen terug zal trekken „als de anderen dit ook doen”. De Verenigde Staten zouden in dat geval graag zien, dat een wederzijdse terugtrekking van het militaire potentieel door een internationale controle-commissie zal worden geïnspecteerd.

De Amerikaanse afgevaardigde deed zijn voorstellen in de vorm van twee vragen aan het bewind in Hanoi:

Is Hanoi bereid in antwoord op een voorafgaande staking van de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam evenredige en tijdige stappen te doen om zijn militaire activiteiten tegen Zuid-Vietnam te beperken of te beëindigen?

Is Hanoi eveneens bereid in te stemmen met een tijdschema voor een terugtrekking in fasen van alle buitenlandse troepen in Zuid-Vietnam, zowel de Noordvietnamese als de Amerikaanse en de troepen van andere landen, die Zuid-Vietnam helpen?

Het nieuwe element in het voorstel van Goldberg is gelegen in het feit dat de Verenigde Staten thans bereid zijn de bombardementen te beëindigen op hetzelfde ogenblik dat zij zij de verzekering krijgen dat Hanoi deze stap onmiddellijk zal beantwoorden met een evenredige vermindering van haar activiteiten in het zuiden. Vroeger stond men in Washington echter op het standpunt, dat een staking van de luchtaanvallen slechts dan mogelijk was als Hanoi gelijktijdig zijn militaire activiteiten beperkte. Tevens liet Goldberg thans weten dat de aanwezigheid van de Vietcong op een con-

ferentie over Vietnam voor de VS geen onoverkomelijk bezwaar is.

De reacties op de rede van Goldberg waren over het algemeen gematigd welwillend. De Britse afgevaardigde noemde Goldbergs toespraak „belangrijk”. Ook VN-secretaris-generaal Oe Thant en de Canadese minister van buitenlandse zaken Martin lieten zich in soortgelijke termen uit. Terwijl ook de reacties van Amerikaanse politieke zijde niet ongunstig waren.

Uit de communistische en neutrale hoek klonken echter andere geluiden. Daar verheelde men niet dat men de nieuwe Amerikaanse voorstellen teleurstellend vond. Zo bestempelde de Russische VN-vertegenwoordiger Federenko de voorstellen als „oude koek”, hoewel ook hij niet kon ontkennen dat er „ook enkele denkbeelden” in doorklonken.

Een Amerikaanse militaire woordvoerder in Saigon heeft gisteren onthuld dat Amerikaanse vliegtuigen van de negen kilometer brede gedemilitariseerde zone tussen Noord- en Zuid-Vietnam, door het uitstrooien van tonnen chemicaliën, die de plantengroei volkomen doen verdorren, een onbeegaanbaar niemandsland maken, teneinde aan de communistische infiltraties een halt te kunnen toeroepen.

Goldberg vat standpunt V.S. inzake Vietnam sa

23 sept 66

„Stopzetting bomaanvallen als andere zijde oorlog afzwakt”

Met een rede voor de Assemblee van de Verenigde Naties heeft de Amerikaanse afgevaardigde bij de V.N., Goldberg, donderdag de staande en Amerikaanse voorstellen met betrekking tot de kwestie Vietnam in één pakket samengevat. Hij herhaalde de Amerikaanse bereidheid de bombardementen op Noord-Vietnam stop te zetten indien de zekerheid wordt verkregen dat dit gebaar zal worden beantwoord met een evenredige afzwakking van de oorlog door de andere zijde. Voorts herhaalde Goldberg het reeds eerder door president Johnson geuite standpunt dat de kwestie van deelneming door de Vietcong aan eventuele vredesonderhandelingen geen onoverkomelijk probleem vormt.

Twee vragen aan leiders te Hanoi

van raadpleging van de bevolking van Noord- en Zuid-Vietnam zonder buitenlandse inmenging.

China

Met betrekking tot China zei Goldberg dat de V.S. dit land niet van de wereld willen isoleren. Hij vroeg zich af of de Chinese leiders bereid zouden zijn de verplichtingen van het Handvest van de V.N. te aanvaarden, in het bijzonder waar het betreft het zich onthouden van dreigementen of gebruik van geweld tegen de territoriale integriteit of politieke onafhankelijkheid van enige staat.

Goldberg zei dat de V.S. zich ten heftigste zouden verzetten tegen een poging de republiek China (Formosa) uit te sluiten van de V.N. teneinde afgevaardigden van communistisch China hun plaats te doen innemen.

Apartheid

De Amerikaanse afgevaardigde nam een krachtig standpunt inzake de rasproblemen van Zuid-Afrika in. Hij kritiseerde de „onduldbare onderdrukking” van een ras door het andere on-

Wat voor initiatief in de richting van vrede in Vietnam ook genomen wordt, aldus Goldberg, het mag er geen zijn dat „eenvoudigweg slechts afkeurt wat er thans in Vietnam gebeurt, dat één zijde van de belligerenten oproept de strijd te stoppen, terwijl het de andere kant aanmoedigt”.

De Amerikaanse afgevaardigde zei dat zijn regering bespreking aan het vraagstuk, hetzij in de Veiligheidsraad, hetzij in de Algemene Vergadering zou toewijden. „We dringen in ernst aan op het verdere initiatief van enig orgaan of enig lid van de V.N. welke of wiens

nvloed in deze zaak kan helpen", aldus Goldberg, die in zijn toespraak de volgende vragen aan Noord-Vietnam stelde:

"Zou zij (d.i. de regering van Hanoi) in antwoord op een voorafgaande stelling van de Amerikaanse bombardementen op het noorden, correspondentie en tijdige stappen nemen om haar eigen militaire activiteiten in het zuiden te beëindigen?"

"Zou zij bereid zijn in te stemmen met een tijdschema voor een terugtrekking in fasen uit Zuid-Vietnam van alle buitenlandse strijdkrachten, die van Noord-Vietnam en die van de V.S. en andere landen die Zuid-Vietnam helpen?"

Goldberg, die herhaalde dat de Verenigde Staten wensen te onderhandelen zonder voorafgaande voorwaarden, zei dat Amerika bereid is het uit vier punten bestaande programma van Hanoi te bespreken, te zamen met elk ander punt dat naar voren zou kunnen komen bij een regeling die gebaseerd is op een strikt respect van de Geneefse akkoorden van 1954 en 1962. Wij zouden voor het bijeenroepen van de Geneefse conferentie, of een Aziatische conferentie of elk ander aanvaardbaar forum zijn, zo zei Goldberg.

De vier punten

De vier punten van de Noordvietnamese regering zijn:

1. Erkenning van de nationale rechten van het Vietnamese volk: vrede, onafhankelijkheid, soevereiniteit, eenheid en territoriale onschendbaarheid. De Amerikaanse troepen moeten uit Zuid-Vietnam worden teruggetrokken en de Amerikaanse bases moeten worden ontruimd. Het bondgenootschap van de Verenigde Staten met de Zuid-Vietnamese regering zou moeten worden opgezegd en de acties tegen Noord-Vietnam dienen te worden gestaakt.

2. In afwachting van een vreedzame hereniging van Noord- en Zuid-Vietnam dienen de militaire clausules in de Geneefse overeenkomst van 1954 strikt te worden nageleefd. Noord- en Zuid-Vietnam mogen geen militaire bondgenootschappen met andere landen sluiten en er mogen geen buitenlandse militaire bases op hun grondgebieden zijn gevestigd.

3. Het Zuidvietnamese volk moet zelf zijn binnenlandse aangelegenheden oplossen in overeenstemming met het programma van het Nationale bevrijdingsfront.

4. De vreedzame hereniging van Vietnam moet tot stand komen door midde

der de valse naam van apartheid". Goldberg noemde de recente uitspraak van het Internationaal gerechtshof over Zuid-West-Afrika zeer teleurstellend, maar de toepassing van de wet inzake deze kwestie was niet alleen aan deze uitspraak gebonden. Zuid-Afrika's gedrag blijft ondergeschikt aan verplichtingen die zijn bevestigd door eerdere raadgevende uitspraken van het Hof, welks gezag niet verminderd is, aldus Goldberg.

Volgens deze adviserende uitspraken kan Zuid-Afrika de internationale status van het gebied niet wijzigen zonder de toestemming van de V.N. en Zuid-Afrika blijft gehouden supervisie van de V.N. inzake Zuid-West-Afrika te aanvaarden.

Voorts verklaarde Goldberg dat de V.S. zich nooit zullen neerleggen bij een minderheidsregering in Rhodesië.

De Amerikaanse afgevaardigde besloot zijn toespraak met een pleidooi voor het aanblijven van secretaris-generaal Thant.

Reacties

De reacties in kringen van de V.N. op de rede van Goldberg waren gemengd. Afgevaardigden van neutrale landen lieten duidelijk hun teleurstelling blijken; lord Caradon, de Britse afgevaardigde, daarentegen noemde de rede belangwekkend omdat zij Goldbergs capaciteit voor het ontwikkelen van nieuwe ideeën en initiatieven weerspiegelde.

De Russische minister van buitenlandse zaken, Gromiko, was tijdens het uitspreken van Goldbergs rede niet aanwezig, maar de Russische afgevaardigde naar de V.N., Fedorenko, zei dat Goldberg „bekende oude deuntjes en wijsjes had gespeeld, maar dat er overigens wel enige ideeën naar voren zijn gebracht."

Afrikaanse afgevaardigden, ten slotte, juichten de positieve benadering van de problemen van hun continent toe. (Reuter-A.F.P.)

„Niet nieuw"

Onze correspondent te Washington bericht dat het gisteren door Goldberg aan de Assemblee voorgelegde voorstel in officiële Amerikaanse kringen niet nieuw wordt genoemd. Men verwacht ook niet dat het meer genade vindt in Hanoi's ogen dan alle vorige. Men acht echter de bondige samenvatting van Goldberg een goed antwoord aan Johnsons critici in binnen- en buitenland. De nadruk wordt in Washington gelegd op de drie passages waarin het eigenlijke aanbod is vevat.

sept. en hem meer taken geven. Dat kan
leen door de voorgestelde uitbreiding
vendien is van het parlement
aangedrongen op heroriëntering.

men
van

in te stemmen met een tijdschema voor een terugtrekking in fasen uit Zuid-Vietnam van alle buitenlandse strijdkrachten in Zuid-Vietnam? Daar hij dus zowel de Amerikaanse troepen als die van andere bondgenoten van Zuid-Vietnam, maar ook de Noordvietnamese strijdkrachten noemde, ver-schilt zijn voorstel hier, hoezeer het geïnspireerd lijkt op de recente rede van de Gaulle te Pnompenh, van de Franse suggestie.

De Gaulle wilde de Amerikanen tot een eenzijdige terugtrekking brengen van de Verenigde Staten hiertoe slechts willen komen wanneer er sprake zal zijn van een wederzijds en gelijkwaardig ge-beurtenis. Het is echter niet goed denkbaar dat Hanoi aan deze lokroep gehoor zal geven, immers het heeft, om zich onder de waakzame ogen van Peking te handhaven meer nodig dan een regeling die verliezer noch winnaar toelaat.

Het is opmerkelijk dat secretaris-generaal Thant ondanks zijn nankondiging betrekkelijk spoedig zijn ambt neer te leggen toch heeft vreedzame zijn pogingen om tot een conflict te komen te zullen voortzetten. Mocht hij inderdaad een initiatief van belang we-ten te ontloopen, dan kan dit zinnen bijdragen dat hij bij zich te zinnen gunste wijzigende omstandigheden alsnog onder de in dat geval stellig nog toenemende pressie zal besluiten om ook na december aan te blijven.

Opvallend in verband met de kwestie-Vietnam, maar ook met de Chi-nees-Russische verhouding — die daar uiteraard nauw verband mee houdt — werden de beschuldigingen in het Russische regeringsblad Izvestia, deze week, dat een geheime Chinees-Ameri-kaanse afspraak president Johnson heeft geholpen het besluit te nemen Noord-Vietnam te bombarderen. Beide landen zouden in geheim diplomatiek overleg overeen zijn gekomen dat een directe Chinees-Amerikaanse botsing wordt gemeden.

Deels zal deze suggestie van Izvestia wel een antwoord zijn op de aanhoudende Chinese aantijging tegen Moskou dat het de Amerikanen in de kaart speelt, zelfs wanneer het bericht van de Izvestia echter slechts een ele-ment van waarheid bevat steet het op zijn minst nog eens de wonderlijke kronkelwegen in het licht die de poli-tiek soms volgt.

Kritiek op von H

MEER DAN AN
von Hassel
van defensie
spreekwoor
stok kan
slaan
Hav
a

Goldbergs toespraak

HET GROTE PROBLEEM, dat de dreigende achtergrond vormt van de komende besprekingen in de Assem-blee der Verenigde Naties, blijft de kwestie-Vietnam. De Filipijnse presi-dent, Marcos, en de Amerikaanse gede-legeerde Goldberg hebben in hun deze week gehouden toespraken het conflict in Vietnam centraal gesteld in hun re-devoeringen.

President Marcos lanceerde het voorstel een aantal nauw bij de ontwik-kelingen in Vietnam betrokken Asia-tische landen onder toezicht van Moskou een conferentie te doen hou-den, evenals Pakistan en India destijds hebben gedaan te Tsjikent onder super-visie van de Russische premier, Kosi-gin. Goldberg concentreerde zijn be-toog voornamelijk rond enkele vragen die hij Noord-Vietnam stelde.

Zou, zo stelde hij, Hanoi bereid zij-

Openluchtfilm tegen „Groene baretten” niet doorgegaan

Van onze correspondent

AMSTERDAM, 25 sept. — De vertoning van de film Zuidvietnamees bevrijdingsfront in actie, die vijf linkse jongerenorganisaties gisteravond om half negen op het Spui hadden willen draaien als tegenhanger van de Amerikaanse speelfilm De groene baretten, die in Tuschinsky loopt, is niet doorgegaan.

De gemeentelijke autoriteiten hadden geen toestemming gegeven voor het geven van een openluchtvoorstelling.

De mededeling dat de film niet zou worden getoond, werd door de ongeveer vijftig aanwezigen op het Spui met boe-geroep ontvangen. Tegen negen uur trokken de jongelui naar het

Republikeinen kritiseren Johnsons Vietnambeleid

(Van een correspondent)

WASHINGTON, 26 sept. — „De regering heeft het Amerikaanse volk niet de waarheid verteld over de militaire situatie in Vietnam, over de zending van Amerikaanse troepen, over de kosten van de oorlog, over de aantallen doden en gewonden en over de kansen op vrede. Dit weloverwogen bedrog tast de wortels van het democratische regeringssysteem aan.” Deze felle aanval op het beleid van de regering Johnson inzake Vietnam is gelanceerd door een aantal Republikeinse vertegenwoordigers in het Huis van Afgevaardigden in een rapport van 36 pagina's, dat een waardevol propagandastuk vormt in verband met de verkiezingen voor het Congres, die dit na-jaar plaats vinden.

Het rapport bevat geen voorstellen voor de wijze, waarop de oorlog in Vietnam beëindigd zou kunnen worden. Het heeft alleen maar tot doel een vernietigend oordeel te geven over de wijze, waarop de regering Johnson het Vietnamese vraagstuk heeft aangepakt.

In het rapport wordt de bewering van de Amerikaanse regering, dat de Verenigde Staten ingevolge het Zuidoost-Aziatische Verdrag verplicht zijn troepen naar Vietnam te sturen, gelogenstraft door de aanhaling van een citaat van John Foster Dulles, die heeft gezegd: „In het verdrag wordt niet ingegaan op de moeilijke vraag hoe we precies moeten handelen.”

Van een andere Amerikaanse onder-tekenaar van het verdrag, senator Alexander Smith, wordt het volgende citaat aangehaald: „In de overeenkomst hebben wij ons niet willen binden aan te grote en niet te verwezenlijken verplichtingen, die zouden ontstaan uit onze pogingen Amerikaanse grondtroepen te legeren in dat deel van Zuidoost-Azië, dat mogelijk met een Chinese invasie zal worden bedreigd. Over het gebruik van Ameri-

kaanse grondtroepen in dat gebied wordt met geen woord gerept.”

Het rapport vermeldt, dat president Johnson het aantal Amerikaanse troepen in Vietnam van 16.000 aan het eind van 1963 heeft uitgebreid tot meer dan 300.000 in augustus van dit jaar. Toch heeft Johnson in oktober 1964 nog verklaard: „We zijn niet van plan Amerikaanse jongens 10 tot 15.000 km. van huis te sturen voor het verrichten van datgene, dat de Aziatische jongens eigenlijk zelf moeten opknappen.”

Er staan nog andere citaten uit de toespraken van Johnson uit die tijd om aan te tonen hoezeer Johnson's daden verschillen van zijn vroegere woorden.

Het rapport vervolgt: „De aansporing tot een terugkeer naar de Akkoorden van Genève scheidt de verontrustende mogelijkheid, dat de huidige regering bereid is in Vietnam een soort verkiezingen te aanvaarden, die de Verenigde Staten tien jaar geleden hebben verworpen” (een verwijzing naar de verkiezingen voor geheel Vietnam, waarover in de overeenkomst van Genève van 1954 wordt gesproken en die bedoeld waren om het land te herenigen).

Het rapport concludeert, dat een vrede op bevredigende voorwaarden in Vietnam nog niet in zicht is. Het meldt dat een lid van de gezamenlijke Chiefs van Staven vorige maand onthuld heeft dat sommige personen in het Pentagon menen, dat de oorlog met het huidige aantal Amerikaanse troepen nog acht jaar zal duren. Wanneer de troepenmacht tot 750.000 man zou worden uitgebreid, zou de strijd nog minstens vijf jaar voortduren.

De Republikeinen rekenen het Amerikaanse volk voor, dat een nog vijf jaar durende oorlog, als men de huidige verliezen in aanmerking neemt, 125.000 doden en gewonden zou eisen. Tot dusverre zijn er al meer dan 5.000 Amerikanen in Vietnam gesneuveld.

Opent Amerika deze maand een nieuw diplomatiek vredesoffensief, na de mislukte poging rond de jaarwisseling? Voor de komende weken heeft president Johnson besprekingen op zijn programma slaan met de ministers van Buitenlandse Zaken van de Sovjet-Unie, Frankrijk en Engeland. Vietnam is ongetwijfeld een van de voornaamste agendapunten. Vietnam is het enige agendapunt voor de topconferentie in Manilla, waaraan Johnson met zes andere regeringsleiders van de overkant van de Stille Oceaan zal deelnemen. De voorlopige datum is 20 oktober.

Met de ministers Gromyko, Couve de Murville en Brown zal Johnson de drie voorstellen voor 'n vredesregeling bespreken die vorige week door de Amerikaanse afgevaardigde bij de Verenigde Naties, Goldberg, in de Algemene Vergadering werden gelanceerd:

Amerika zal de bombardementen staken als Noord-Vietnam zich bereid verklaart de strijd tegen Zuid-Vietnam te beperken.

Washington wil een gelijktijdige en geleidelijke terugtrekking van Amerikaanse en Noordvietnamese strijdkrachten uit Zuid-Vietnam.

De Amerikaanse regering wil het Zuidvietnamese Nationale Bevrijdingsfront van de communistische Vietcong niet van onderhandelingen uitsluiten.

Deze punten zullen ook behandeld worden op de zevenmogendhedenconferentie op de Philippijnen.

Johnsons reis naar Manilla zou in verband gezien kunnen worden met de campagne van de Amerikaanse Democratische partij voor

vember. Maar de president krijgt juist veel kritiek op zijn Vietnambeleid van partijgenoten, als de senatoren Fulbright, Robert Kennedy en Mansfield. Johnson zal zich niet op de eerste plaats door electorale overwegingen hebben laten leiden om op de invitatie van de Filipijnse president, Marcos, in te gaan. Wij nemen aan dat hij oprecht bewogen is door een verlangen een einde te maken aan een oorlog waarin zoveel Amerikaanse mannen sneuvelen.

Johnson heeft geen prettige ervaringen gehad met het tweegesprek dat hij in februari in Honolulu had met de Zuidvietnamese premier, Ky. Onmiddellijk na zijn terugkeer in Saigon veroorzaakte Ky, die overmoedig was geworden door Johnsons gebaar, binnenlandse moeilijkheden in Zuid-Vietnam. In Manilla zullen naast Johnson en Ky nog vijf regeringsleiders aan het gesprek deelnemen: allen uit landen die de Zuidvietnamezen in hun strijd bijstaan. Deze bijeenkomst zal benadrukken, dat Amerika niet het enige land is, dat voor Zuid-Vietnam opkomt. Amerika's strijd in Vietnam is eenzamer dan die in Korea van ruim dertien jaar geleden. Maar Australië, Nieuw-Zeeland, de Philippijnen, Thailand en Zuid-Korea hebben zich althans bij de Amerikaanse inspanning in Vietnam aangesloten. Senator Fulbright heeft van de komende conferentie in Manilla gezegd: „Het zijn allemaal onze jongens.” Inderdaad is er nog geen contact met de andere partij. Maar de zeven van Manilla zouden met een gezamenlijk initiatief dat contact kunnen bevorderen.

VIETNAM-VERKIEZINGEN

Na de z.g. verkiezingen in Zuid-Vietnam heeft een aantal verdedigers van het Amerikaanse standpunt victorie gekraaid. Het overtuigend bewijs zou zijn geleverd dat het Zuid-Vietnamese volk geenszins voor de Vietcong — gemakshalve maar ten onrechte weer aangeduid als communistisch — gewonnen is. „De opkomst van ruim 83 procent betekende een duidelijke afwijzing van het communistisch stelsel” (De Tijd). Nu heeft een der best ingelichte mannen ter wereld, secretaris-generaal Oe Thant, deze conclusies op zijn laatste persconferentie van een vraagteken voorzien. Hij noemde de verkiezingen „noch vrij, noch eerlijk”.

VIETNAM MANIFESTATIES

Het Parool vond het nuttig, zichzelf en zijn lezers de vorige week wat informatie te verschaffen over de organisaties welke zijn aangesloten bij het „Jongeren-Komitee voor Vrede en Zelfbeschikking in Vietnam”, dat kortgeleden een plastic-actie (tegen de napalm) voerde en deze week een „Vietnam-week” organiseert. Uit de verkregen gegevens trekt het blad de konklusie dat het hier gaat om een actie van beperkte betekenis.

Helaas is dat wel waar, al moet men onderscheid maken tussen de omvang en de betekenis van een actie. Het Parool noemt een deel van de verontrusting echt en respectabel, maar zegt tevens: „Het is wel zeker dat daarnaast een soort politieke mobilisatie op touw wordt gezet door figuren en organisaties die hun anti-Amerikanisme en een persverse voorkeur voor communistische activiteit, waar ook ter wereld en in welke vorm ook, gemeen hebben.”

Het Parool zou er goed aan doen, eens wat vaker met deze persverse figuren te gaan praten. Dan zou het zich spoedig genuanceerder uitdrukken. Het blad is al zover dat het ziet, „dat de oorlog in Vietnam, behalve de direct-humanitaire, ook politieke en strategische kanten heeft, die op hun beurt iets met moraal en humaniteit te maken hebben.” Onmiddellijk voegt het hieraan toe: „Daaraan ziet men in de kringen van de protestanten graag voorbij.”

Als het blad zich iets beter op de hoogte had gesteld zou het hebben gemerkt, dat de protesterenden zich vaak gelukkiger uitdrukken wanneer het gaat over het probleem, waar Het Parool vat op tracht te krijgen door bovenstaande kwasi-wijze distinctie. Ook zouden volgens het blad de Vietnammanifestaties „meestal uitmonden in sympathiebetuigingen voor de Viet Cong”, en vraagt het zich wat betreft een aantal deelnemende organisaties af: „waar bemoeien ze zich mee?”

Wij vragen ons af: waar bemoeit Het Parool zich mee? Of nee — laat Het Parool zich in godsnaam met Vietnam bemoeien! Maar laat het zich in staat tonen, zijn eigen zeer beperkte informaties, visies en vooroordelen in deze kwestie even opzij te zetten en aan „anderen” die vragen te stellen, die ook voor Paroollezers de belangrijkste zijn.

Tsjoe: „Ver. Naties moeten buiten Vietnam blijven”

Premier Tsjoe En-lai van communistisch China heeft vrijdag, aan de vooravond van de zeventiende verjaardag van de Chinese volksrepubliek, op een massaal banket de waarschuwing geuit aan het adres van de Verenigde Naties, zich niet met de kwestie-Vietnam in te laten. Volgens Tsjoe gebruikt „het Amerikaanse imperialisme, dat aan het eind van zijn latijn is”, de Verenigde Naties „om nieuwe komplotten voor vredesbesprekingen te beraamen”.

De Amerikaanse ambassadeur bij de V.N., Arthur J. Goldberg, heeft over de kansen over een regeling in Vietnam gezegd: „De deur staat open en wij zien geen bewijzen dat zij gesloten is.” Hij zei dit tegen journalisten nadat hij ruim een uur met president Johnson geconfereerd had, hoofdzakelijk over Vietnam.

Goldberg zei niet teneergeslagen te zijn door de communistische reacties op zijn voorstellen van de vorige week voor een regeling in Vietnam. Hij vond het logisch, dat de eerste reactie in propagandistische bewoordingen gegoten is. De ambassadeur zei, dat iedere stap van de andere partij zorgvuldig bestudeerd wordt en dat ieder beschikbaar diplomatiek contactpunt gebruikt wordt om te zien of een stap naar een regeling gedaan kan worden.

Minister Luns in Assemblee der V.N.:

1 Oct 66 NZ

„Gevaar van uitbreiding van Vietnamees conflict groter”

Geen eenzijdige voorstellen

De Nederlandse minister van buitenlandse zaken, mr. J. M. A. H. Luns, heeft vrijdag in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties gezegd, dat het gevaar dat het conflict in Vietnam zich ontwikkelt tot een grotere brand aanzienlijk is toegenomen. De Nederlandse regering en het parlement hebben, zo zei hij, herhaaldelijk uiting gegeven aan hun bezorgdheid over die ontwikkeling en aan hun sterke overtuiging dat er door onderhandeling een oplossing moet worden gevonden, voordat de toestand uit de hand loopt.

Vele anderen hebben van gelijke gezichtspunten doen blijken en daaraan soms concrete voorstellen vastgeknoopt. Volgens minister Luns schieten die voorstellen echter veelal in twee opzichten tekort. In de eerste plaats worden die denkbeelden meestal uitsluitend tot de Verenigde Staten gericht, waarbij voorbij wordt gegaan aan het feit, dat de Ver. Staten sinds ruim een jaar met verscheidene serieuze vredesvoorstellen zijn gekomen.

Het tweede bezwaar van de Nederlandse bewindsman is, dat in die voorstellen voornamelijk of zelfs uitsluitend wordt gevraagd om beperking van de militaire operaties van de Amerikanen en niet of slechts in de tweede plaats van die van de Noordvietnamezen. Zulke eenzijdige voorstellen maken geen indruk op de Nederlandse regering, aldus minister Luns, die verder de hoop uitsprak dat de nieuwe voorstellen die de Amerikaanse permanente vertegenwoordiger bij de Verenigde Naties, Goldberg, vorige week heeft bekendgemaakt, alsnog ernstig door de andere partij zullen worden bestudeerd.

SIDNEY VAN DEN BERG OVER CHINA:

„Amerikanen in Vietnam verdienen dankbaarheid” Strijd tegen communisme onze strijd

(Van onze speciale verslaggever)

DEN HAAG, 4 okt. — „Wij kunnen niet dankbaar genoeg zijn, dat de Amerikanen in Zuid-Vietnam een dam hebben opgeworpen tegen het communistische imperialisme. Vietnam is van ons zeer ver verwijderd, maar toch is de strijd tegen het communisme ook onze strijd”, aldus de voorzitter van de Centrale Kamer voor Handelsbevordering, de heer Sidney van den Bergh, op een lunchbijeenkomst maandagmiddag van de Maatschappij voor Nijverheid en Handel.

Tevoren had de inleider uiteengezet hoe de Chinese maatschappij tot een grauwe uniformiteit vervalt, zoals dertig jaar geleden gebeurde in Rusland, waar voor het individu nauwelijks meer ruimte is. Het persoonlijke bezit is nihil, de eigenaren van vroeger hebben voor hun bezittingen staatsobligaties gekregen, die vijf procent rente afwerpen, waardoor ze nog iets beter kunnen leven dan de gewone man, maar op den duur zal ook deze voorrecht ophouden. Verschil in welstand en cultuur zal verdwijnen. 750 miljoen Chinezen zijn nu ingezet om, geïnspireerd door de lectuur van Mao Tse-Toeng, mee te werken die grauwe werkelijkheid over de aarde te verspreiden.

In de Chinese communistische filosofie bestaat de wereld uit steden, dat is het westen, en uit het platteland, gelijk te stellen met China. En, zoals in China zelf, waar het platteland eens de steden heeft veroverd, zo zal het Chinese rijk eenmaal ook de wereld

moeten veroveren. Dat is het sombere perspectief. Tenzij daartegen een halt wordt toegeroepen. In Vietnam, maar ook elders in de wereld, zoals in Ghana en in Indonesië, waar de Chinese buitenlandse politiek de laatste tijden weinig succes boekt.

Daarbij moet men steeds bedenken, aldus de heer Van den Bergh, dat de Chinezen van nu intelligente leiders zijn, die weten wat er in de wereld gaande is en het Chinese volk zich bepaald niet minderwaardig voelt ten opzichte van de westerling. Alleen op het gebied van de techniek is de Chinees geneigd om het westerse voorbeeld over te nemen, op andere terreinen van het culturele leven bepaald niet.

Vooruitgang

China is sedert de omwenteling van 1949 hard op weg zich te moderniseren. Een stad als Peking heeft een grote boulevard, die dwars door de stad loopt. Het puinruimen van de doorbraak, die geforceerd moest worden, was in twee dagen geschied, omdat de hele bevolking daarvoor was opgetrommeld. Sjanghai bezit een modern vliegveld, te vergelijken met Schiphol, dat binnen een jaar was gebouwd, omdat tienduizenden arbeiders waren ingezet.

De Chinese vooruitgang treft de bezoeker, die het land van vorige bezoeken kent, zoals de heer Van den Bergh zelf, die in 1947 en in 1965 China bezocht. De kosten van levensonderhoud zijn laag, maar ook de lonen, die volgens de officiële omrekeningskoers

niet boven de 110 gulden uitkomen. Zal men ook in China tot meer welvaart komen, dan zal de Oosteuropese koers moeten worden gevolgd, aldus de heer Van den Bergh.

Daar is men weer teruggekomen van de communistische opvattingen en daar gaat men weer rekening houden met kostprijzen en moet men zich aanpassen aan de vraag van de markt. Uitvoer van produkten, die men zelf goed en goedkoop kan maken en import van produkten, die men beter van elders kan betrekken. Daarom zoekt de Centrale Kamer meer contact met die landen, om tot betere handelsbetrekkingen te komen. De weg, die volgens de heer Van den Bergh ook China zou moeten gaan.

Meer Sovjet-h voor N.-Vietna

MOSKOU, 4 okt. (Reuter, UPI) — De regering van de Sovjet-Unie heeft gisteren bekendgemaakt, dat zij haar hulpverlening aan Noord-Vietnam zal vergroten. Gisteren werd een overeenkomst getekend tussen de Russische vice-premier Novkikov en de Noord-vietnamese vice-premier Le Tanh Nghi. Wat de Russen aan Noord-Vietnam zullen leveren werd niet bekendgemaakt. Verondersteld wordt dat de Russische zendingen luchttoeraketten en MIG-straaljagers zullen worden worden uitgebreid.

Tijdens de ondertekening van het akkoord zei Novkikov dat de Sovjet-hulp aan Noord-Vietnam door de agressor reeds wordt gevoeld. „De agressor dient zich op dit punt geen illusies te maken.” Le Tanh zei dat reeds bijna 1500 moderne Amerikaanse vliegtuigen boven Noord-Vietnam zijn neergeschoten. Dit is niet alleen te danken aan het revolutionaire heldendom van het Vietnamese volk, maar ook aan de hulp van de socialistische broederlanden, aldus de Noordvietnamese vice-premier.

Van welingelichte zijde in Moskou is vernomen, dat Rusland nog altijd moeilijkheden ondervindt van de zijde van China bij het transport van ma-

79.75
terialen naar Noord-Vietnamezen zouden van een luchtbrug hebben maar de Chinezen zoude stemming hebben gegeven overvliegen van Chinees door Russische toestellen.

WASHINGTON — Dwight Eisenhower zei gisteren hij voor het beëindigen van de Vietnamese oorlog „geen midde sluiten, ook niet het gebruik van cleaire wapens”. Onlangs Eisenhower dat hij in 1951 president was geworden, h van nucleaire wapens had om een eind te maken aan de reaanse oorlog. De Chinezen hiervan op de hoogte ges daarna bleken zij bereid zake op de vredesbesprekingen Moen Jon.

NEW YORK — De vice-premier van Maleisië, Abdoel Razak, gisteren voor de Amerikaanse pers verklaard dat zijn land, als om wordt gevraagd, bereid is om naar Vietnam te sturen. Vietnam moet geholpen worden zei hij. Hij herinnerde er aan dat Maleisië door Engeland en andere landen werd geholpen, toen het werd bedreigd door Indonesië.

Verdere Russische hulp voor Hanoi

McNamara naar Zuid-Vietnam

De Sowjetunie heeft maandag een nieuw programma voor hulp en kredieten aan Noord-Vietnam bekendgemaakt in aanvulling op de hulp die reeds is beloofd. Naar het persbureau Tass meedeelt zijn de overeenkomsten maandag getekend na besprekingen tussen vice-premier Nowikow en de Noordvietnamese vice-premier Le Tanh Nghi, die twaalf dagen hebben geduurd. Volgens Tass betreffen de overeenkomsten voor een belangrijk deel militaire hulp. Bekend is dat de Russen luchtdoelraketten en Mig-straaljagers leveren, maar aantallen zijn nooit bekendgemaakt.

Nowikow zei dat uit de overeenkomsten blijkt dat de Russische regering „geen inspanning te veel is om haar internationale plicht ten opzichte van Hanoi na te komen. De Sowjetunie zal de noodzakelijke hulp aan het (Noord) Vietnamese volk blijven geven, waarbij rekening wordt gehouden met de beloften die ontstaan door het nieuwe stadium waarin de oorlog in Vietnam verkeert”.

Van ingelichte zijde is te Moskou vernomen dat Rusland nog steeds moeilijkheden ondervindt van de zijde van China bij het transport via dat land van de Russische hulpgoederen naar Noord-Vietnam. Dit zou het voornaamste punt van bespreking zijn geweest tijdens het bezoek aan Moskou van premier Pham Van Dong en minister van defensie Vo Nguyen Giap van Noord-Vietnam in augustus. De Vietnamezen zouden de instelling van een luchtbrug hebben gevraagd, maar de Chinezen zouden het overvliegen door Russische toestellen van Chinees gebied hebben verboden.

De Amerikaanse minister van defensie, McNamara, gaat zaterdag naar Vietnam, waar hij een week zal blijven. Met hem reizen de voorzitter van het comité van stafchefs, generaal Earl Wheeler, en de twee onderministers van defensie, Arthur Sylvester en John McNaughton. McNamara zal in Vietnam onder andere eenheden te velde bezoeken.

Generaal Curtis Lemay, voormalig stafchef van de Amerikaanse luchtmacht, is van mening dat de oorlog tegen Noord-Vietnam moet worden opgevoerd teneinde hem zo snel mogelijk te beslissen. In een Amerikaans tijdschrift verklaarde Lemay: „Als we niet bereid zijn de strijd op te voeren door meer kracht te gebruiken kunnen we beter vertrekken”.

Breuk bij boeddhisten

De door de monnik Tri Quang geleide zogenaamde „harde” stroming van de Zuidvietnamese boeddhisten, heeft vanmorgen een communiqué uitgegeven, gericht tegen de gematigde stroming die geleid wordt door de monnik Tam Chau. Aanleiding tot deze stap, die volgens waarnemers een breuk betekent in de leiding van de Zuidvietnamese boeddhisten, is het feit dat Tam Chau zich zondag in overeenstemming met de wensen van de Zuidvietnamese regering alleen heeft gevestigd op de pagode An Quang, die wordt genoemd „de voorlopige zetel van de Vien Hoa Dao”, het hoofdkwartier van de Zuidvietnamese boeddhistische beweging. In het communiqué wordt gezegd dat de „harde” groep, dat is de monnik Phap Tri

Tam Chau zich „op eigen initiatief en zonder de leiders van het boeddhistische instituut te raadplegen” in het hoofdkwartier heeft gevestigd. Het communiqué is uitgegeven vanuit de pagode An Quang, die wordt genoemd „de voorlopige zetel van de Vien Hoa Dao”.

Conferentie

Vietnams afgevaardigden hebben maandag een internationale conferentie te Stockholm benut om de Verenigde Staten te beschuldigen van een „sadisme dat erger is dan de gruwelen van de nazis”.

Ongeveer 300 afgevaardigden die deelnemen aan de conferentie van de internationale democratische federatie van vrouwen gaven twee vertegenwoordigsters van het Zuidvietnamese bevrijdingsfront een staande ovatie.

De Vietnamese afgevaardigden beschuldigden de Verenigde Staten ervan „geperfectioneerde barbaarse oorlogsmiddelen te gebruiken die door het internationale recht waren veroordeeld zoals napalm en fosfor, giftige chemicaliën en gas”. „Bij duizenden werden kinderen neergemaaid, ontvoerd, levend verbrand, gevierendeeld en in de vlammen geworpen”, zo zei een van hen.

De voorzitter van de federatie, mevrouw Eugenie Cotton, had de Amerikaanse Vietnam-politiek eerder eveneens veroordeeld.

De conferentie wordt bijgewoond door vertegenwoordigsters van de Unesco, het Internationale Rode Kruis en de internationale vereniging van onderwijzers. (Reuter—A.P.P.).

Aan: de heer K.F. Bouman, Goes,
M.D. de Grootstraat 103.

Betreft: Vietnam-petitionnement.

Van: H.G.J. Zonnenberg, Utrecht,
Postbus 187.

Utrecht, 10 oktober 1966.

Beste Bouman,

Hierbij krijgt u de handtekeningenlijst~~en~~ terug die u mij toezond. Zoals u ziet staan er maar 9 namen op. Een troost is misschien dat het "gekwalificeerde" handtekeningen zijn. Met deze lijst heb ik nl. gewerkt op het Centraal instituut voor Voedingsonderzoek van de organisatie T.N.O. te Zeist. De eerste drie namen zijn van academici (afdelingschefs - chemici), de vijfde is van de onderdirecteur en de rest is van personen met méér dan middelbare opleiding.

Zeker een dubbel aantal mensen dat ik daarom vroeg, wilde niet tekenen. Voor zover ze er wel over wilden praten, bleek dat ze meestal door de tekst een dubbele bodem vermoeden (hoever gaat het?). In elk geval is het me toen overduidelijk gebleken dat het op het Civo, waar ik gewerkt heb, maar een conservatieve boel is. Op andere instituten en ook op scholen zal het waarschijnlijk wel niet anders zijn.

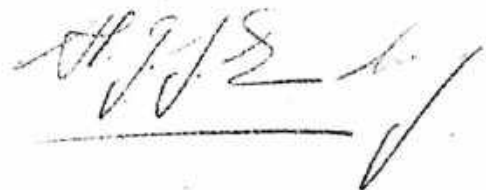
Nu bij u de lijsten zullen binnenstromen en u het druk zult hebben, lijkt het me niet het geschiktste ogenblik om de discussie tussen u en mij voort te zetten. Daarom zal ik het kort houden, al wilde ik graag nog twee zaken noemen.

In een recent nummer van het Asva-Vietnambulletin las ik dat de publieke opinie, niet alleen in ~~de~~ Frankrijk, maar ook in Engeland voor het merendeel afwijzend staat t.o.v. het Amerikaanse optreden in Vietnam. Bij mijn weten heeft het NIPO in Nederland in dezen nog geen onderzoek ingesteld. Daarom wilde ik u vragen of u de mogelijkheid van een NIPO-onderzoek wilt overwegen en daarvoor stappen wilt ondernemen.

Verder viel het me op dat in onze discussie over geweldloze weerbaarheid misverstande~~n~~ rezen die vaker voorkomen. Mee hierom heeft de Stichting voor geweldloze weerbaarheid, tegelijk met de oprichting op 14-9-'66, de brochure "Geweldloos actief" gepubliceerd. Dit goed verzorgde en rijk geïllustreerde boekje kunt u verkrijgen zoals op het bijgaande kaartje staat vermeld. De vermelde reducties dienen om wederverkopers te animeren. Verder zouden we het ook graag bij nog meer boekhandels in commissie geven (voor hen is de marge f 0,50 per eks.). Mocht u iemand weten, dan houd ik me aanbevelen. Bijna had ik u al een boekje toegestuurd, maar bij nader inzien leek het me toch te opdringerig.

Tenslotte dank ik u dat u me d.m.v. stensils op de hoogte heeft gehouden. Ik hoop binnenkort nog eens wat van u te horen.

Hartelijke groeten,

Zeven ministers

uit Kabinet-Ky

News Update

Volgens welingelichte kringen in Saigon hebben na het ontslag van de Zuidvietnamese minister van gezondheid, Nguyen Ba Kha, vorige week, thans nog zeven andere ministers uit het kabinet van Nguyen Cao Ky gezegd te zullen aftreden indien niet brigade-generaal Nguyen Ngoc Loan zal worden vervangen als chef van de Zuidvietnamese staatspolitie. Onder deze zeven bevindt zich de minister van economische zaken, Au Truong Thanh, die premier Ky zou vergezellen naar de topconferentie van Manilla.

Vanmorgen kort na zonsopgang zijn in Zuid-Vietnam 4.000 man Amerikaanse troepen geland, waarmee het totaal van het aantal Amerikaanse troepen in Vietnam op 323.000 is gebracht. De landing van de nieuwe eenheid, de derde brigade van de vierde infanteriedivisie, geschiedde te Vung Tau, 64 kilometer ten zuidwesten van Saigon.

Noord-Vietnam heeft bij de internationale controlecommissie geprotesteerd tegen de aanwezigheid in Saigon van de Amerikaanse minister van defensie, McNamara. Volgens Noord-Vietnam wordt na elk bezoek van McNamara aan Saigon de Amerikaanse troepensterkte in Vietnam uitgebreid. Sinds zijn laatste bezoek aan Zuid-Vietnam een jaar geleden was de sterkte bijna verdubbeld en van 170.000 op meer dan 320.000 man gebracht. „Tege-lijkertijd hebben de Amerikaanse agressors de bombardementen van de democratische republiek Vietnam en van de gedemilitariseerde zone eveneens uitgebreid”, aldus het protest. (Reuter).

De politie van Saigon heeft de hand gelegd op een document waaruit blijkt dat de Vietcong opdracht heeft gegeven McNamara te vermoorden, aldus is vanmorgen te Saigon meegedeeld. Het document bevatte aanwijzingen voor een moordcommando. (Reuter)

Oproepen reservisten in Verenigde Staten

Het Amerikaanse Huis van afgevaardigden heeft dinsdag een wetsontwerp goedgekeurd waarbij voor de defensie in het tot 30 juni 1967 lopende belastingjaar een bedrag wordt uitgetrokken van bijna 58,1 miljard dollar.

De afgevaardigden hebben in de tekst van het wetsontwerp een clause opgenomen die president Johnson de bevoegdheid geeft reservisten op te roepen zonder tevoren de noodtoestand af te kondigen. De president had niet om die bevoegdheid gevraagd. De bepaling zou van kracht blijven tot 30 juni 1968 en gelden voor ongeveer twee miljoen leden van de nationale garde van de staten in de V.S. en andere reserve-eenheden. Het wetsontwerp gaat nu naar de Senaat. (A.F.P.)

Johnson licht beleid van V.S. inzake Vietnam toe

Soevanna Phoema wil bemiddelen

President Johnson onderbrak donderdag in New York een gesprek met de Laotische premier, prins Soevanna Phoema, voor een persconferentie in het Waldorf Astoria-hotel, waarop hij verklaarde dat Ho Tsj Minh de volle verantwoordelijkheid draagt voor het voortduren van de oorlog in Vietnam. „Degenen in de wereld die het tot vrede willen laten komen moeten zich niet in de eerste plaats tot ons wenden, maar zouden er beter aan doen het Noordvietnamese staatshoofd de nuttelosheid van het conflict duidelijk te maken, om hem naar de conferentietafel te brengen”, zo zei de president.

Prins Soevanna Phoema, die zich op de persconferentie uitsprak voor het zo spoedig mogelijk beleggen van een nieuwe conferentie in Genève, heeft woensdag zijn bemiddeling aangeboden in het conflict om Vietnam, er daarbij op wijzend dat zijn land diplomatieke betrekkingen onderhoudt met Hanoi en Peking.

Johnson verklaarde dat Amerika steeds genegen blijft tot een pauze in de bombardementen op Noord-Vietnam. Hij zou daar veel voor voelen wanneer hij maar „de verzekering kreeg dat die pauze wederkerig zou zijn”. De president voegde daar ietwat geëmotioneerd aan toe dat hij niet begreep waarom men maar aandrang op een bombardementspauze van de Amerikanen, terwijl „de anderen” geen pauze hielden en op de Amerikaanse militairen bleven schieten. „Wanneer de agressor pauzeert zullen wij dat ook doen. Trekken zij zich terug dan doen de Verenigde Staten dat ook.” De Amerikaanse houding ten aanzien van Vietnam wordt overigens nu, aldus Johnson, in de wereld veel beter begrepen.

Wat zijn komende reis naar het Verre Oosten aangaat merkte Johnson op dat het doel van de conferentie in Manilla niet is, militaire programma's op te stellen maar de vorderingen na te gaan die sinds de conferentie van Honolulu zijn bereikt op economisch en sociaal terrein in Zuid-Vietnam.

Tevreden

De Amerikaanse minister van defensie, Robert McNamara, die donderdag na een inspectiebezoek aan Zuid-Vietnam naar de V.S. terugkeerde, heeft voor zijn vertrek verklaard dat de resultaten van de Amerikaanse militaire operaties zijn verwachtingen hadden overtroffen en dat hij in de komende maanden geen enkele wijziging voorziet in het aantal Amerikaanse militairen dat volgens plan naar Zuid-Vietnam zal komen of in het ritme en type der militaire operaties die in Noord- en Zuid-Vietnam worden uitgevoerd.

McNamara heeft gedurende twee dagen in Saigon intensief overleg gepleegd en vervolgens in de laatste twee dagen bezoeken gebracht aan gevechtsterreinen.

De minister verklaarde optimistisch te zijn over de militaire resultaten en de weerslag bij de Vietcong en op de ontwikkeling van de Vietnamese economie. De vorderingen op het gebied van de pacificatie in het binnenland waren echter niet groot genoeg en het zal nodig zijn meer mensen en materiaal ter beschikking te stellen van dit programma.

McNamara uitte ook enige ongerust-

heid over het gevaar van inflatie in Zuid-Vietnam. Hij prees de Vietnamese leiders voor hun „moed en wijsheid”, die bleken uit hun besluit om de piaster te devalueren. Deze devaluatie was een succes geworden. De minister bracht dit ter sprake omdat de economische toestand van invloed is op het succes van de oorlogspanning.

Verliezen

Woensdag is boven de Mekong-delta een Amerikaanse straaljager, een supersabre F 100, tijdens een bombardement neergeschoten. Donderdagochtend heeft de Vietcong een brug in de weg van Da Nang naar Hué, bij Phy Loc, opgeblazen.

De Amerikaanse verliezen in de week tot 8 oktober zijn minder dan de week tevoren; 91 soldaten werden gedood, 604 gewond en 17 worden vermist. Sinds begin dit jaar zijn nu in totaal 3.737 Amerikanen gesneuveld, sinds het begin van het Amerikaanse optreden in Zuid-Vietnam zijn 5.474 Amerikanen omgekomen. De bondgenoten telden deze week 25 doden en 70 gewonden, aan Zuidvietnamese zijde sneuvelden 160 man, 425 werden gewond en 21 worden vermist. De Vietcong heeft 1.471 man aan doden verloren, 658 Vietcongstrijders werden gevangengenomen, alles volgens Amerikaanse opgave. (A.F.P.)

Dat kan men hun niet helemaal kwalijk nemen: van de akkoorden inzake Vietnam is tot dusver weinig terecht gekomen; zowel die met Frankrijk in 1946 als de Geneefse van een jaar of tien later werden verbroken terwijl de inkt nog nat was en dan zeker niet alleen of in de eerste plaats door de communisten.

Toch is intussen de situatie voor Ho Tsji Minh door het Amerikaanse ingrijpen sterk veranderd. De Noordvietnamezen plus de Vietcong in het zuiden hebben vlak voor de overwinning gestaan, toen het ene regiem na het andere in Saigon ten val werd gebracht en meer en meer bleek dat Zuid-Vietnam militair niet was opgewassen tegen de rebellie.

Atoombom?

Die kans op een militaire overwinning is verdwenen nu de Ame-

Buitenlands overzicht

rikanen talrijker in Zuid-Vietnam zijn dan het leger van generaal Ky. Een zege is op korte termijn voor Ho niet meer te verwachten. Op zijn best kan hij hopen dat de Amerikanen het zat worden zoveel bloed en geld te offeren, maar hij moet dan wel rekening houden met de mogelijkheid dat dit nog niet inhoudt dat ze zich terugtrekken, maar dat ze dan maar alle wapens gaan gebruiken die ze hebben, inclusief de kernbom.

Op dit moment propageert oud-president Eisenhower zulks, zonder overigens veel gehoor te vinden in Washington, waar men zeker geen lust heeft de Vietnamese oorlog tot een complete wereldbrand op te blazen.

Natuurlijk kost de oorlog in Vietnam de Amerikanen veel, maar relatief drukt de strijd nog

veel zwaarder op Noord-Vietnam, vooral nu het zelf bezocht wordt door bommenwerpers.

Pauze?

Het is daarom niet onlogisch wanneer men in Hanoi nu iets gaat voelen voor een gesprek dat tenminste aan de huidige situatie een eind maakt, in de hoop dat nadien een nieuwe situatie ontstaat die nieuwe, andere kansen geeft om het ideaal van hereniging der twee Vietnams onder noordelijke leiding te bereiken. Want dat dit einddoel ooit opgegeven zal worden hoeft niemand te verwachten. En er zijn enige tekenen die daarop wijzen.

Oe Thant is voor een plotseling bezoek bij president Johnson langs geweest. Indonesiës Malik zegt van beide partijen het verzoek gekregen te hebben om te bemiddelen. Dat is allemaal weinig concreet en het geeft geen aanleiding al snel verbetering te verwachten in de situatie. Maar het toont wel aan dat ondanks de nog steeds felle afwijzingen van ieder plan uit Hanoi, ook daar de stemming aan het veranderen is.

Zwaait Hanoi om?

Stemming in Vietnam verandert

Het vredesplan van George Brown voor Vietnam werd vrijwel zo snel afgewezen door Hanoi als de nieuwe Britse minister van buitenlandse zaken het had geformuleerd. De Noordvietnamezen vertrouwen het eenvoudig niet.

McNamara over

Vietnam

De Amerikaanse minister van de fensie, McNamara, heeft vrijdag na zijn terugkeer uit Zuid-Vietnam verklaard dat hij op het ogenblik geen noodzaak ziet tot aanzienlijke vergroting van de Amerikaanse troepensterkte in Vietnam, en evenmin tot het oproepen van reserves of van meer dienstplichtigen. De militaire situatie was verbeterd op een wijze „die boven alle verwachtingen was”.

President Johnson zei na een onderhoud met de minister, dat hij met de leden van de nationale veiligheidsraad een grondige bespreking zou hebben over de politieke en militaire toestand in Zuid-Vietnam.

Een woordvoerder van de Indiase regering heeft vrijdag gezegd, dat aan de internationale controlecommissie in Vietnam geen enkele bevredigende waarborg is verstrekt met betrekking tot de veiligheid van de waarnemers van de commissie bij de uitoefening van hun taak in de gedemilitariseerde zone.

De woordvoerder deed opnieuw een beroep op de V.S. en op Noord-Vietnam geen strijd te leveren in de zone.

De Indiase woordvoerder merkte op, dat de groep van acht Indiase, Canadese en Poolse waarnemers, die in Gio-Linh, ten zuiden van de zone, standplaats hebben, daar werkloos zijn gebleven in de maanden dat de Amerikanen de gedemilitariseerde zone bombardeerden. (A.F.P.)

...a
...g
...n
...ndent

...ka te zien als „imperialisme” of „neokolonialisme”.
De communisten (en vaak ook de Fransen) buiten deze Afro-Aziatische gevoeligheden uit door de voorstelling te wekken dat de Amerikanen gezien hun massale krachtpansnerij, niet anders van plan kunnen zijn dan tot in lengte van dagen in Azië te blijven. Het wordt in Amerika se kringen hier dan ook als gematigden onbeschouwd dat de meer gematigden onder de Afro-Aziaten minder voornemens tegenover de Amerikaanse voornemens staan dan een maand geleden. Velen hunner zijn thans bereid toe te geven dat de Ver. Staten vrij ver zijn gegaan in het aanbieden van onderhandelingsvoorstellen. (Zij dringen meer bij „beide zijden” op het openen van onderhandelingen aan, ofschoon Noord-Vietnam zich tot dusver doof houdt. Wel echter houden zij vast aan het geloof dat het enige gunstige middel om dit te bereiken bestaat in het onvoorwaardelijk stopzetten van de bombardementen op Noord-Vietnam. De Amerikaanse reactie hierop is dat tot dusver uit niet kan worden afgeleid dat dit middel onfeilbaar zou blijken.)

Apartheid

De woordenstroom aan Vietnam wijdt, wordt slechts overtroffen door eindeloze reeks bewogen redevoeren over de drie Afrikaanse problemen: apartheid, Rhodesië en Zuid-Afrika. De sociale commissie nam de twee resoluties aan, waarin de lidstaten in Zuid-Afrika en de „rasminatie in koloniale en andere gebieden” werden veroordeeld. De resoluties tegen Zuid-Afrika zullen het vroegere besluit van de Raad inzake een waarderingsraad omvatten, dat de secretaris-generaal van de Verenigde Naties zal bijstaan in de uitvoering van de resoluties, o.a. door in te stellen een speciale afdeling voor de bestrijding van de apartheid. Beide resoluties worden overweldigend gesteund. Alleen Zuid-Afrika stemde tegen. Onveranderd bleef landen onthielden. Zweden kwamen niet. Terminologie der resoluties werd gewekt, alsof de economische belemmeringen onder de Afrikaanse landen gaven dat zij de Amerikaanse overheersing onderzwaarden. De Afrikaanse landen zwaar werd bevestigd dat zij de Amerikaanse overheersing in Azië of Afrika bevestigden.

Johnson in Nieuw-Zeeland

gast van tegenstander

„Ik zal niet praten over Vietnam”

(Van een correspondent)

WELLINGTON, 15 okt. — De planmakers in Nieuw Zeeland, die belast zijn met de voorbereidingen voor het bezoek van president Johnson, hebben het schaamrood op de kaken gekregen na de ontdekking, dat G. H. Ormond Wilson, een boer, die volgende week voor één uur als gast van de president zal optreden, een fel tegenstander is van de Amerikaanse politiek inzake Vietnam.

Wilson, een voormalig parlements-lid, is voorzitter geweest op bijeen-

komsten, waarop werd geprotesteerd tegen de oorlog in Vietnam en tegen de deelname van Nieuwzeelandse troepen aan de strijd aldaar. Ook heeft hij deelgenomen aan protestacties, waarbij van de regering werd geëist dat zij de Nieuwzeelandse troepen uit Vietnam terughaalt.

Wilson heeft verklaard dat hij nooit een geheim van zijn standpunt inzake de kwestie-Vietnam heeft gemaakt. Hij was echter niet van plan hierover met president Johnson te gaan praten.

Amerikaanse functionarissen in Wellington hebben er nog over beraadslaagd of zij het bezoek van Johnson aan Wilsons boerderij, die dicht bij de plaats van aankomst en vertrek van de president — zouden annuleren. Zij zijn blijkbaar tot de conclusie gekomen, dat dit niet erg tactisch zou zijn.

Wilson heeft een boerderij met grote landerijen, die al drie generaties lang in het bezit van zijn familie zijn. Hoewel hij twee maal in het parlement werd gekozen, beschouwde men hem als „te intelligent” voor het Huis van Afgevaardigden en voor het Nieuwzeelandse kiezerskorps. Na voor twee verschillende kiesdistricten elk één parlementaire periode in het Huis van Afgevaardigden te hebben gezeten, werd hij verslagen.

Het bezoek van president Johnson aan Wilson's boerderij staat op het programma, omdat de Amerikaanse president de wens had geuit een „typisch Nieuwzeelandse „ranch” te bezoeken. Wilson heeft hierop gereageerd door te zeggen, dat hij de president het verschil tussen een ranch in Texas en een in Manawatu duidelijk wist te kunnen aantonen.

Kabinetscrisis in Zuid-Vietnam weer in acuut stadium

De reeds twee weken sluimerende kabinetscrisis in Zuid-Vietnam is maandag opnieuw in de openbaarheid gekomen, toen bekendgemaakt werd dat de minister van economische zaken en financiën, Au Truong Thanh, een der leden van de Zuidvietnamese delegatie naar de conferentie van Manilla, ontslag had gevraagd als het geschil dat de aanleiding tot de crisis vormt, niet voor de conferentie zal zijn opgelost.

Au Truong Thanh heeft er in een brief bij premier Nguyen Cao Ky op aangedrongen de crisis op te lossen zodat de Zuidvietnamese delegatie een verenigde regering kan vertegenwoordigen in Manilla. Zou dit niet gebeuren dan wenste Au onmiddellijk af te treden.

De crisis is ontstaan toen Nguyen Ba Kha twee weken geleden aftrad als minister van gezondheid uit protest tegen de arrestatie van zijn eerste secretaris. Zes andere ministers hebben zes dagen geleden hun ontslag aangeboden uit solidariteit met Kha, maar premier Ky weigerde dit ontslag te aanvaarden voor de conferentie van Manilla. Welingelichte kringen te Saigon zeiden dat de zes ministers hadden geëist dat Ky het hoofd van de militaire veiligheid en chef van de nationale politie, brigade-generaal Nguyen Ngoc Loan, zou ontslaan als garantie tegen een mogelijke terugkeer tot een politieregime.

Johnson begonnen aan reis in Azië

Hoop op verzoening met China

HONOLOELOE, 18 okt (UPI). — President Johnson is gisteren aan een zeventiendaagse reis door Azië begonnen. Bij zijn aankomst in Honolulu, de eerste halte op zijn reis langs zes Aziatische landen (Nieuw-Zeeland, Australië, Thailand, Maleisië, Zuid-Korea en de Filippijnen, waar hij op 24 oktober de conferentie over Vietnam zal bijwonen) zei Johnson:

„Wij geloven niet in eeuwige vijandschap. Alle haat tussen naties moet eindigen met verzoening. En wij zien uit naar de dag waarop het beleid van continentaal China een dergelijke verzoening toestaat.”

Hij voegde daar echter aan toe, dat Amerika in Azië zijn verplichtingen zal nakomen, zolang daar gevaar dreigt. „Wij zijn niet bereid voor de vrede de prijs van de vrijheid te betalen — de Amerikaanse vrijheid of die van Amerika's bondgenoten in Azië.”

Volgens Johnson zijn de Aziatische landen op een keerpunt in hun geschiedenis beland door hun groeiende onderlinge afhankelijkheid. Over China zei hij: „Het kan en mag niet worden toegestaan, dat één enkel land het gebied van de Grote Oceaan beheerst . . . Vroeg of laat zal het gezond verstand en de mededogende geest van het Chinese volk de overhand behalen op het door de tijd achterhaalde dogmatisme. Wat ons betreft, wij zullen doen wat wij kunnen om dat tijdstip te vervroegen.”

Een door de aardbeving in Peru veroorzaakte vloedgolf beweegt zich richting Hawaii. President Johnson, die pas 's avonds naar Nieuw-Zeeland vertrekt, logeert in een aan het strand gelegen hotel. Welke veiligheidsmaatregelen er worden getroffen is niet bekend.

De laatste maal dat Hawaii door een grote vloedgolf werd getroffen was in 1961. Tweeënzestig mensen vonden daarbij toen de dood.

Staatsgreep in Laos tijdens afwezigheid prins Soevanna

Bombardementen op Vientiane gemeld

Uit diplomatieke kringen in de Thailandse hoofdstad is vernomen, dat de Laotische luchtmachtbevelhebber generaal Thao Ma in Savannachet in Zuid-Laos een staatsgreep heeft gepleegd. Vliegtuigen van de opstandelingen zouden militaire en niet-militaire gebouwen in de Laotische hoofdstad Vientiane vandaag gebombardeerd en beschoten hebben en grote schade hebben aangericht. De premier, prins Soevanna Phoema, was op het ogenblik van de staatsgreep in Frankrijk.

Er zouden hevige luchtgevechten gevoerd worden tussen vliegtuigen van generaal Ma en toestellen van eenheden die trouw zijn gebleven aan de regering van prins Soevanna Phoema. De vliegtuigen van generaal Ma zouden volgens de berichten het buiten Vientiane gelegen militaire kamp Chinamo hebben gebombardeerd. Generaal Ma zou het hoofd van de Laotische strijdkrachten, generaal Oeane Ratikone, hebben laten arresteren.

Door een verschil van mening tussen generaal Ma en legerleiders zijn eerder in het jaar bombardementen van de aanvoerweg door Laos voor wapens en manschappen uit Noord-Vietnam naar de Vietcong in Zuid-Vietnam tien dagen onderbroken geweest. Daarna kondigde generaal Ma,

op 15 juni, aan dat „de crisis” voorbij was en er geen staatsgreep zou komen. Het hoofdkwartier van generaal Ma in Savannachet ligt 300 km ten zuidoosten van de Laotische hoofdstad.

Premier Soevanna Phoema heeft onlangs de Nationale vergadering ontbonden nadat deze haar goedkeuring niet kon hechten aan de regeringsbegroting. De premier heeft algemene verkiezingen uitgeschreven. Soevanna

Phoema is op het ogenblik in Frankrijk na een bezoek aan de Verenigde Staten, waar hij de bijeenkomst van de Algemene Vergadering van de V.N. heeft bijgewoond.

De Thailandse luchtvaartmaatschappij Thai Airways heeft de geregelde dienst op Vientiane stopgezet. Thailandse troepen in de plaatsen Oebon en Oedorn, die aan Laos grenzen, zijn in een toestand van volledige pariteit gebracht.

Aanbod van Nederland voor V.N.-programma in Zuid-Vietnam

Nederland heeft blijkens een door de minister zonder portefeuille, belast met ontwikkelingshulp, mr. Th. H. Bot, ondertekende brief aan secretaris-generaal Thant van de Verenigde Naties, een bedrag van 355.000 dollar toegezegd voor het door de V.N. opzetten van een vierjarig sociaal ontwikkelingsproject voor Zuid-Vietnam.

In de brief zegt minister Bot dat Nederland bereid is dit bedrag te verhogen indien het ontwikkelingsproject dit noodzakelijk maakt.

Tevens is meegedeeld dat Nederland 61.500 dollar beschikbaar heeft gesteld aan de voedsel- en landbouworganisatie van de V.N., de F.A.O., voor de levering van veeartsenijkundige uitrusting aan Zuid-Vietnam, waar boeren hebben te kampen met veeziekten.

Donderdag heeft minister Bot te New York in een vraaggesprek gezegd dat hij vele positieve reacties heeft ontvangen op zijn dinsdag in de V.N. geopperde plan voor een „ontwikkelingshandvest”. Mr. Bot noemde deze reacties bemoedigend.

De Nederlandse minister zei dat Nederland streeft naar het verlenen van ontwikkelingshulp ter grootte van één procent van het nationale inkomen. Nederland heeft aangeboden een ontwerp-resolutie op te stellen over het voorstel voor een „ontwikkelingshandvest” indien de steun van andere delegaties voldoende is. (Reuter—A.P.)

Kabinetscrisis te Saigon uitgesteld tot na „Manilla”

Ontslagaanvraag blijft van kracht

Premier Nguyen Cao Ky van Zuid-Vietnam heeft het ontslag van vijf ministers aanvaard. Op zijn verzoek blijven zij in functie tot na de volgende week te Manilla te houden topconferentie. Dit hebben regeringskringen te Saigon donderdag verklaard.

Twee andere ministers, die eveneens hun ontslag hadden aangeboden, hebben dit ingetrokken. Het zijn de minister van arbeid, Nguyen Huu Hung, en de minister van vervoer, Truong Van Thuan.

De minister van economische zaken en van financiën, Au Truong Thanh, die premier Ky naar Manilla zou vergezellen, heeft de indiening van zijn ontslag gebaseerd op de onmacht van Ky de eenheid van zijn kabinet te bewaren, waardoor te Manilla geen verenigd Zuidvietnamees front kan worden gepresenteerd. De zes anderen hadden hun ontslag ingediend omdat de regering zou zijn begonnen met het invoeren van methodes inherent aan een „politieregime”.

De instemming van de ministers met Ky's verzoek voorlopig aan te blijven, voorkomt een splitsing in het kabinet kort voordat de conferentie van Manilla begint.

Amerikaanse cijfers die donderdag te Saigon zijn gepubliceerd tonen aan dat vorige week een record-aantal van 748 Vietcongstrijders en Noordvietnamese militairen is gevangen genomen, ter-

wijl het aantal gesneuvelde militairen aan noordelijke kant met een derde was teruggelopen. Volgens Amerikaanse militaire kringen tonen deze cijfers aan dat belangrijke communistische eenheden tekenen van vermoeidheid en instorting vertonen onder de aanhoudend sterker wordende geallieerde druk.

Volgens radio-Hanoi zijn donderdag vijf Amerikaanse vliegtuigen boven Noord-Vietnam neergeschoten, waarvan vier binnen een kwartier. De Amerikanen zouden tot dusver 1.508 vliegtuigen in Noord-Vietnam hebben verloren, volgens Noordvietnamese opgaven.

Betoging in Tokio

Donderdagavond zijn bij betogingen te Tokio van Japanse studenten tegen de Amerikaanse politiek inzake Vietnam 25 politiemannen gewond en werd een politiepост geplunderd.

Naar de politie meedeelde zijn zeventien jongeren van de militante Nationale studentenfederatie aangehouden na de botsingen in het centrum van Tokio.

Ongeveer zeshonderd studenten hadden klinkers uit de straten gerukt en gooiden daarmee naar politiemannen voordat zij in smalle zijstraatjes vluchtten. Later hielden ongeveer drieduizend studenten een lawaaige optocht door de straten van Tokio onder het schreeuwen van „Ga uit Vietnam”. (Reuter)

Hongaarse mening

Van Hongaarse zijde bij de Verenigde Naties is vernomen dat Noord-Vietnam een neutrale regering in Zuid-Vietnam aanvaardbaar acht en niet op hereniging zal aandringen. De communistische landen aanvaarder ook de 17de breedtegraad als grens tussen noord en zuid. Noord-Vietnam is evenwel niet tot onderhandelen bereid zolang zijn gebied wordt gebombardeerd. Tot nu toe stond Hanoi op het standpunt, dat het nationale bevrijdingsfront de enige vertegenwoordiger van het Zuidvietnamese volk is.

Uit dezelfde Hongaarse bron verluiddat men in Oosteuropese kring eer overwinning van Noord-Vietnam op de Amerikanen, niet waarschijnlijk acht. Evenmin is een capitulatie van Hanoi of het Nationale bevrijdingsfront waarschijnlijk. China zal ongetwijfeld aan de strijd gaan deelnemen als dat voor de verdediging van Noord-Vietnam noodzakelijk is. Noord-Vietnam is van mening dat in een Zuidvietnamese regering die werkelijk representatief is, het Nationale bevrijdingsfront een voorname rol zal spelen.

De eerste stap naar onderhandelingen, aldus de Hongaarse zegsman, zou kunnen worden gezet na staking van de Amerikaanse bombardementen. Amerika zou moeten garanderen dat het werkelijk van plan is zich uit Vietnam terug te trekken. De belangen van Zuid-Vietnam kunnen het best worden gediend door het Nationale bevrijdingsfront, maar dat betekent niet dat dit front de enige vertegenwoordiger van het volk van Zuid-Vietnam moet zijn in een regering of bij onderhandelingen.

Roerig welkom voor Johnson

„Dit is uw boerderij niet!”

CANBERRA, 21 okt. (UPI) — President Johnson heeft gisteren bij zijn aankomst in Australië een zeer ruimoerig welkom gehad. Naar schatting 30.000 mensen hadden zich verzameld langs de route van het vliegveld naar de hoofdstad Canberra. De politie schatte dat de ontvangst grootser was dan die van koningin Elisabeth in 1963.

Johnsons auto moest langs de route zesmaal stoppen om de president de gelegenheid te geven handen te schudden, kinderen te kussen en een praatje te maken.

In het feestelijk gewoel werd echter een ruime plaats opgeëist door tegenstanders van het Amerikaanse Vietnambeleid. Zo bestond de menigte van tweeduizend mensen voor het Rex Hotel, waar de president en zijn vrouw verblijven, voor het merendeel uit anti-Amerikaanse betogers, die met spandoeken, plakkatens en leuzen hun mening duidelijk kenbaar maakten.

Borden met opschriften als „Lady Bird, vlieg terug naar huis”, „Bobby Kennedy voor 1968”, „Wij zijn geen vee en dit is uw boerderij niet” en „Nog maar 56 dagen tot Beethovens verjaardag” werden door de menigte meegebracht.

Johnson bracht onderweg naar zijn hotel korte bezoeken aan premier Harold Holt en gouverneur-generaal Lord Richard Casey. Bij zijn hotel bleek de anti-Johnsonstemming zo hevig, dat de president door een zijdeur moest binnengaan.

In Adelaide zijn 73 pacifisten in hongerstaking gegaan uit protest tegen het Amerikaanse Vietnambeleid. Een groep van 140 geestelijken publiceerde een protest tegen voortzetting van de oorlog, waarin ook 4500 Australiërs strijden tegen de Vietcong en Noord-Vietnam.

Inmiddels zijn de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Dean Rusk, reizend ambassadeur W. Averell Harriman en enkele andere vooraanstaande Amerikaanse diplomaten per vliegtuig uit Washington naar Manilla vertrokken. De Philippijnse hoofdstad is ook het hoofddoel van Johnson, waar hij met Aziatische leiders zal confereren over de Vietnamese oorlog en de toestand in Azië.

Rusk toonde zich weinig enthousiast over het voorstel van de Republikeinse senator George Aitken, die vindt dat de Verenigde Staten domweg moeten verklaren dat zij de oorlog in Vietnam hebben gewonnen en vanuit dit standpunt politieke besprekingen moeten beginnen.

De stormachtige begroeting die pre-

sident Johnson vanochtend in de straten van Melbourne ten deel viel, sloeg plotseling om in schrik toen plasticzakken met groene en rode verf naar de van een doorzichtig dak voorziene li mousine van het staatshoofd werden geworpen. De voorruit en agenten van de geheime dienst dropen van de verf. De president noch mevrouw Johnson werden geraakt, maar drie mannen van de geheime dienst moesten naar het ziekenhuis waar onderzocht zou worden of zij verf in het oog hadden gekregen.

PANIEK IN LAOS

Generaal laat hoofdkwartier bombarderen

BANGKOK, 21 okt., (Rtr., UPI) — Acht vliegtuigen van de koninklijk luchtmacht van Laos hebben vanmorgen vroeg een aanval geopend op installaties van het Laotiaanse leger in de hoofdstad Vientiane. Deze verrassende actie is een gevolg van de sinds maanden bestaande rivaliteit tussen de bevelhebber van de luchtmacht, generaal Thao Ma en de generale staf. Er zouden twintig mensen door de bombardementen het leven verloren hebben.

Aanvankelijk werd aangenomen, dat generaal Ma een greep naar de macht wilde uitvoeren, maar hij zou zelf nadrukkelijk verklaard hebben, dat dit niet in zijn bedoeling ligt en dat zijn actie slechts tegen de militaire hiërarchie is gericht. Premier Soevanna Phoema, die in New York de Assemblée van de Ver. Naties heeft bijgewoond, toonde zich vanochtend bij een tussenlanding in Parijs verrast over het nieuws. Hij herinnerde eveneens aan de diepgaande rivaliteit tussen generaal Ma en de andere legerleiders. Generaal Ma zou in staat zijn „tot het uiterste” te gaan om zijn tegenstanders af te straffen.

De rebelse generaal liet vanochtend om 8.20 uur (onze tijd) een bombardement uitvoeren op het hoofdkwartier van de generale staf op slechts drie kilometer afstand van Vientiane. Tegelijkertijd liet hij bommen werpen op het vliegveld van de hoofdstad en op het hoofdkwartier van het Vijfde Militaire District. De bombardementen veroorzaakten grote paniek in de hoofdstad.

Incidenten bij Johnsons aankomst

SYDNEY (Australië), 22 okt. (UPI) — Wilde straatgevechten hebben zich vandaag in Sydney voorgedaan, toen honderden demonstranten door het politiekordon trachtten te breken om zich voor de auto van president Johnson te werpen. Johnson is vanochtend vroeg in Sydney aangekomen.

Een sterke politie-eenheid, te paard en te voet, slaagde erin de betogers, voornamelijk jongeren, op een afstand te houden. Geen van de demonstranten lukte het door het politiekordon heen te breken. De ongeregeldheden vonden plaats in de buurt van de „Art Gallery” waar Johnson een officieel welkom was voorbereid. Een onbekend aantal politiemannen, demonstranten en belangstellenden raakte gewond.

De betogers werden opgepakt en in overvalwagens afgevoerd. Van overal uit de stad werden versterkingen opgeroepen om de betoging de kop in te drukken.

Op een receptie zei de president, dat een „Great Society” (Grootse maatschappij), zoals Amerika nastreeft de gehele wereld dient te omvatten en niet kan ophouden aan de kust bij New York of by Los Angeles — evenmin als aan de kust bij Sydney of Perth. Men moet niet denken dat Amerika alleen maar supermarkten en superverkeerswegen voortbrengt, zomin als Australië slechts goed is voor kangeroes, aldus Johnson. De strijd in Amerika voor gelijke burgerrechten voor de minderheid was voor de wereld veel belangrijker dan honderd snelverkeerswegen en tegen het belang van de strijd tegen de armoede wogen nog geen duizend supermarkten op.

Voor zijn vertrek uit Canberra had Johnson nog gesproken met de Australische Labour-oppositieleider, Arthur Calwell, die fel gekant is tegen deelneming van zijn land aan de oorlog in Vietnam.

Leider opstand Laos gevlucht

Premier: „Geen staatsgreep”

BANGKOK, 22 okt. (Reuter) — De gewezen commandant van de Laotiaanse luchtmacht, generaal Thao Ma, die vrijdag in Laos een opstand ontketende, is naar Thailand gevlucht en heeft zich met elf medestanders overgegeven aan de militaire autoriteiten te Oedorn, dicht bij de Laotiaanse grens. De rechtse Laotiaanse leider, prins Boem Oem, had vrijdag generaal Ma opgezocht in Savannakhet, zijn hoofdkwartier in Zuidoost-Laos, en hem dringend verzocht de munitie te stoppen en het land te verlaten. Aanvankelijk weigerde Ma, maar hij gaf tenslotte toch gehoor aan het verzoek.

Een strijd tussen twee generaals had Laos in een crisis gestort. De gewezen commandant van de luchtmacht, generaal Thao Ma, liet gisteren het nationale militaire hoofdkwartier door tien vliegtuigen bombarderen om zo de officieren te treffen, die er naar zijn overtuiging voor hebben gezorgd dat hij twee maanden geleden ontslagen werd.

Boven de hoofdstad Vientiane zijn luchtgevechten gevoerd. De schade in het hoofdkwartier, aan de rand van de hoofdstad, zou groot zijn. Er zouden vijftien doden en vele gewonden zijn gevallen.

Tevoren hadden troepen van generaal Ma de opperbevelhebber van het leger, generaal Ouane Ratikone, gearresteerd, evenals zijn plaatsvervanger, generaal Boun Phone.

De premier van Laos, prins Souvanna Phouma, heeft besloten zijn tiendaags bezoek aan Frankrijk te be-

PRINS SOUVANNA PHOUMA
... géén staatsgreep ...

korten en keert vandaag naar zijn land terug. De premier is van mening dat het in Laos slechts gaat om een ruzie tussen generaals, zonder politieke betekenis. In elk geval is er geen reden om aan een staatsgreep te denken, zei hij. De regering is de toestand meester.

Generaal Ma is neutralist. Hij is als opperbevelhebber van de luchtmacht ontslagen wegens ondisciplinair gedrag. Hij werd stafchef van een militair district, heeft als parachutist bij het Franse leger gediend en is drager van het Franse oorlogskruis. In februari 1965 hielp hij de premier een staatsgreep van rechtse militairen neerslaan.

Volgens een in Singapore ontvangen bericht had generaal Ma gezegd, dat zijn actie was gericht tegen de militaire hiërarchie en niet tegen de regering.

Premier Souvanna Phouma noemde op een persconferentie in Parijs generaal Ma „een vechtjas die slecht met de generale staf kan opschieten”. Het leger is trouw aan de regering gebleven. De door de mannen van Ma gearresteerde generaals zijn alweer op vrije voeten. De bombardementen zijn volgens de premier uitgevoerd door „enkele ontevreden officieren”.

Onrust in Laos het gevolg van actie van onteyreden generaal

Geen politieke achtergrond

Wat zich gisteren in Laos aanvankelijk liet aanzien als een coup tegen het bewind van premier Soevanna Phoema, blijkt achteraf een ruzie te zijn geweest tussen generaals, waarbij de gewezen commandant van de luchtmacht generaal Thao Ma tien vliegtuigen heeft gebruikt waarmee hij het nationale militaire hoofdkwartier bij Vientiane heeft laten bombarderen. Hij wilde met deze actie de officieren treffen die er naar zijn overtuiging voor verantwoordelijk zijn geweest dat hij twee maanden geleden als bevelhebber van de luchtmacht werd ontslagen en in plaats daarvan benoemd werd tot stafchef van een district op 800 kilometer afstand van de hoofdstad.

Volgens een te Singapore ontvangen bericht heeft generaal Ma toegegeven dat zijn actie gericht was tegen de militaire hiërarchie en niet tegen de regering. Ma, die neutralist is (evenals premier Soevanna Phoema), heeft al parachutist in het Franse leger gediend en is drager van het Franse oorlogs-kruis. In februari van het vorig jaar heeft hij de premier geholpen een staatsgreep van rechtse militairen neer te slaan.

De actie van Ma heeft vijftien levensgeëist, de schade aan het aangevallen hoofdkwartier zou groot zijn. Voor de luchtaanval op het hoofdkwartier begon, hadden mannen van Ma de opperbevelhebber van het leger, generaal Oeane Ratikone, en diens plaatsvervanger, generaal Boen Phone, gearresteerd. Beiden zijn later weer vrijgelaten.

Soevanna Phoema

Premier Soevanna Phoema, die tijdens de muerij in Parijs was, heeft besloten vandaag naar zijn land terug te keren. De premier zei eveneens van mening te zijn dat het in Laos slechts gaat om 'n ruzie zonder politieke betekenis. Hij zei dat de regering de toestand meester was en dat men niet aan een staatsgreep behoefde te denken. Soevanna Phoema noemde op een persconferentie te Parijs generaal Ma een „vechter die slecht met de generale staf kan opschieten”.

Uit Vientiane wordt bericht dat de inspecteur-generaal van Laos, de rechts-georiënteerde prins Boen Oem, vrijdagmiddag in gezelschap van de ambassadeurs van de Verenigde Staten en Groot-Britannië een bezoek heeft gebracht aan generaal Ma in Savannachet in Zuid Laos. De muiters zouden het ontslag van verscheidene generaals hebben geëist.

Het koninkrijk Laos is de laatste tien jaar zo vaak bedreigd door militaire opstanden en muerijen dat per decreet van vorig jaar is bepaald dat iedere leider van een toekomstige militaire coup voor het front van zijn manschappen zal worden geëxecuteerd.

Geen parlement

De huidige onrust komt in een periode dat Laos geen nationale vergadering heeft. Eerder deze maand heeft de ministerraad van koning Savang Vattha

mineerde parlement ontbonden nadat het premier Soevanna Phoema's ontwerp-begroting voor 1967 verworpen had. Het was de eerste keer sinds Laos in 1949 onafhankelijk werd dat een dergelijke stap is genomen. Volgens de grondwet moeten voor begin januari algemene verkiezingen worden gehouden. Tot dusverre kwam de (politieke onrust in het land steeds voort uit de tegenstellingen tussen de rechtse partij, de neutralisten en de pro-communistische Pathet Laobeweging. Volgens de Geneefse akkoorden van 1962 moeten alle drie groeperingen in de regering vertegenwoordigd zijn. Bij de laatst gehouden verkiezingen, die door de Pathet Lao werden geboycot, wonnen de rechtsen aanzienlijk. In het thans ontbonden parlement hadden zij slechts een kleine groep neutralisten tegenover zich. (Reuter - A.F.P.)

Gerlucht

Generaal Thao Ma is naar Thailand vertrokken en heeft zich met elf medestanders overgegeven aan de militaire autoriteiten te Oedorn, dicht bij de Laotische grens, zo hebben welingelichte kringen in Singapore vandaag meegedeeld. De rechtse Laotische leider prins Boeh Oem had volgens hen vrijdag generaal Ma opgezocht in Savannachet, zijn hoofdkwartier in Zuid-Oost-Laos, en dringend verzocht de muiten te stoppen en het land te verlaten. Het is vankelijk weigerde Ma, maar hij tenslotte toch eieren voor zijn

Leren in eigen bebeer

...daken, Australië, Nieuw-Zeeland, Zuid-Korea, de Filipijnen en Thailand slechts het Zuidvietnamese nationale bevrijdingsfront representatief is voor Zuid-Vietnam, afgeweken. Deze verandering van de zwaartepunt zou in belangrijke mate aan een eventuele oplossing kunnen bijdragen, maar alvorens enige politieke speculaties te doen is het beter af te wachten of Hanoi een officiële bevestiging wil geven van hetgeen Hongaarse diplomaten hebben beweerd.

...erd, dan ook bij verschillende geledeuw-Zeeland en Australië heeft geleerd, die hem tot nu toe naar President Johnson heeft er bij zijn ngsloeg beschikt.

...nd niet over een coherente regering verschaduw door het feit dat dit ritatief inzake Vietnam wordt e doem van onmacht mee, daar elk nd deelnemen, draagt nu des te meer lid-Korea, de Filipijnen en Thailand, Austane, Nieuw-Zeeland, Zuid-Korea, de Filipijnen en Thailand slechts het Zuidvietnamese nationale bevrijdingsfront representatief is voor Zuid-Vietnam, afgeweken. Deze verandering van de zwaartepunt zou in belangrijke mate aan een eventuele oplossing kunnen bijdragen, maar alvorens enige politieke speculaties te doen is het beter af te wachten of Hanoi een officiële bevestiging wil geven van hetgeen Hongaarse diplomaten hebben beweerd.

Topconferentie te Manilla over Vietnam begonnen

24 Oct 66 pm

Johnson herhaalt zijn aanbod aan tegenpartij

De topconferentie van de regeringsleiders van de V.S., Zuid-Vietnam, Australië, Nieuw Zeeland, Zuid-Korea, Thailand en de Filippijnen is in Manilla begonnen. De conferentie heeft ten doel een blijvende vrede in Zuid-Oost-Azië te bewerkstelligen en de hieraan verbonden vraagstukken onder de loep te nemen.

Aan de besprekingen nemen deel: president Johnson van de V.S., president Marcos van de Filippijnen, president Tsjoeng Hi Park van Zuid-Korea, premier Harold Holt van Australië, premier Keith Holyoake van Nieuw-Zeeland, premier Thanom Kittikatsjorn van Thailand, premier Nguyen Cao Ky van Zuid-Vietnam en het Zuidvietnamese staatshoofd Nguyen Van Thieu. Tot voorzitter van de conferentie werd president Marcos van de Filippijnen gekozen.

Marcos legde in zijn openingstoespraak de nadruk op het belang van het overleg voor de strijd tegen de gevaarlijke economische en sociale toestand in Azië. Azië, aldus de president, heeft eeuwenlang ontberingen geleden en de Aziaten koesteren een diep verlangen naar vrede en stabiliteit.

Een der wegen

Over Vietnam merkte president Marcos op, dat er pas onderhandelingen met de tegenstander gevoerd kunnen worden als de V.S. en hun bondgenoten het eens zijn over een gemeenschappelijk in te nemen standpunt. Na de conferentie, waarop een programma moest worden opgesteld voor de ontwikkeling van Zuid-Oost-Azië, zouden er weer pogingen moeten worden gedaan om tot een dialoog met Noord-Vietnam te komen. Er kon langs verschillende wegen naar vrede gestreefd worden. De conferentie van Manilla was een van deze wegen

uit het noorden noemde Ky de militaire toestand bemoedigend. De pacificatie en ontwikkeling van het platteland maakten goede vorderingen. De enige manier om de communisten te verslaan ligt volgens de premier in de bestrijding van armoede, onwetendheid en ziekte in eigen land, onder leiding van een behoorlijke regering.

Verklaring

President Johnson heeft zondag nogmaals aangeboden de bombardementen op Noord-Vietnam te staken en een schema voor de terugtrekking van Amerikaanse troepen op tafel te leggen, als deze stappen door de tegenpartij in de Vietnamese oorlog worden beantwoord. De Amerikaanse president deed dit in een tevoren opgestelde verklaring, die hij voorlas bij zijn vertrek uit Australië naar Manilla.

„We zijn bereid de bombardementen op Noord-Vietnam te staken. We zijn bereid een schema voor het terugtrekken van onze troepen op te stellen — zodra de andere kant ons zegt wat voor stappen hij wil doen om tot vrede in Vietnam te komen”, aldus de president.

Johnson bracht voor hij naar Manilla reisde nog een bezoek aan Brisbane waar hem een groots welkom werd bereid. Volgens een schatting van de politie was meer dan een derde gedeelte der 600.000 inwoners van de stad uitgelopen om de Amerikaanse president te kunnen zien.

De president noemde in een toespraak tot de hem begroetende menigte zijn bezoek aan vier Australische steden „het meest geslaagde bezoek dat ik ooit aan een land heb gebracht”. De president zei ook: „Kameraadschap in oorlogstijd bindt mensen op een welhaast ongeëvenaarde wijze, maar tegen een verschrikkelijke prijs. Vrije mannen moeten leren, zowel in vredesals in oorlogstijd kameraadschap te vinden. Zij moeten deze vinden op de gebieden van handel, onderwijs, bestrijding van ziekten en honger en het onderzoeken van hemel en aarde. En het is deze vreedzame kameraadschap, die Amerikanen en Australiërs thans vinden.”

China

China heeft de Sowjetunie zondag opnieuw van geheime samenwerking

dat in de periode van april tot september dit jaar 21 vijandelijke bataljons buiten gevecht waren gesteld.

Cambodja

Het staatshoofd van Cambodja, prins Norodom Sihanouk, heeft zondag verklaard dat zijn land niet zal deelnemen aan besprekingen over vrede in Azië wanneer deze door de conferentie van Manilla mochten worden voorgesteld. Deze conferentie vertegenwoordigt de oppositie tegen vreedzame regeling van het conflict, zo zei hij.

Cambodja zal ook niet als bemiddelaar in de kwestie-Vietnam optreden. „De enig mogelijke oplossing bestaat in de eis aan de Amerikanen, Vietnam te verlaten, en daarvoor zijn geen bemiddeling of onderhandelingen nodig”, aldus de prins.

Pham Van Dong, de premier van Noord-Vietnam, is dezer dagen naar China vertrokken, aldus meldt het Noordvietnamese persbureau.

Averell Harriman, die van president Johnson de opdracht heeft gekregen alle wegen na te gaan die tot vrede in Vietnam zouden kunnen leiden, zal terstond na de topconferentie van Manilla bezoeken gaan brengen aan verscheidene hoofdsteden in Azië en Europa. Op het ogenblik vertoeft Harriman te Manilla. Hij heeft meegedeeld naar Djakarta, New Delhi, Rawalpindi, Rome, Parijs en Bonn te zullen gaan.

In een bericht van het Noordvietnamese persbureau wordt gezegd dat vrijdag bij een aanval door zes Amerikaanse bommenwerpers op het dorp Thoei Dan in de provincie Thai Binh 40 mensen zijn gedood, onder wie 30 kinderen. Volgens het persbureau vielen de Amerikanen een school aan.

Het was de 296ste school die door de Amerikanen werd gebombardeerd, aldus het persbureau. Bij deze bombardementen zouden in totaal 300 kinderen en 30 leerkrachten zijn omgekomen.

resident marcos waarschuwde er niet nadruk voor, dat Azië niet langer akkoord kon gaan met louter Westerse voorstellen voor de oplossing van Aziatische vraagstukken. Het diende volledig betrokken te worden bij het overleg.

Het Zuidvietnamese staatshoofd Nguyen Van Thieu, die na president Marcos sprak, zei dat een nauwere samenwerking tussen de landen rond de Stille Oceaan nu meer dan ooit geboden is in verband met de toestand in Vietnam. De oorlog, die Zuid-Vietnam voerde, was een rechtvaardige oorlog, een strijd voor de vrijheid en tegen de terreur. Zuid-Vietnam zou blijven vechten tot er een einde zou zijn gekomen aan de „communistiche agressie”. Een blijvende vrede in Zuid-Oost-Azië was niet mogelijk zonder een rechtvaardige regeling van de kwestie-Vietnam en die hing af van de „goede wil van de communisten”.

Nguyen Cao Ky

Premier Ky van Zuid-Vietnam heeft de conferentie meegedeeld dat zijn regering van plan is de Vietcong spoedig een voorstel te doen, op grond waarvan hij op eervolle wijze zijn verzet kan staken. Ky zei vanochtend, dat geen vredespoging kan slagen zonder overleg met volk en regering van Zuid-Vietnam. Degenen in Zuid-Vietnam die de communistische levenswijze verkiezen, zullen in staat worden gesteld naar Noord-Vietnam te gaan.

De regering is vastbesloten, aldus premier Ky, het volk zo spoedig mogelijk democratische instellingen te geven. De meningsverschillen tussen personen, partijen en religies vinden naar zijn mening hun oorzaak in de afwezigheid van een representatieve regering. De leegte, ontstaan door de val van het bewind van Ngo Dinh Diem, was nog steeds niet gevuld. Ky zei tegen elke vorm van dictatuur te zijn, of die nu imperialistisch, communistisch of militair was.

Ondanks de toegenomen infiltratie

Edam heeft bij de arbeidsinspectie voor De N.V. Keramische Industrie Frits te

tijd van vier weken de een z.g. nul-

landen weerstand te kunnen bieden.

verenigen om aan druk van de grote

wikkelingslanden moeten zich nauwer

politieke druk uit te oefenen. De ont-

maar zij mag niet worden gebruikt om

den versneld, aldus het communiqué,

de onderontwikkelde landen moet wor-

De economische hulpverlening aan

en Tito.

Indira Gandhi en de presidenten Nasser

flict beschuldigd, maar ditmaal hieraan toegevoegd dat Moskou samen met Washington een nieuw „München” voor Vietnam voorbereidt.

In een artikel in het Pekingse Volksdagblad schrijft „waarnemer” — naar wordt aangenomen een communistische topfiguur — dat het Amerikaans-Russische „komplot” gericht is tegen het Vietnamese volk en de bedoeling heeft China te omsingelen en de Aziatische bevrijdingsbeweging te smoren.

China blijft het Vietnamese volk echter onwankelbaar steunen, aldus „waarnemer”, die spreekt van een contrarevolutionaire „heilige alliantie” der Amerikaanse en Russische leiders, die in hoofdzaak tegen China gericht is.

Ho Tsji Minh

President Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam heeft de conferentie in Manila een onderdeel genoemd van een Amerikaans plan om de oorlog in Vietnam te interveniëren. In een zaterdag te Hanoi gehouden rede voorspelde hij dat de vijandelijke activiteit tegen Noord-Vietnam onder meer zou bestaan uit verheving van de spionage-activiteit en verscherping van de psychologische oorlogvoering.

Volgens de Noordvietnamese president lijden de Amerikanen grote nederlagen in Noord- en Zuid-Vietnam. „Maar hoe groter hun nederlagen hoe woester zij worden. Zij hebben massa's troepen naar Zuid-Vietnam gezonden en bombarderen Noord-Vietnam als razenden. En aan de andere kant verdubbelen zij hun politieke en diplomatieke manoeuvres.”

De Noordvietnamese president zei

waar in zij meereed slipte en tegen een

ernstig gewond geraakt toen de auto

Bredabaan te Brasschaat (B.)

mel uit Amsterdam is gisteren op de

— De 64-jarige mevrouw F. Hum-

kwam met een andere auto.

auto waarin hij meereed in botsing

waard om het leven gekomen toen de

zondag op de Luikerweg te Valkens-

— De 31-jarige L. de Kroon uit Eind-

hoven is in de nacht van zaterdag op

ernstig gewond was geraakt, is in een

auto was aangerezen en daarbij

vrijdag in haar woonplaats door een

Waal-van Rooy uit Eindhoven, die

— De 66-jarige mevrouw J. M. de

den en daarbij om het leven gekome-

naar Lochem door een auto aangerezen op de weg van Warnsveld

— De 47-jarige mevrouw J. C. Ter-

is in een ziekenhuis overleden.

en daarbij ernstig gewond geraakt. Zij

woonplaats door een auto aangerezen

Den Haag is zaterdagmiddag in haar

— De tienjarige Marion de Vries uit

gekomen.

auto gebot en daarbij om het leven

ven in zijn auto tegen een andere

Dongen is gisteravond te Eindhoven-

— De 36-jarige P. A. Mertens uit

ziekenhuis overleden.

auto; nu is de afgelopen nacht in een

Auto tegen paal: 2 doden en 2 gewonden

Op de Bergerweg te Bergen

(N.H.) is vannacht een auto uit de bocht gevlogen en tegen een antarpaal gebot. Twee personen zijn daarbij om het leven gekomen, de twee andere inzittenden werden gewond.

De slachtoffers die achterin zaten in door de openstaande portieren de weg op werden geslingerd, waren de 30-jarige mevrouw E. M. van de Veer-Snoek uit Alkmaar en de 25-jarige mevrouw Gooyenaar-Boersen uit Eindhoven-Binnen. Hun echtgenoten die voor in de wagen zaten zijn in een ziekenhuis opgenomen.

De 39-jarige R. van der Heide uit Drachten is in de nacht van zaterdag op zondag in zijn woonplaats op zijn promtlets tegen een andere promtlet gebot en daarbij om het leven gekomen. Zijn echtgenote, die achterop de promtlets zat, en de be-rifder van de andere promtlets zijn ernstig gewond in een ziekenhuis opgenomen.

De negentienjarige B. Haanstra uit Mepel, die in de nacht van zaterdag op zondag te Zwolle met zijn auto tegen een autobus was gebot en daarbij ernstig gewond was geraakt, is gisteravond in een ziekenhuis te Zwolle overleden.

De 56-jarige mevrouw H. van der Hoog uit Bilthoven is gistermiddag in haar woonplaats bij het oversteken door een autobus aangerezen en daarbij om het leven gekomen.

— Te Leuwarden is zaterdagmorgen de zestienjarige H. van der Heide uit deze stad met zijn promtlets in botsing gekomen met een personen-

Kans op buig en tamelijk fris weer

Van onze weerkundige medewerker

Bijzonder veel regen is er in het afgelopen etmaal in het zuiden van ons land, in België, Noord-Frankrijk en het aangrenzende deel van Duitsland gevallen. Hier en daar heeft het gisteren de hele dag onafgebroken ge-

President Johnson wordt bij zijn aankomst in Manilla verwelkomd door president en mevrouw Marcos en hun beide dochters. Links mevrouw Johnson en tweede van links president Marcos (op de rug gezien). Deze hartelijke ontvangst stond in grote tegenstelling met de taferelen, die het presidentiële paar in Australië heeft meegemaakt.

HO TSJI MINH HEKELT BESPREKINGEN

Overleg inzake Vietnam in Manilla begonnen

VS hopen op vredesbereidheid Hanoi

MANILLA, 24 okt. (UPI) — De Amerikaanse president Lyndon Johnson en de leiders van Zuid-Vietnam, Australië, Nieuw-Zeeland, Zuid-Korea, Thailand en de Philippijnen zijn vanmorgen vroeg hun besprekingen inzake een blijvende vrede in Zuidoost-Azië en de daarmee gepaard gaande vraagstukken begonnen.

Behalve de president van de Verenigde Staten, nemen aan de besprekingen deel: president Park Tsjoeng Hee van Zuid-Korea, premier Keith Holyoake van Nieuw-Zeeland, premier Harold Holt van Australië, premier Thanom Kittkachorn van Thailand, premier Nguyen Cao Ky van Zuid-Vietnam en het Zuidvietnamese staats-hoofd Nguyen Van Thieu, terwijl president Marcos van de Philippijnen de vergadering voorziet. Kort na zijn aankomst had de Amerikaanse president gisteren oriënterende gesprekken met

president Marcos, premier Nguyen Cao Ky, president Park Tsjoeng Hee en met premier Thanom Kittkachorn.

In zijn openingstoespraak zei president Marcos in zijn functie van voorzitter: „wij zullen de vriendschapshand naar Noord-Vietnam uitsteken, maar Hanoi moet zijn goede wil tonen”. Verder liet president Marcos weten dat het hem verheugde dat president Johnson aan de invitatie gevolg had gegeven.

Geen compromis

Daarna nam president Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam het woord. Hij zei dat zijn land naar vrede streefde en dat het bereid was iedere weg die naar vrede leidde te volgen. Hij wees er echter op dat Zuid-Vietnam niet tot sluiten van een compromis met de communisten genegen zou zijn. „De geschiedenis heeft herhaaldelijk bewezen dat de wereldvrede slechts kan worden bewaard door standvastigheid tegenover agressie te stellen”, aldus president Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam.

Premier Kittkachorn van Thailand verklaarde vervolgens de zitting officieel voor geopend. Hij zei onder meer: „onze vrije volkeren zoeken naar vrede. Wij moeten iedereen ervan doordringen dat onze bedoelingen oerrecht zijn, zodat er geen twijfel mogelijk is”

Intensiveren

President Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam heeft de conferentie in Manilla een onderdeel genoemd van een Amerikaans plan om de oorlog in Vietnam te intensiveren. Hij voorspelde dat de vijandelijke activiteit tegen Noord-Vietnam o.m. zou bestaan uit verheviging van de spionage-activiteit en verscherping van de psychologische oorlogvoering. Pham Van Dong, de premier van Noord-Vietnam, is dezer dagen naar China vertrokken, aldus meldt het Noordvietnamese persbureau.

De Amerikanen hebben hun zes bondgenoten in de Vietnamese oorlog verteld dat er enkele nieuwe tekenen zijn dat Hanoi misschien de kant van vredesbesprekingen opgaat, hoewel die aanwijzingen nog verre van beslissend zijn.

Rebellie in Laos kost 24 mensen het leven

In Laos is de rust weergekeerd. De strijdkrachten zijn de toestand meester. In een regeringsverklaring is bekendgemaakt dat aan de actie van de opstandige luchtmacht-officiëren een einde is gemaakt. Het door hen op vrijdag uitgevoerde bombardement op het militaire hoofdkwartier aan de rand van Vientiane heeft aan 24 personen, onder wie enkele burgers, het leven gekost; 64 mensen werden gewond.

De leider van de rebellie, de ontslagen luchtmachtbevelhebber generaal Chao Ma, heeft politiek asiel in Thailand gekregen. (Reuter).

Johnson zoekt naar een nieuwe opbouw van Azië

Basis van uitgang niet groot

Van onze correspondent

WASHINGTON, 24 okt. — Aan het begin van de conferentie in Manilla der zeven geallieerden in Zuid-Vietnam, die tegelijk het eind vormt van het eerste deel van Johnsons grote reis naar Azië, is hier wel duidelijk wat hij wil, doch wat niet bereikbaar is, ofschoon de machtsverhouding tussen de V.S. en andere deelnemers zodanig is dat Fulbright verachterlijk gewaagde van een gesprek met „onze jongens. Johnsons visionaire doel dat hem is ingegeven door zijn privé-geopoliticus, Rostow, is — zo geen Marshallplan voor Azië — dan toch een clubvorming voor een op vrede gerichte samenwerking tussen alle landen van de Stille Zuidzee en Azië.

Deze Johnsondoctrine voor Azië die tegelijk een nieuwe „white mans burden” inhoudt zou dan aansluiten op hetgeen Roosevelt en Truman in de jaren veertig en vijftig voor Europa wensten en daarna Kennedy voor Zuid-Amerika met zijn Alliantie voor de vooruitgang. Johnsons innig verlangen om ook een „grote” president te worden kan dan ook niet vreemd zijn aan dit plan. De nieuwe visie werd deze zomer voorbereid in een rede waarin hij vaststelde dat de V.S. machtspolitiek tot de landen van de Stille Zuidzee behoren.

Blijkens zijn redevoeringen in Honolulu, Samoa en Sydney, vorige week, liet hem er daarbij om de groep van een

mening oplevert volgens welke, zoals Johnson de pers vertrouwelijk zei, er in Vietnam geen alternatief is. Voorts een poging om een compromis tussen de Zuid-Vietnamese en de Koreaanse „haviken” en Maleisische en Filipijnse „duiven” en een gezamenlijke minimumpositie voor vredesonderhandeling te vinden. Tenslotte de algemene steun voor het economisch herstel in de gepacificeerde delen van Zuid-Vietnam als het voorbeeld voor een toekomstige grootscheepse regionale samenwerking.

Een kritisch rapport van een Zuid-vietnamese minister en het feit dat McNamara na zijn inspectietocht over dit aspect zweeg duidt erop dat wat dat betreft geen optimisme is gerechtvaardigd. Tot het laatst blijft het onzeker of ter ere van de conferentie, na garanties van Hanoi en Japan, dat als makelaar optreedt, de bombardementen op het noorden gestaakt worden.

De kiezers

De indruk op de Amerikaanse kiezer van Johnsons reis blijft intussen positief. Johnson slaagt er weliswaar niet in hem de Aziatische rol van de V.S. geloofwaardig te maken, maar de reis op zichzelf, Johnsons fysieke contact met juichende massa's dat hem net als de Gaulle in hoge mate inspireert, geeft de kiezer het gevoel dat zijn president toch maar hard bezig is.

Dat hetgeen de critici een sentimentele barbecue in de Pacific noemen werd onderbroken door felle anti-Vietnam demonstraties in Melbourne en Sydney, brengt Johnson hier vierkolomskoppen op en bovendien bezwerende hoofdartikelen, zelfs in de republikeinse pers, om vooral niet te veel persoonlijke risico's te nemen.

Naarmate hij vaker zijn auto verlaat om handen te schudden en vooral indien hij ook nog Vietnam bezoekt, kar hij er destemmer op rekenen bij terugkeer, een week voor de verkiezingen te worden ontvangen als een held die vele gevaren trotseerde. Hoe meer demonstraties des te meer respect van de kiezer voor zijn president.

gaat... vrije Aziaten als het... achterwaartse positie uit te leiden... te verenigen, vooral omdat, zoals h... Honoloeloe zei, unilateraal machtsgebruik niet langer zinvol is. Dat Washington hierdoor tegelijk eenieder toont dat zoals Johnson zei het doel in Vietnam vrede is, het gevecht slechts een prelude op een betere Aziatische toekomst en dat de V.S. daar niet alleen staan, lijkt bijkomstig vergeleken met het belang van een nieuwe Johnsondoctrine.

Kans op succes?

Of Johnson in Azië lukt wat Roosevelt en Truman in Europa wel bereikten, doch Kennedy in Zuid-Amerika tijdens zijn leven niet gelukte achten velen hier twijfelachtig. De uitgangsbasis voor groepsvorming lijkt te klein. Ten eerste omdat het gebied van de Stille Zuidzee nog geen Azië is en Australië en Nieuw-Zeeland, in tegenstelling tot Rostows visie, een defensieve positie innemen om leiding aan Aziaten te kunnen geven. Hun besef niet langer tot de Britse doch tot de Amerikaanse wereld te horen, dat Johnsons reis onderstreepte, vormt wat dat betreft geen hulp.

Ten tweede acht men een club van kleine Aziatische landen die Zuid-Vietnam steunen geen voldoende tegenwicht voor China, zelfs indien Indonesië op den duur lid van deze club wordt.

Dat Johnson zelfs Japan niet kon bezoeken omdat de stemming daar te kritisch is en zelfs in de Filippijnen Marcos' steun aan Zuid-Vietnam op scherp verzet stuit, toont hoe smal de basis is. Voor miljoenen is tenslotte ook het feit dat 400.000 Amerikanen geen eind kunnen maken aan de primitieve guerrilla van een onmachtig land geen aanmoediging. Ten derde is duidelijk dat het Amerikaanse volk zelf noch door de Koreaanse oorlog noch door Vietnam ertoe kan worden gebracht voor eigen land Johnsons nieuwe „manifest destiny" te aanvaarden.

Doelinden

In concreto ziet men dus als resultaat van de conferentie te Manilla slechts: een poging te tonen dat deze vergadering geen kriegsraad was (daarom verschijnt McNamara niet), doch Aziatische steun voor de Amerikaanse

zelf doodziek was) snel slechter en daardoor en door hun beider

(op school).

Lady Randolph Churchill met haar zoons Winston en Jack

KORT BEZOEK

Johnson in

Vietnam

SAIGON, 26 okt. (UPI) — President Johnson is vandaag per vliegtuig uit de Filippijnen in Vietnam aangekomen. De president kwam aan op de militaire basis in de Baai van Cam Ranh, 300 km ten noordoosten van Saigon en werd daar begroet door de zuidvietnamese premier Nguyen Cao Ky, aldus zuidvietnamese veiligheidsfunctionarissen.

De president was in de middag plotseling uit Corregidor vertrokken. Aanvankelijk werd niet meegedeeld waarheen hij gegaan was. Het bezoek van Johnson aan Corregidor werd met veel geheimzinnigheid omgeven. Johnson had om 16 uur plaatselijke tijd op een receptie in de Amerikaanse ambassade in Manila moeten verschijnen. Daar werd aangekondigd door ambassadeur William Blair jr., dat de president niet zou komen. Mevrouw Johnson was wel aanwezig. Zij onderheeld zich enige tijd met de aanwezigen en trok zich vervolgens terug om wat te gaan rusten.

Een militaire woordvoerder te Corregidor wilde slechts verklaren dat Johnson „gekomen en vertrokken” was. In Manila wordt verwacht dat de Amerikaanse president vanavond terug zal keren naar de Filippijnse hoofdstad om van daaruit zijn reis door Azië te vervolgen.

De laatste keer dat een Amerikaanse president een oorlogsgebied bezocht dat enigermate met Vietnam te vergelijken valt, was in december 1952. President Eisenhower ondernam toen een reis naar Zuidkorea waar V.N.-troepen en Zuidkoreaanse troepen streden tegen het Noordvietnamese leger, gesteund door China. Het bezoek van Eisenhower was goed geheim gehouden. Pas toen hij reeds op de terugweg naar Amerika was, werd het bericht bekend.

ONENIGHEID INZAKE VIETNAM

Beraad in Manila weinig succesvol

MANILA, 26 okt. (AFP) — De conferentie van Manila heeft geen enkel element opgeleverd, dat tot een oplossing van de kwestie-Vietnam zou kunnen bijdragen. Dit is de belangrijkste indruk, die men in het merendeel van de afvaardigingen heeft. Hoewel president Johnson van een „historische bijeenkomst” heeft gesproken, is men algemeen van oordeel dat er niets constructiefs is gebeurd.

De meeste waarnemers achten het weinig waarschijnlijk, dat de machthebbers in Hanoi zullen ingaan op de vage voorstellen, die bovendien nog vergezeld gaan van het dreigement dat de strijd onbarmhartig zal worden voortgezet, totdat de tegenstander zal inzien dat „de misdaad niet betaalt”. Genoemde waarnemers wijzen erop,

dat de verklaringen, die aan het einde van de conferentie zijn uitgegeven, geen nieuws bevatten na hetgeen president Johnson, zijn minister van buitenlandse zaken Rusk en de Amerikaanse vertegenwoordiger in de V.N. Goldberg de laatste tijd hebben gezegd. Het elf bladzijden tellende gemeenschappelijke communiqué is, zo zeggen men, slechts met grote moeite tot stand gekomen als gevolg van aanzienlijke meningsverschillen tussen de onderscheidene afvaardigingen.

In Manila overheerst de mening, dat de conferentie voornamelijk beschouwd moet worden in het licht van de verkiezingen, die binnenkort in de V.S. en enkele andere van de deelnemende landen zullen worden gehouden. In dit verband vraagt men zich echter af of het „Grote Handvest van de Stille Oceaan”, waartoe Johnson zou hebben geïnspireerd, veel indruk op de kiezers zal maken, wanneer zij op 8 november naar de stembus gaan.